

העולם הזה

הברחות - גניבות - קלפים - שנור

הדרת

כאן

האם הגיע

סוף הכדורגל?

האם אשם

שמואל סוחר?

העולם הזה

רחוב גליקסון 8, תל-אביב, טלפון 26766, ד.ה. 136, מען למברקים: "עולמפרט", חתולת לאור: העולם הזה בע"מ, זכוס משה שהם בע"מ, ת"א, טל. 62239, החפצא: דוד טופל ובניה, תל-אביב, המערכת איננה אחראית לתוכן המודעות.

העורך הראשי:
אורי אבנרי

ראש המערכת:
שלום כהן

עורך משנה:
רוב איתו

עורך כיתוב:
פיליבי קשת

כתב בכיר:
אלי תבור

עורך תבנית:
אחרון צור

צלם המערכת:
אריה קרו

חברי המערכת:

מונה בדירון: שיע נלור, לילי גליץ, רייז הורוביץ, רותי ורד, אברהם חרמון, עמאלה סנצור, אלכס סמים, אביבה סמא, עמוס קינן, שלמה קרן.

ביותר במדינה

קשה להימנע מהגימה "אנחנו אמרנו" או "הנה, צדקנו". יש בכך משהו מן הצדקנות, הדבר יכול להתקבל אפילו כביטוי של יוהרה.

בכל זאת דומני כי מדור זה הוא אחד החשובים בעתון. כי עתון המגלה גילויים יוצאי-דופן כה רבים, המגבא נבואות כה רבות הנראות ברגע הראשון כדמיוניות, הלוחם מלחמות כה רבות נגד אישים בעלי שם ועמדה — זקוק למידה גדושה של אימון ציבורי. אימון זה לא יכול ולא צריך להיות עיתרי. הוא צריך להיות מבוסס על שיקול הגיוני: באיזו מידה נמצאו גילויי העולם הזה כעבור חודשים או שנים ככזו? נים? עד כמה התגשמו הנבואות שנראו כה מזורזות? האם זכו המלחמות הציבוריות בנצחון המוכיח את צדקתן?

שום עתון אחר לא יעשה שרות זה בשבילנו. קשרי-השיקפה המאורגן של העתון נות היום, הפועל נגדנו זה שנים, יעיל מדי. מי מן העתונים, שהודיעו השבוע על הדחת קציני-המשטרה זינגר, היה מעלה על דעתו להזכיר לקוראיו כי העולם הזה היה העתון היחיד שגילה את חלקו של זינגר בקנוניה נגד זאב שטיינברג, כי היה העתון היחיד שדרש את הדחתו כאשר קבעה ה"שופט" שנשבע לשקר, שהיה היחיד שדרש להעמידו לדין וגייס לבדו את דעת-הקהל לצורך זה?

מבין כל העתונים הדשים עתה מדי יום ביומו בעלייתם של פרס, דיין ושות', מי יזכיר לקוראיו כי לפני למעלה משנתיים היה העולם הזה העתון היחיד שגילה שקיימת "קבוצת מנהלים" המהכנת תוכנית ארוכת-טווח לגרש את עסקני מפא"י ולהשתלט על הגה השלטון בחסות דויד בן-גוריון? האם יזכיר עתון אחר שגילוינו נתקלו או בצחוק ציני בעתונות, אשר העמידה פנים שאינם אלא פרי דמיונו הפורני?

לכן חשוב המדור תזכיר. בקראן אותו, אל תחשוד בנו כי יש לנו תענוג לצעוק "יחי אנתוני". לא חשוב לנו להוכיח את צדקתנו. אך חשוב להראות כי מקורות האנפורמציה וכשרי-השיקול שנמצאו נכונים אתמול, מול ים ההכחשות וההתקפות, אפשר לסמוך עליהם שהם נכונים גם כיום.

לדיו, אם זו לא היתה שאיפה ורעון של הרבה מבני האומה.

משה שלום, ירושלים

מה אתם מתאוננים? אילו ארלוזורוב היה חי, היה כיום ראש-הממשלה. במקרה זה אתם הייתם עתון ממשלתי, כי דעתו של ארלוזורוב היו אותו הדעות המופצות כיום על-ידי העולם הזה. ואיך הייתם נראים בתור עתון ממשלתי ההולך בתלם?

אברהם צוקר, נתניה

... ובכל זאת, מי רצח את ארלוזורוב?

ב. ריינה, תל-אביב

השבתי שהרעיון על השתלטות במרחב השמי הוא מקורי שלכם. עשיתם מסכת שלקחתם אותו מכתבי ארלוזורוב. וזהו שי נאמר: "אין חדש תחת השמש". כדאי שי תקראו עוד כמה ספרים עתיקים, כמו "אהבת ציון" של מאפוס, גם שם תמצאו משהו חדש. בינוריון בכל אופן מצא שם את השקפת עולמו, לפי דבריו.

תנן רבצל, תל-אביב

אות הברואה

... אילו פנש דויד בן-גוריון את הקדושי בברואה, היה עונד לו בטכס חגיגי את אות-הברואה, בלוי נאום מקיף וממצה על השיבות בריאת העולם כחלק ממפעל מפא"י. למען השם, עד מתי נמשיך בחלוקת אור תוך למיניהם, שאין להם כל ערך מוכרי, מאחר שהם מחולקים על-ידי אנשי-מפלגה למען אישי-מפלגה (העולם הזה 1080)?

נחום דביר, חיפה

מקרט ללוחמים

קראתי בבושה עמוקה על ההלכתה של ממשלת ישראל להחזיר את הלוחמים הי לבנוניים, שחררו לישראל, לממשלת הלבנון (העולם הזה 1080). לא יכול להיות ספק בכך כי בצד השני של הכבל היה צפוי להם מוות ודואי, אולי אחרי חקירה של עינויים.

אינני רוצה לדבר על הצד הפוליטי של הענין — אם כדאי היה להפגין בצורה זו את תמיכת ישראל במשטר הכושל וה הממוטט של כמיל שמעון.

... במשך עשרות דורות, עלת היו היהודים נדרפים בעולם, העליון על נם את אות הממשלות הנאורות שנתנו זכות-מקלט לנדרפים פוליטיים. מתן זכות-מקלט הפך כי תודעתנו הלאומית לאחת המירות האנושיות היסודיות.

הנה, מה מהר שכחנו! כרי להשיג תועלת פוליטית מפוקפקת, אנו מזרזים למסור למיתה אנשים הנושאים אידאלי פוליטי — נכון או בלתי-נכון — מבלי שהצד המוסרי של הענין יסיר את מנוחתו של איש אף לילה אחד.

... הדבר הנכון לעשות היה לדון את המסתננים לעושי-מאסר בישראל, בתחום לחוק המדינה. אחרי ריצוי העונש יכלו לחזור לאותה ארץ שכתה שהיו בותרים בה. עד אז ממילא היתה המלחמה בלבנון כבר מניעה בכלל הכרעה.

חיים אבן-עזר, ירושלים

שמים ואנשי-שמים

השיפת השחיתות המכרסמת במדינתנו, שהתה ממני קורא קבוע של עתונכם, אך בהדרגה ובכבחה אתם נכנסים לאיזור מסר שמים ואנשי-שמים.

חנה שמירק, ירושלים

המועמדת דפנה (ראה תמונה) נרשמת בזה לתחרות "מלכת המים 1972".

בקורת רוח קיבלתי את הודעתכם (העולם הזה 1080) כי מלכת המים תיבחר על-ידי הקהל, ולא באמצעות מינויים מנבחה. זהו מצעל דמוקרטי מאוד. אולם כמו בכל בחירות רטורטיות, סבורני שעליכם להגדיר גם את בעלי זכות הבחירה. אני מציע: כל נכר או אשה מגיל 18 ומעלה אשר יעבור בשחיה שלוש בריכות לפחות.

משה שסריס, תל-אביב

תתיה זאת טביעה מוגזמת.

קריאה לעזרה

ימים ספורים לפני ה"ו במאי באחד במאי ולאחרי, ביצעו השלטונות מסע מצערים רחב באזורים הערביים. נעצרו למעלה מ-500 אזרחים ערביים, ביניהם ישישים, נשים וילדים. הממשל הצבאי השתמש בתחנות ההגנה לשעת חירום לשנת 1945, הוא עצר 21 אזרחים ערביים. הגלה 16 נוספים לצפת לתקופה של שלושה חודשים. לפי צו ארמיניסטרטיווי (1945) כל משפט, והעמדת עשרות תושבים מבני העם הערבי בארץ הזאת, ביניהם תלמידים בחי הספר, תחת פיקוח משטרי תור חובת ההתייבות יומיומית בתחנות משטרי אזור חקוק מכפריהם ומקומות מגוריהם, וחייבים להשאר בבתיהם לאחר שקיעת החמה במשך שלושה חודשים. נזרות אלו שוללות מהם אפשרות עבודה ונזרמת כל ורעב לעשרות משפחות.

החתומים משה מבני העם הערבי, האספנו ידעו לים החלפת רעון על ההתקפה המשטרית הזאת נגד עמנו, שי עלתה על כל הקודמות לה מאז קום מדינת ישראל. מכל מה שמשפטנו נוכחנו לדעת שההתקפה המשטרית הזאת אינה מופנית נגד שכבה מסוימת מבני עמנו הערבי בלבד, אלא נגד עמנו הערבי כולו, במטרה למנוע את התעוררותו וחזוקת איד דתו, במטרה למנוע זקיפת קומתו והשפעת קולו הרם בתביעה לזכויותיו החוקיות.

אנו קוראים לכל בעלי הרצון הטוב מבני העם היהודי לראות את האמת הי מסווית מאחורי ההתקפה המשטרית. ה"ת קפה זאת היא נגד כל האזרחים הערביים בארצנו, והיא המשיך למדיניות הדיכוי הלאומי ודריסת זכויות האזרחים הערביים. מדיניות אשר נתגלתה כפושטת רגל.

אנו קוראים לעם היהודי, שסבל רדיפות והשפלה משלטונות הדיכוי בארצנו, להבין את גרשות האזרחים הערביים אשר חיים ה עיר שנים תחת משפט צבאי, אשר גוזל את אדמותיהם, הורס את כפריהם, שולל לנוע בחופש ומונע מהם את זכותם הטבעית לבחור בחופש במולדתם, דורס יום יום את כבודם האנושי והלאומי.

חיות ואנו רואים שההתקפה המשטרית הזאת מופנית נגד עמנו הערבי כולו ללא הבדל רע, הקמנו ועדה להדיפת ההתקפה המשטרית, להגנת העצורים, האסירים ו הגולים ואלה שהושלל עליהם צווי ההתייבות ואלה המוכים למשפט חפזי הועדה הזאת לזיום את דעת הקהל למען שחרורם, לאסוף תרומות למטרה זאת ולעזור למשפחות שי נשאר ללא תומך ומפגרים.

אנו קוראים לכל האזרחים, ערבים ויהודים, להשתתף בפעולה הזאת וזאת ואללה יעזור לאדם כל עוד עוזר הוא לאחיו.

כפר יסיף 44 חתימות אחרות

העולם הזה 1081

מועמדת שמורק ואמה

כיו של מדיניות פרו-ערבית בכל מחיר... אחרתנו לעמי ערב, שכנינו, יש מן החוב. אבל אין צורך לשאול לכך בכל מחיר, כי התקרבות היצירתית היא בעוכר רינו. הרג היה תמיד תנובת הערבים להצעת שלום שלוו. המדיניות הפרו-ערבית שלכם אינה מציאותית.

ד"ר שלמה סגל, קרית-ים

לאחר סוון ברוד של יבוליים, בו הסדרת את עניי הפנים של המדינה על הצד הטוב ביותר, ביערית את השניים, ספחתם את הרמזונים, הברחתם את הכלבים ולכסו עור העפתם סהר טבעי, עברתם לעניני חוץ. התחלתם בציפורים מתוך שבעונים נזמניים המצטטים אתכם. וכל זה כביב הרעיון השמי. האין העבודה שבמולדת האנטישמיות מרבים להעניינו ביעיון ה"ימי מברכת בער עצמה?

חיים ליפשיץ, תל-אביב

הנני כבר קורא לך, העורך, אחי, שלבי כבר מבין את ליכר או שליכר כבר מבין את ליכר...

אחיק, אברהם קעבור, עוספיה

בילד הארץ ועובר מנדטורי לשעבר, אשר עבד ומשפך לעבור עם הערבים, הנני להעיר כי רשימתו של העורך סאום. (העולם הזה 1077) הכויבה אותי מאוד. מ"י וכו', לנו היטב עוד מסאורעות 1936-1921 בעת שערבים לערבים לחשום את ההורים בצפת, בהחרון ובירושלים. מה שלא נעשה לערבים במדינת ישראל, עד לא ימצא חן בעיניהם. האם במדינות אחרות הם את כל הטוב שיש להם פה במדינת ישראל?

האם מה פני הכפרים הערביים כיום, בהשוואה למצבם בימי המנדט. יש להם מים, יירותי בריאות, בתי-ספר, מה היה מצבנו אילו היו מדינות ערב כובשות את תנו — האם היינו מקבלים את אותם התנאים? אני מבקר בנצרת ובכפרי הנגלי לעיתים קרובות. שם כולם מוכרעים, מלאי שגאח למדינת ישראל. עם כל הכבוד שאני רוצה לעלותכם, הנני להודיעכם כי בענין המיעוט הערבי אתם טועים בהחלט.

דויד משלון, ירושלים

אזהרה המכחישים

אני יודע אם הקיבוצים להב ורביב ישרו את שטחי המרעה של הברואים (העולם הזה 1081)

על-ידי ניצול לרעה של כבוד הנשיא, התערבות חסרת תקדים של קצין-משטרה בכיר ותככים מוזרים, נוצר בישראל מעמד של

פושעים מיוחסים

אלינחם: נידון לתקופות-מאסר שונות בחמישה תיקים שונים של מערי לה, הוצאת כסף במענות-שוא, קבלת שוחד וגניבה — נחון עלידי נשיא המדינה אחרי שבית המשפט העליון דחה פופית את ערעורו. נראה בתמונה זו בחברת אשתו כשהוא מנסה למנוע מהצלם לצלם אותו.

רון היה כליכול בתפקיד זה. ראש החברה, אלוף ברנע, חברו מימי ההגנה, נתן לו למעשה יד חופשית, לא השגיח אפילו על מעשיו, אולם לא הכל היה ברור כאור הפידות בחברת לפידות.

באחד הימים נסע ברנע לאמריקה, כדי לגייס הון נוסף לחברה. ממלא-מקומו, צימרמן, העלה לפתע על דעתו לבקש מן המזכיר הכללי דו"ח על המצב הכספי של החברה. אותו רעיון גאוני לא עלה מעולם על דעתו של המנהל הכללי, אלוף ברנע. כאשר השהה רון את הדו"ח, הפעיל עליו צימרמן לחץ שובר מיום ליום. משכלו כל הקיצין, הבטיח רון לצימרמן להביא את הדו"ח למחרת היום.

הוא נכנס למכוניתו הצמודה, הורה לנהגו הפרטי להובילו כרגיל למשרד. שם לקח כמה ניירות ומסמכים ויצא ברגל. בדרך פגש חבר חתיק, שהומין אותו לכוס קפה. אולם רון אמר שהוא עסוק. החבר עוד ראה אותו נכנס למונית של טקסי קופל, המקיים שרות למלון השרון. הוא לא נראה נרגש במיוחד.

אולם פרט זה לא היה ידוע. שלום רון פשוט נעלם. משבושש להופיע במשרד, פנו פקידיו לביתו. אשתו סברה כי נסע למגרש בתל-אביב, שם הקים לו רון, בשיכון חתיקי ההגנה, וילה מפוארת חדשה, שבלעה כמה רבבות לירות. איש לא שאל את עצמו מעולם מנין יש למזכיר הכללי בעל המשכורת הקבועה, רבבות לירות אלה. פקידי החברה שלחו איש לחפש את רון ליד הוילה. רון לא בא לשם באותו יום. עתה דאגה גם האשה. בשעות הערב המאוחרות פנתה למשטרה, סיפרה שלאחרונה היה רון עצבני, שקוע עד מאוחר בלילות בחשבונות.

המשטרה פתחה בחקירה. חיש מהר נודע לה שיש חשש של מעילה. היא חיפשה בבתי-המלון המפוארים, בהם נהג רון לבקר ולהוציא כסף רב — דבר שגם הוא נראה, כנראה, טבעי לגמרי בעיני חבריו. שמו נמצא לבסוף ברשימת האורחים של מלון השרון בהרצליה. הדלת נפתחה על-ידי השומר במפתח רורבי. או נתגלה רון שוכב על מיטתו, כשמסביבו פזורים מכתבים לאשתו, לברנע, למנהל מקורות דובדבני, למזכירתו ולמשטרה. ליד המכתבים היתה מונחת קופסה ריקה של כדורי-שינה.

אולם רון לא מת. הרופא שהוזעק למקום מצא כי מצבו אינו מעורר שום דאגה, לא הורה אפילו לשלחו לבית-חולים. למרות שבאותו רגע כבר ידעה המשטרה שקיים חשד של מעילה, לא נעצר רון. הוא נשלח פשוט לביתו.

היה זה סימן ראשון בפרשת שלום רון כי בישראל כל האזרחים אמנם שווים בעיני החוק — אך כמה מהם שווים קצת יותר מאשר שאר ה-אזרחים.

אולם אי-אפשר היה למנוע את החקירה. היא העלתה כי למעלה מ-30 אלף לירות חסרו בקופת לפידות. היא גם העלתה כי רון ניהל את העסקים ללא חשבון, שילם משכורות לאנשים שמעולם לא עבדו בחברה, הבטיח למספר רב של חבריו לסדרם בעבודה ושילם להם ביגדיים מפרעות שמעולם לא הגיעו להם. לא הוברר כמה מן הכסף הלך לכיסו הפרטי של רון — למימון שהיותיו בבתי-מלון מפוארים ולהקמת הוילה — אולם הדעה הכללית היתה כי רון השתמש ברוב הכסף שלא למטרות

הזעזוע הראשון ניתן לאזרחי המדינה על-ידי פרשת ישראל בניצוי. המשטרה הטילה איפול על שמו ופרטי אישיותו, נתנה לו חיפוי מלא בפני זעם דעת-הקהל, עד שהשופט ביטל את האיפול כעס. יותר מזה: יום אחרי יום חזו אזרחים בתמיהה גוברת והולכת כיצד מובילים שוטרים בלא-מדים את האיש, שהודה ב-225 פריצות, לסעודת מלכים באחת המסעדות המכובדות ביותר בעיר — מסעדת אקרופוליס, ברחוב המסגר פינת שינקין.

כך נחברר בפעם הראשונה ללא ספק כי ישנם בישראל שני סוגים של פושעים. ישנם פושעים פשוטי-עם — למשל עולים חדשים מתמין הגונבים כמה לירות כדי לפרנס את ילדיהם מזוהרעב. המשטרה מפרסמת את שמותיהם בתרועות חצוצרה, זורקת אותם לבית-הכלא ומטפלת בהם בכל החומרה. וישנם פושעים מסוג אחר לגמרי — אותם המוחזקים ב"מעצר" בבתי-מלון, האוכלים במסעדות יקרות בתקופת מאסרם, המוגנים מפני פירסום שמם וגילוי פרצופם ברבים, והנהנים בכלל מיחס מיוחד.

עד כמה שיחס זה יכול להיות מיוחד, מעידה פרשה שהסעירה השבוע את המדינה כולה, ושהאפילה על פרשת בניצוי. היתה זאת פרשתו של איש שניצל מפני העונש הצורך הודות לקנוניה שגרמה להשפלת כבוד משרת הנשיא, תוך ניצול לרעה של הנשיא עצמו בצורה המטילה צל על אחד מעמודי-התחן של הדמוקרטיה הישראלית.

מנהל מוגנון-החושך

שילום רון נודע בחוגי מנגנון-החושך של ההגנה, בימים הטובים לפני קום המדינה, בשמו הלועזי הקודם: "אוסקר". הגבר שנולד בבסרביה והגיע ארצה בילדותו, השתלב במהרה במנגנון ההגנה, עלה לגדולה בעסקי הרכש והש"י בחוף-לארץ. כל השליחים הכירו את אוסקר — האיש המתגורר בדרך-כלל בבתי-מלון מפוארים, מפור כספים ביד רחבה וחי ברמה המתאימה לשליח של ארגון לוחם.

עם קום המדינה היה ברור כי אוסקר רון, המצוי בחוגים הקרובים ביותר לביג"י, יעשה קאריירה מזהירה. בידעו שפות רבות, סברו רבים כי תינתן לו משרה רמה במשרד-החץ. תחת זאת קיבל תפקיד שונה לגמרי.

באותם הימים השתלט ראובן שילוח על מנגנון-החושך המסועף, בחסותו האישית של דויד בן-גוריון, אחרי סילוקו של איסר בארי באמתלת פרשת טוביאנסקי (שמלאו לה השבוע 10 שנים). שילוח היה זקוק לאיש שיעשה את העבודה השחורה: לסלק את רוב האנשים המרכזיים של מנגנון-החושך, שהיו נאמניו של "איסר הגדול", ועל כן שנואים על קבוצת-החצר של ביג"י.

רון מילא את התפקיד הבלתי-אהוד באמונה. הוא גילה מיד תירוץ נהדר. פעילי מנגנון-החושך, שהתרגלו במרוצת השנים לחיות חיי מלכים באי-רופה על חשבון האומה, קיימו כנס כלי-אירופי דווקא בריבזירה הצרפתית, בבתי המלון המפוארים ביותר בעולם. רון ניצל עובדה זו כדי לסלק את אותם שהיו חשודים בבאריים. תוך כדי כך רכש לעצמו את שנאתם הלוהטת של רוב אנשי המנגנון.

אם קיחה רון כי שרות קודר זה יפלט לו קאריירה מזהירה, טעה. אחרי שסיים את המלאכה, נוכח שילוח לדעת כי רון אינו יכול להמשיך לכהן כסגנו, כי שנאת הפעילים אליו מפריעה לעבודה. לכן סולק. אולם איש מנגנון-החושך אינו הולך לאי-כוח. כעבור זמן-מה נמצאה לו משרה מתאימה: האיש שלא היה לו מושג בעיני משק, נתמנה למזכיר הכללי של חברת לפידות. חברת-הענק שהוקמה בכספי הציבור כדי לחפש גסט.

רון: נידון ל-15 חודשי מאסר על הוצאת 30 אלף ל"י בי מענות-שוא ומעילה באימון — נחון עלידי נשיא המדינה לפי דרישת מנגנון-החושך וקבוצת-המנהלים של ביג"י.

פרטיות, אלא פיזור בין חברים וידידים כדי להראות להם את גדולתו ולעשות רושם בחברת החתימים.

אנשי ביג'י תובעים חנינה

התיק שנפתח נגד רון האשימו בהוצאת כסף בטענות-שוא ובמעילה באימון. למרות זאת דן אותו בית-המשפט המחוזי רק ל-15 חודשים של מבחן, על סמך חוות-דעת של פסיכיאטר, שסבר כי האיש מופרע מבחינה נפשית. העובדה שרון גילה במצב מופרע זה את עסקיה של אחת החברות הלאומיות הגדולות ביותר, שאיש לא ראה צורך לפקח עליו שם וכי נמצא עלידי חבריו במצב די גורמלי כדי לעמוד בתפקיד רם זה — לא הוזכרה.

פסקהדין עורר תגובות ציבוריות שליליות. היועץ המשפטי הגיש ערעור, דרש מבית-המשפט העליון להחמיר בעונש. ואמנם זכה היועץ: בית-המשפט החליף את 15 חודשי-המבחן ב-15 חודשי מאסר ממש. קבע השופט העליון זלמן שניאור חשין: הפסיכיאטרים נוהגים להוציא חוות-דעת בקלות מדי, כי בעיניהם כל פושע הוא אדם מופרע. אך לפי חוק הארץ, חייב גם אדם מופרע לשאת בעונש על מעשיו — כל עוד יש בכוחו להבחין בין טוב לרע. במלים חריפות מאד ופסקיות ביותר פסל על כן חשין את חוות-הדעת של הפסיכיאטר.

בוזה היתה נגמרת הפרשה — אילו היה המדובר בבן-תמותה רגיל. אולם אדם שהיה פעם סגן-מנהל של מנגנון-החושך אינו אדם רגיל. יש לו ידידים. ידידים אלה מגיעים עד לראש-הממשלה, הפטרון האיש של כל אנשי מנגנון-החושך. וידידים אלה מסורים מאד אחד לרעהו, דואגים אחד למשנהו להצילו בכל עת צרה ומשבר. אף ידידי הרבים של רון לא ישבו מנגד בעת שנכשל ידידם הטוב.

וכך קרה כי שלושה אנשים פנו לנשיא המדינה, ביקשו לחון את רון. השלושה: שאול אביגור, גם הוא פטרון חתיק של מנגנון-החושך ושליחו האיש של ביג'י לעניינים אלה; טדי קולק, מנהל משרד ראש-הממשלה ושותף לעניינים רבים של מנגנון-החושך; פנחס ספיר, שר המסחר והתעשייה, לשעבר פעיל ברכש של ההגנה ואחר-כך מנהל משרד הבטחון.

השלושה לא הסתפקו בכך. כנראה שהופעל מאחורי הקלעים לחץ על שר-המשפטים, שאינו ידוע כאדם חזק-אופי. אין הנושא חן פושעים אלא בהמלצת שר-המשפטים. השר המליץ, כך נוצר המצב המצחיק שבעוד שמשרד המשפטים הגיש ערעור כדי להחמיר את עונשו של רון, דרש שר-המשפטים עצמו לבטל את העונש שנקבע כתוצאה מן הערעור של משרדו שלו. תוך כדי כך הסתמך על אותה חוות-דעת פסיכיאטרית אשר משרדו פסל אותה, ושהשופט העליון חשין ביטל אותה בצורה פסקנית ושאינה משתמעת לשתי פנים, בפסקהדין רשמי.

החלטת החנינה של הנשיא עוררה הד ציבורי בלתי-רגיל. אפילו נשיא בית-המשפט העליון, יצחק אולשן, ראה חובה לעצמה לנפות לנשיא במכתב שהיווה למעשה מחאה חריפה (אף שניסה אחר-כך להמתיק את הגלולה). נתקבל הרושם כי כתוצאה מקבוצה מפוקפקת נגרם בזיון למשרת נשיא המדינה — משרה שכל אזרחי ישראל רוצים בכבודה, ושיש לה ערך רק כאשר קיים כבוד כללי זה.

איש לא היה מעוניין דווקא שרון ישב בבית-הסוהר. ההגנה הציבורית לא היתה תוצאה של תאחד-נקמה נגד האיש עצמו, שהיה ראוי בלי ספק לרחמים. אולם על כפות המאזניים היה מוטל משהו חשוב יותר אף מגורלו האיש של המזכיר המועל — החשד ההרסני כי אדם קרוב לשלטון, וביחוד למנגנון-החושך, יכול לבצע בארץ כל פשע שהוא, ולסמוך על הגיבוי המוחלט של חוג אנשי-החצר של ראש-הממשלה גם אחרי שדון עלידי בית-המשפט.

נחמה לאל-נחם

פרשת רון לא היתה אולי מעוררת תגובות כה קיצוניות, אלמלא באה רק חודש ימים אחרי שנשיא המדינה נוצל לרעה בצורה דומה. הוא נתן חנינה למועל אחר, שהיה גם הוא קרוב לשלטון וגם לו היו ידידים רבים, אנשי ציבור חשובים.

שלום שינפלד: נאשם בנסיון לרצח עלידי דריסה, שוחרר בערבות וקיבל את הזכות חסרת-התקדים בתולדות המדינה לנסוע לחוץ-לארץ לפני בירור דינו, עליו הוא צפוי למאסר עולם. בתמונה: שינפלד במרכו.

במשך שנים ארוכות היה שמו של אלנחם שם גרף לעסקי פיתוח וחלוציות. רבבות לירות של כספי האומה עברו דרך ידיו האמונות, ומכריו הרבים התרגלו לראות בו אחד החלוצים העוברים לפני המחנה, כשידיהם נקיות ומצפונם שקט, ואין להם בעולמם אלא תפקידם והאידיאל.

אלנחם עבר מתפקיד לאומי אחד למשנהו. המושבניק מנהלל כיהן, בזה אחר זה, כאחד מראשי המוסד לעליה בחוץ-לארץ, מנהל מחלקת העבודות הציבוריות במשרד העבודה ומנהל מטעני-האומה. אך בעוד שבמוסד לעליה לא התנהלה מעולם הנהלת-חשבונות מסודרת, התנהלה זו בשני המוסדות האחרים. ב-1954, כשכיהן אלנחם כמנהל מטעני-האומה, התדפקו אנשי המשטרה על דלת ביתו. בחקירה ממושכת, שהתהלה במשך חודשים ארוכים מבלי שאלנחם עצמו יעצר אפילו לשעה אחת, התגלה כי:

● אלנחם הקציב לעצמו מחסר-עפר, מתוך מספר מצומצם של מחסרים, שהוקצבו

ישראל בנציוני: „הפורץ הנוצץ“ שהורה בביצוע 225 פריצות, זכה תחילה לחיפוי רחב מטעם המשטרה, שביקשה מן השופט לאסור את פירסום שמו ופרטיו האישיים, מנעה פירסום תמונתו, נתנה לו לאכול

או בפיקוח חמור. בחקירה גוספת התברר שידידתו של אלנחם, אסנת גולדנברג, קיבלה גם סכומי כסף גדולים מן החברה שייבאה את המחפרים, בזמן שאת המחפר עצמו החכירה לחברה אחרת.

● אלנחם גנב 15 טון שעורים, שהובאו לארץ עלידי מטעני-האומה ואוכסנו בחצר ביתה של אסנת גולדנברג;

● אלנחם גנב 5.5 טון מלט ו-400 ק"ג ברזל בנין. כן העלים ממחשני מטעני-האומה 64 מטר צינורות;

● אלנחם העסיק לצרכיו הפרטיים מכונות חקלאיות ואחרות מרכוש מטעני-האומה; ● אלנחם הקציב לעצמו מרחס, קיבל שוחד מגורמים שונים שהיו קשורים בתפקידו הממשלתי, גנב טרקטור וזיף את חשבונות הוצאותיו הפרטיות.

על כל אלה הועמד אלנחם לדין. הוא נשפט במשך שנים תמימות בהפסקות ממושכות בבית-המשפט המחוזי בתל-אביב, ונידון בכל תיק לחוד לתקופות מעצר קצרות. סניגורו, עורך-הדין מיכאל כספי, פעל בשיטה אחת: הוא הגיש ערעור על כל תיק באופן נפרד לבית הדין העליון.

להגנתו גייס אלנחם את אלוף הפלמ"ח יגאל אלון, שהוטרה לבית-המשפט להעיד עדות אופי חיובית על פעולותיו החלוציות המפוארות של הגנב מאוצר האומה. השופט זלמן חשין פסח אבישר ציין אז בפסקהדין, כי העובדות שנשמעו במשפט על עברו ההתישבותי של הנאשם רק מוסיפות על חומרת העבירות שעבר, במעלו באמון הציבור ובגנבו ונצלו לצרכיו הפרטיים את רכוש הציבור.

דעה אחרת לגמרי היתה לכמה וכמה פקידים בכירים במנגנון הממשלה. אחרי שהערעור בבית-המשפט העליון נדחה בכל תיק לחוד, והשופטים העליונים אישרו את ממצאיו ואת גורדינו של השופט המחוזי, נרתם לפעולה מנגנון החנינה. בצו שפורסם בחתימת נשיא המדינה נחון אלנחם, שלא ישב אפילו יום אחד בבית-הסוהר. הפושע המיוחס חזר לחיקה הרחום של החברה הישראלית, כשהוא אינו טורח אפילו לתחזיר את רבבות הלירות שגנב מהמוסדות הלאומיים, בראשם הוא עמד. אזרחי תל-אביב ויושבי השכונות הסמוכות לה רואים את אלנחם כשהוא עובר על פניהם יום יום, במכוניתו המפוארת. עסקיו המסועפים, שטחי האדמה שברשותו, ורכושו הלא-קטן שנרכש בשנים רבות של ניצול כשרונותיו והאידיאלים הלאומיים שלו, מאפשרים לו קיום בכבוד, בקרן הקיימת שהקים לעצמו בכספי האומה והמדינה.

איש לא שוחרר לפני כן בערבות

עוד יותר מעניינת מפרשות רון, אלנחם ובנציוני, היתה פרשתו המוזרה של שלום שינפלד, בעל בית-החרושת לאופניים הצבי, הנאשם בנסיון לרצח. פרשה זו, המתפרסמת לראשונה בעמודים אלה, היא אולי המוזרה והמדומה בפרשות דרכי-עבודתה המשוונות של משטרת ישראל.

כשנעצר שלום שינפלד, בעת שפגע במכונית הסגור שלו ביצחק בוכשרייבר ברחוב פייתרברג בתל-אביב (העונש הזה 1076), טען שהפגיעה היתה פרי רשלנות בנהיגה בלבד. בוכשרייבר האשים, לעומתו: „שינפלד ניסה לרצוח אותי.“ לטענתו של בוכשרייבר ניסה שינפלד לרצחו אחר סכסוך כספי ביניהם.

בחקירה מדוקדקת שנערכה אז, בימים הראשונים של חודש מאי 1958, הובררה השתלשלות המאורעות הבאה: בוכשרייבר היה שותף לכמה מעסקיו של שינפלד. באחת מעסקיותיהם פתח בוכשרייבר בשמו חשבון עובר-ושב (מס' 456) בבנק ליצוא בתל-אביב. היקף העיסקות הבנקאיות שנעשו באותו חשבון הגיע ל-150 אלף ל"י בחודש.

באחד הימים ביקש בוכשרייבר את שינפלד להעביר את החשבון על שמו. שינפלד סירב לעשות זאת, גם כשבוכשרייבר שיגר אליו מכתבים אולטימטיביים, שבאחרון בהם קבע את השביעי במאי כתאריך אחרון. בשמיני במאי פגע בו שינפלד בסגור, אחרי שארב לו ליד ביתו.

חקרי המשטרה פקחו את עיניהם לרחחה. בזמן שבוכשרייבר שכב פצוע קשה בחדר פרטי בבית-החולים אסותא בתל-אביב, נחקר שינפלד ארוכות במשטרת תל-אביב, הואשם לבסוף בנסיון לרצח, בהתאם לסעיף 222 מסקורת החוק הפלילי 1936. העונש הצפוי: מאסר עולם.

פרקליטו של שינפלד, עורך-הדין יצחק אדרת, היה כפות-ידיים מול האשמה מוסמכת כזאת. הוא הסביר ללקוחו, כי מעת ועד לבירור דינו, יהיה חייב להמתין בשיבה ארוכה בבית-המעצר. חשודים בנסיון לרצח, כמו חשודים בפשעים חמורים אחרים, לא שוחררו מעולם בערבות במדינת ישראל.

שינפלד חשב אחרת. הוא קרא אליו לבית-הכלא את אדרת, ביקש ממנו לחתר על התיק. היה לו כבר מועד אחר להנהלת עניניו המשפטיים: עורך-הדין מיכאל כספי.

כספי התל לפעול מיד. הוא הגיש בקשה לבית-המשפט המחוזי, תבע לשחרר את מרשו בערבות. המשטרה התנגדה. יש חשש שהמבקש יעזוב את הארץ, טען מפקח ראשון צבי עזריאלי, מפקח פשעים בנפה הצפונית בתל-אביב, בפני השופט המחוזי יצחק וונדלביץ, בעת שמיעת הבקשה.

זהו מקרה של תאונת דרכים רגילה, טען לעומתו כספי, רק במקרה היה הקרבן שותפו לעסקים. לגבי החשש של עזיבת הארץ, טען כספי כי מאחר ושינפלד הוא איש עסקים ידוע בישראל ועסקיו כאן הם מסועפים ואין לו שום רכוש בחוץ-לארץ, אין חשש כזה. לעומת זאת לא הכחיש כספי כי אמנם מתכוון שינפלד לעזוב את הארץ על

העם

בארזים נפלה שלהבת

מאז ימי הכנענים, שישבו בכל הארץ מאוגרית בצפון סוריה ועד בארשבע בנגב, היו ארץ-ישראל והלבנון יחידה אחת. בגינה עמדו יחדיו מול מצרים ואשורים, הפליגו יחדיו לארץ אופיר, נהגו יחדיו מתמיכת כורש מלך פרס, היה יחדיו בסיס לממלכת הצלבנים. מארזי הלבנון נבנה בית-המקדש. השבוע היה נדמה כאילו שתי הארצות שכנו בכוכבים שונים. בביירות, אחת הערים העתיקות ביותר בעולם, רעמו הטאנקים, טירטרו המקלעים. ממשלת-מיעוט, נתמכת על-ידי המערב, עמדה בהגנה נואשת מול תנועת מרי תוקפנית, שאיחדה מוסלמים, נוצרים ודרוזים, השליכה את יהבה על גגאל עבד אל-נאצר וקיוותה לסעד סובייטי. שום דבר שנעשה בישראל במשך שבוע זה — 168 שעות גורליות לעתיד המרחב — לא היה לו קשר כל שהוא עם מאורעות הלבנון. כאילו קרה הדבר בקוסט הדרומי. אולם רק טיפס יתחש בשלחת-נפש ל- אסון שכנו. השלהבת שנפלה בארזים, עלתה לאחוז בנקב באווייה-הקיר של ישראל.

המשק

המשכורת השניה

האורח הישראלי מוציא יותר כסף מכפי שהוא מרחיף. לפי סטטיסטיקה אחת, ה- פער הוא 20% ל- לחודש — לפי חשבון אחר הוא מגיע ל-100% ל- — לעומת הכנסה חודשית ממוצעת של 200 ל-י, מגיעה ההוצאה כמעט ל-300 ל-י.

החידון הלאומי: מנין בא הכסף?

עבודה מן הצד. חלק מן הפער כוסה על-ידי הפיצויים האישיים מגרמניה, ש-

גגיעו בשנה שעברה 46% מיליון דולאר. אולם החלק הארי בא, בלי ספק, ממקור לגמרי אחר: המשכורת השניה של העובד.

לגבי מקצועות שלמים, עבודה שניה — אחרי העבודה העיקרית — היא דבר מקר

בל. היא באה לא רק כדי להגדיל את ההכנסה ברוטו של אב המשפחה, אלא גם כדי להשיג הכנסה נקיה, שאינה כפופה למס-ההכנסה. כי בעוד שאין לשכיר אפ-

שרות רבה לרמות את המס לגבי משכורתו העיקרית, ממנה מנוכה המס אוטומטית,

אפשר לעשות זאת בהכנסות נוספות.

כך עובדים כמעט כל המורים במתן שער-

רים פרטיים, מבלי ששלטונות המס יכולים לבדוק זאת. כמעט כל הצד מהנהלים הפנקסים

עוסקים בעבודות מן הצד במקצועם. הוא

הדין לגבי רובם המוחלט של העתונאים בישראל, העוסקים מן הצד ביחסי-ציבור,

בפרסומם, בכתיבת מקצועיים, בכתיבת מא-

מרים לעיתונות. שחקני התיאטרון מופיעים

בנושפים ציבוריים ופרטיים, פועלים עובדים

בשרותים אחרי שעות-העבודה.

ההוכחה: בעוד שהשכר הממוצע עלה

בשנה שעברה ב-9% בלבד, הרי עלתה

ההכנסה הפרטית הפנויה (אחרי תשלום מסים)

בממוצע ב-13.6% בלבד.

התוצאה הבלתי-נמנית: האיש העובד ב-

שני מקומות, פרונו נמוך בשניהם.

מנפץ לחשכול. לאן הלך הכסף של

המשפחה הממוצעת? קובע הדו"ח של בנק

ישראל: התצרוכת עברה מסיגוריות וזלות

ליקורות, מרכיסי-קולנוע וזולים ליקרים, מ-

לחם אחיד ללחם לבן, ממוזון-יבוא וזל

לתוצרת חקלאית מקומית יקרה (פירות

ויקרות), משימוש בנפט לחשמל וגז.

אולם עיקר ההוצאה הנוספת הלך ל-

מצרכים בני-קיימא: מקררים חשמליים (170

אלף בכל הארץ), כיריים לגז וכו'.

למעשה הגידול גדול יותר אף מן המש-

תקף במספרים הממוצעים. כי הממוצע הוא

ארצי, בעוד שהגידול העיקרי מוגבל לשכ-

בות המבוססות של הישוב החתיק.

דעות

תמיר מול דין

במקום אחד בארץ הוקם האיתוד בין

תנועת החרות והצ"ח: בקרב ציבור ה-

סטודנטים בירושלים, שם התאחדו התאים

של שתי המפלגות לפעולה מאוחדת. השבוע

החליטו התאים לתת תשובה לסטודנט מכובד:

אלוף משה דיין, שפתח במסע הפוליטי

האחרון שלו בהרצאה לפני הסטודנטים. הם

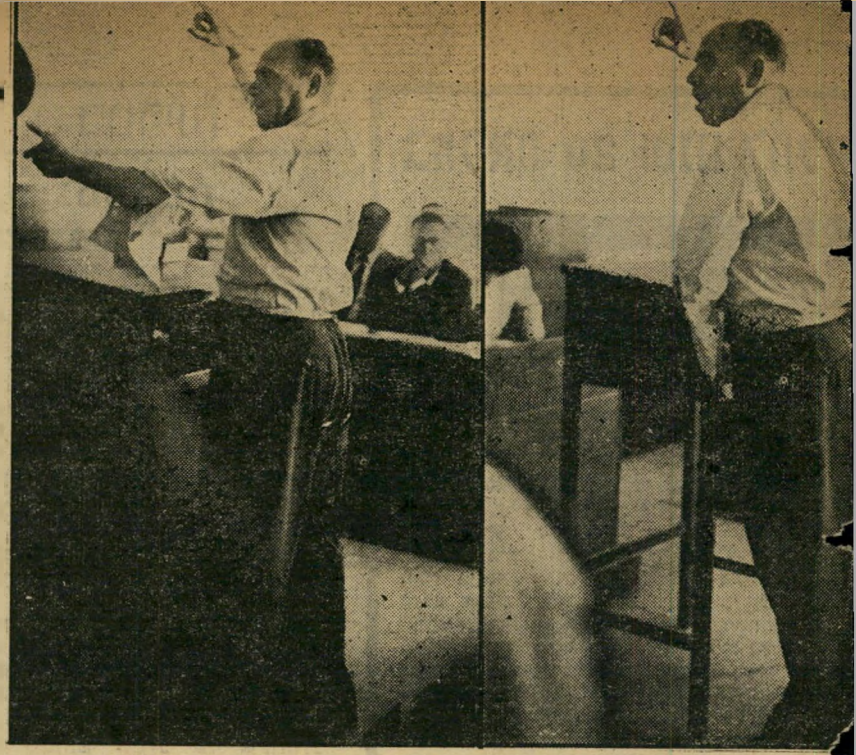
לא הומינו איש מאחת משתי המפלגות. תחת

זאת מסרו את רשות הדיבור לאדם שהוא

יליד הארץ כמו דיין, צעיר מדיין ב-30 שנים

ובלתי-מפלגתי: עורך-הדין שמואל תמיר.

החישוב היה גבוה: מאות סטודנטים, בני

במסעדות היקרות ביותר בתל-אביב. בתמונות נראה ישראל בניצוינו כשהוא נואם השבוע בבית-המשפט, טען שהוא שליח אלוהים וכי מותר היה לו לגנוב בלילה, נוכח העובדה שגדולי המדינה גונבים לאור היום.

מנת לחזור כעבור שבועות אחדים, לבירור דינו. "יש לו עסקות יבוא בחוץ-לארץ", הכריז באוזני השופט.

למשטרה הכלכלית היו ידיעות אחרות. ידיעות אלה, שהתבססו על תיק חקירה טרי בענף הכלכלי של משטרת תל-אביב, מסרו כי לשינפדל בית בשחי של 90 אלף דולאר בלוס אנג'לס, נוסף על עסקים רבים אחרים, בכמה מארצות אירופה ובעיקר בבריטניה.

"כצצה" של הופשטטר — נספי

7 כספי היו גם טענות אחרות. הוא הביא תילי תילים של תעודות, בהן אישרו הרופאים כי שינפדל עבר ניתוח קשה בקיבתו לפני שבועות אחדים, וכי הוא סובל משטף דם תמידי באיזור הניתוח.

השופט נעתר לבקשתו של כספי. הוא ציחה על שלטונות בית-הכלא לשחרר את שינפדל

בערבות בטוחה של 25 אלף ל-י, נתן צו להחרים את דרכונו. מאוחר יותר, לפי בקשת

המשטרה שניגה צבי עזריאל, חזר לפי הנוראות הממוגים עליו לבית-המשפט, הותמרה

החלטתו של השופט: שינפדל נצטווה להתייצב פעמיים ביום בתחנת המשטרה הקרובה לביתו.

בזאת לא תמה פרשת הנאשם בנסיון לרצח, שלום שינפדל. אחרי שלושה שבועות

חזר כספי לבית-המשפט המחוזי. בתמימות מרובה, ביקש עתה להחרי את יציאתו של

לקוחו שינפדל לחוץ-לארץ. "בית-המשפט מתבקש לצאת על החזרת דרכונו של המבקש

ולשנות את תנאי שחרורו בערבות של המבקש, ולהרשות לו לצאת את הארץ לתקופה שלא

עולה על 30 יום", ביקש כספי בשם שינפדל.

הבקשה הדימה את פרקליט המחוז יעקב בראור, שבמשרדו הושלמה כבר אותה שעה

עבודת ההכנה להגשת גליון-האישום נגד שינפדל, באשמת נסיון לרצח. בראור יצא להתקפת

נגד. במקום להסתפק בתשובה חלקית לבקשתו של כספי, נקט בצעד קיצוני: הוא הגיש

בקשה לעיין מחדש בשיחורו בערבות של שינפדל.

"הוגש לנאשם גליון-אישום חתום על-ידי פרקליט המחוז, באשמת נסיון לרצח", גילה

בראור לבית-המשפט, "התברר ליועץ המשפטי כי לשינפדל אמצעי קיום מספיקים בחוץ-

לארץ כדי לאפשר לו שהות לזמן בלתי-מוגבל מחוץ למדינת ישראל, וכדי להמלט ולא

לעמוד לדין."

לא בכל יום מטיח פרקליט המחוז האשמות כה חמורות נגד נאשם המשוחרר בערבות.

אולם בקשתו של בראור, שהונחה לפני השופט יצחק וונדלביץ, היתה קיצונית בחריפותה:

היא כללה גם האשמות מפורשות של עסקות יבוא בלתי-חוקיות, ובצוע מעשים בלתי-

חוקיים נוספים שלמסרתם מבקש שינפדל לעזוב את הארץ. לבראור, כמו לחבר עזריא,

לא היה ספק מה תהיה החלטת השופט. ואז הטיל כספי את אחד המסמכים המזוירים ביותר

בתולדות בתי-המשפט בארץ. הוא הגיש לשופט את מכתבו של ראש מחלקת החקירות

במשטרת-ישראל, רמ"ח אפרים הופשטטר.

"אין מצד המשטרה התנגדות לבטל את האיסור שניתן נגד שלום שינפדל לעזוב את

הארץ", הודיע הופשטטר לבית-המשפט המחוזי, במכתב חתום בחתימת ידו.

היה זה מסמך שהתאים לימים האחרונים של משטר סהר במשטרה, אך לא התאים למש-

הרוח החדש שהשתלט השבוע עם הדחתו של זינגר.

אחרי הודעה רשמית כזו, לא יכול היה השופט שלא להיעתר לבקשתו של כספי.

אם המשטרה אינה מתנגדת שאחד מן החשודים על-ידיה בנסיון לרצח יעזוב את הארץ,

אין בית-המשפט יכול לעשות דבר. "ניתן צו כמבוקש", הודיע השופט, כשהוא מגביה את

גבות עיניו למקרא מכתבו של הופשטטר. בראור החזיר מרוב כעס.

אי התערב למען הנאשם?

פרקליט המחוז יצא לפעולה מידית. הוא מיהר למשרדו, ציחה על עוזריו לנסח ערעור

דחוף על החלטת השופט, אשר יוגש לבית-המשפט העליון. אולם גם מהירותו לא

הספיקה. עוד בטרם הספיק להגיש את הערעור, עזב כבר שינפדל את הארץ, כשבכיסו

הדרכון שהיה שמור במטה הארצי של המשטרה. כתמורה הפקיד כערכות בידו המשטרה

ארגוני-חלקים חסרי-ערך וסך של 25 אלף ל-י — בצורת שתי דירות מאוכלסות בדיירים.

מי אחראי לכך שנאשם בנסיון לרצח עזב את הארץ באישור מטעם המשטרה?

בראור משך בכתפיו. הוא הגיש את החומר לידיעת הממוגים עליו ואלה העבירוהו

לעיונו, שהוא אמנם ידיו של כספי, אין זיקה למחלקתו של הופשטטר והוא אינו מוסמך

לעשות כן. הוא גם למד קצת לקח מן העבר, וגם ידע שאצל נחמיאס לא יוכל לעשות את

אשר היה מסוגל לעשות אצל סהר. גם לסגן השלישי, קרן, אין זיקה למחלקה זו. קשה,

איפוא, להימנע מהמסקנה שהופשטטר, ששמו מעורב באור מופקד למדי עוד בפרשת שטיי-

ברג, יוכל להפעל לרחוץ כפיו מאחוריות.

יהיה האיש אשר יהיה, חייב הוא לתת את הדין על מעשהו. אין זו רק שאלה של

משמעת מנימית במשטרה או של נזלח סהר — וזהו שאלה אשר בה תלוי עצם קיומו

של משטר הצדק וחמשפט הבלתי-משוחרר במדינה.

במלאת 20 שנה לתלי חברי

הרעיון של הפעולה צץ אחרי ש- המונית יהודית הותקפה בדרך מצפת לראש-פינה. נהרגו בה שבעה יהודים, ביניהם צעירה אחת, שגופתה לא נמצאה תחילה. היא נתגלתה אחר-כך מתחת לגשר, כשבגדיה קרועים, סימני אונס על גופה וסימני התעללות בגופה.

באותם הימים היתה תסיסה רבה בנוער הארצישראלי — ולא רק בשורות הארגון הצבאי הלאומי. הויכוח היה אם להגיב ואם לאו. כשגמרתי את לימודי בגימנסיה הוצלתי בתל-אביב והתגייסתי מטעם בית-ר לפלוגת הגיוס הבית-רית בראש-פינה, הייתי בטוח כי תהייה פעולת, וכי אשתתף בה.

אנשי בית-ר בפלוגות הפכו אוטומטית, אחרי מיבתן קצר, לאנשי הארגון הצבאי הלאומי, ללא פרודורה מיוחדת, מלבד התהליך הרשמי. באותם הימים עמד בראש הארגון משה רוזנברג, אחרי שאברהם ("גד-עון") תהומי וחבריו פרשו והצטרפו להגנה. בפלוגה היתה תסיסה רבה מאד. דרשנו פעולה. כמה שבועות לפני כן נהרג בחניתא הסרקטוריסט קורט גאון, בוגר פלוגת הגיוס בראש-פינה, ודרשו פעולה מהירה. אר-לם מדברי משה מולדבסקי, מפקד הארגון הצבאי הלאומי בגליל, באזכרה לזכר גאון, הבינוני שלא תהיה פעולה. התאכזבנו מאד. מן האזכרה יצאנו שלושתנו — שלמה בן-יוסף, שלום זוראבין ואנכי. שפכנו את לבנו איש בפני רעהו. ואז צץ הרעיון ששלושתנו ננסה לבצע ביוזמתנו פעולה. לזוראבין ולי היתה גישה למחסן הנשק של הפלוגה, שהיה מחולק בכמה מחבואים. היינו מביאים את הנשק בכל ערב לשומרים ומח-זירים אותו בבוקר.

★ ★ ★
שני רימונים ושני אקדחים

היה ידוע כי השבאב הערבי מצפת היה נוהג לרדת בצהריים לטבריה, משתכר שם, מחקיף בערב מקומות-ישוב עבריים וחוזר בלילה הביתה, בדרך ההרים. הם היו נוהגים לנסוע באוטובוס שירד ב-1.30 או ב-1.40 אחרי-צהריים מצפת. החלטנו להתקיף את האוטובוס בסיבוב החד, בדיוק לפני ראש-פינה. המקום היה נוח גם מפני שבמרחק של כ-30 מטר ניצב סלע גבוה, שמאחוריו היה נוח להתחבא. שלמה בן-יוסף, שאנחנו קראנו לו "שלום", היה צריך לזרוק רימוני-יד מתוצרת עצמית, ואילו שלום זוראבין ואני היינו צריכים לירות. לזוראבין היה אקדח מאוזן גדול, בעל ידית-עץ שהייתה מתחבאת אליו בצורת קת. לי היה אקדח פאראבלום. יצאנו מראש-פינה, דרך בית-הקברות, מוקד דם בבוקר ביום החמישי, 21 באפריל, 1938. יצאנו כה מוקדם מפני שבשעה זו היינו נהגים לצאת לעבודה במסעי הטבאק של הפלוגה, ולא רצינו כי חברינו ירגישו כי חכונה בלתי-רגילה מצדנו.

עלינו על הגבעה מעל לגן ראש-פינה, מקום הידוע בשם "האורחות". שם לקחנו את שני הרימונים, שהיו חבויים עם רגלינו. גים נוספים בחיק. מאחורי אבן בקיר, גוש-לז לתוך האדמה, ודרך בית-הקברות עלינו להר, ודרך ההרים הגענו למקום הפעולה. היה יום חם מאד — יום החמטין הראשון באותה שנה. חיכינו לזמן הפעולה. היינו מתוחים, כרגיל לפני פעולה ראשונה. לא דיברנו.

★ ★ ★
"פי קמאן! פי קמאן!"

בשעה היעודה ראינו את האוטובוס מתקרב. בן-יוסף זרק את הרימון ממקום מחבואו. הסלע. לפי התכנית היה האוטובוס צריך לרדת מן הכביש, מעוצמת ההתפוצצות, ולהתגלגל במדרון. אותה שעה ירינו מאקדחנינו.

אולם הרימון לא התפוצץ. האוטובוס המ-שך לנסוע בכביש, הגיע לתחתית-המשטרה של ראש-פינה והודיע על התקפה. כנראה כל בית-ר שבא מחוץ-לארץ נצטווה בתקופה ההיא להתגייס לשנתיים לפלוגת גיוס, שהייתה דומה להיאחזויות נח"ל כיום. אנשי הפלוגות נסקו בעבודה לשם מיון קיומם, חיו במשטר של משמעת צבאית. בני הארץ גויסו לפלוגות למשך שנה אחת.

במדינה

מפלגות

שתי הפגנות

25 שנה אחרי שנורו היריות הקטלניות שהפילו את חיים ארלוזורוב, ערכו מוסדות מפא"י וההסתדרות את התנועות השיג' רחיות של אזכרה והספד. רוב הנואמים דאגו שלא לסבך את עצמם בויכוח ההיסטורי בין ארלוזורוב ובן-גוריון. אפילו משה שרת, מזכירו של ארלוזורוב שסולק על-ידי ביג"י, הסביע בים של מלל חסר-תוכן כל רמז על הדוקרוב שהטיל את צלו על הימים האחרונים של המנהיג הגדול.

רק שני צלילים הפריעו את ההארמוניה בגל ההספדים לאיש שהיה בחייו "דיסוננס" בתנועת-הפועלים (העולם הזה 1080). האחד סופק על-ידי בן-גוריון עצמו: הוא נמנע מלהשתתף אף באחד מכל ההספדים והאז-כרות. היתה זאת הפגנה גלויה נגד האיש שהריגתו פתחה בפני ביג"י את הדרך ל-שלטון באומה.

הצליל השני סופק על-ידי פנחס לבון, תלמידו ושותפו הקרוב של ארלוזורוב. בנאום בועד הפועל הציוני השמיני רמזים שקופים, שהצטרפו להפגנה ברורה נגד ביג"י.

"בגיל 20 כבר היה (ארלוזורוב) מבוגר ובשל למילוי התפקידים הקשים ביותר", אמר. "בגיל שלושים הגיע להנהגת האומה. אל מה היה מגיע אילו חי איתנו היום? מה היה נוף תנועתנו ומדינתנו, אילו ענק זה היה ממשיך בעלייתו המסחררת — כל אחד מאתנו יכול לנחשו"

הנוכחים נישאו בלבם. התשובה המבו-קשת נתבקשה מעצמה: נוף התנועה והמדינה היה שונה מאד אילו היה ארלוזורוב כיום ראש-הממשלה במקום ביג"י. אולם לבון לא הסתפק בזה. "עשרים וחמש שנים עברו מאז הירצחו... ועדיין מקומו שנה-נה נשאר ריק, ועוד לא קם לנו מנהיג בעל שיעור-קומתו" קרא.

מכיון שמקומו של ארלוזורוב נתפס על-ידי איש הסבור כהחלט שהוא מגיע — ואף עולה — על שיעור-קומתו של קודמו, היתה זאת הכרזה נועזת מאד.

הדיברת ה-11. אולם העובדה הבולטת ביותר השבוע היתה אחרת: בכל האזכרות וההספדים לא הזכיר אף לא איש אחד, אף לא במילה אחת, את הענין המרכזי בחייו של ארלוזורוב: שאיפתו לשלב את התנועה הלאומית העברית עם התנועה הלאומית ה-ערבית בתנועת-שיחורר שמת משותפת. ה-איפול המוחלט שהוטל למחרת הרצח על צד עיקרי זה של השקפת ארלוזורוב, נשאר שריר וקיים גם כעבור 25 שנה. היה זה כאילו נערכה אזכרה למשה רבנו, מבלי להזכיר את עשרת הדיברות.

התישבות

תזונה ימיה

כלב כבר ניגשו ראשי הקיבוץ הארצי השומר הצעיר לסעיף בחירת התעד הפועל של התנועה, במועצת הקיבוץ שהתקיימה בתחילת החודש בעין-השופט. בדיונים שהת-נהלו ברחבי הקיבוצים, במשך החודשים שקדמו למועצה, הביעו אלפי החברים את דעתם ההחלטית כי יש לשנות מיד את שיטת הבחירה למוסד העליון של התנועה הקיבו-צית השמרנית והסגורה ביותר בישראל, לבחור את חברי המוסד העליון בתוך ה-קיבוצים עצמם. השינוי שהושג: במקום ל-הצביע בעד או נגד רשימת-מועמדים שלמה, המוגשת למועצה מטעם מזכירות התנועה, תינתן האפשרות לצירי המועצה להכניס שינויים ברשימה, להתחיל מועמד אחד בשני שינוי שיטת הבחירות לחעד הפועל היה רק מצוף אחד, שעלה על פני סערת הויכוח הפנימי בקיבוץ השומר הצעיר. בדיונים סוערים על הדימוקראטיה הפנימית בתנועה, על בעית השליחים למפלגה ולמוסדות ועל רמת-החיים של חברי הקיבוץ, הסתמנו סדקי המשבר הראשוני: בעוד שמאיר יערי נל-חם בחיור-נפש על קרירות העבר המקר-דשים, נראה היה כאילו מוכן יעקוב חזן להיכנע לפחות חלקית לתובעי השינויים. "חזן מחניף להמונים", האשים בגלוי מאיר יערי את סגנו לכס המנהיגות בהשומר ה-צעיר ובמפ"ם. "הוא מתכוון לתפוש טרמפ על העגלה של סיטו", טען ברמזו גם לדעו-תיו הפוליטיות הבינלאומיות של חזן.

כשניגשו צירי המועצה לפרשת ההצבעות, (המשך בעמוד 8)

הוא צעיר, תוסס ומאס במוסכמות. מקומו בין אנשי המעשה. יודע את אשר הוא רוצה - ומשיגו.

מובן מאליו:

נלסון הוא מעשן!

פקידים! תלמידים! סטודנטים!
הרשמו עוד היום לקורס קיץ ל-
קצרות
עברית ו/או אנגלית
(שני חודשים, פעמים בשבוע)
ב"אולפן גרג" (GREGG).
בת"א: אצל ת. בריקמא, גורדון 5
בחיפה:
ב"ס "במעלה", שמריהו לזין 30
הצנחה מובטחת!

כל העם - צבא...

וגם אתה, בין אם משרת אתה בצבא הסדיר או במילואים. כאשר הוציאה "מערכות" את אלבום צה"ל לאור, נחטפה המהדורה הראשונה תוך ימים ספורים.

לאחר מאמצים רבים עלה בידינו להוציא לאור את המהדורה השניה של אלבום צה"ל בכריכה מהר-דרת, על נייר כרומו מסוג משובח.

ההפצה הבלעדית נמסרה ל"ידיעות אחרונות", רחוב מקוה ישראל 12, תל-אביב, טלפון מס' 61065, ולתחנות החלוקה בכל רחבי הארץ.

המחיר בכריכה מהודרת: 6.500 ל"י.
עם נרתק: 6.800 ל"י.

מהדורה שניה

אלבום צה"ל

בן יוסף

שדך נער והוריד את כל הגברים, חברי הכנופיות. כשהגיע למשטרה, היו בו רק נשים, ואיש זקן אחד. חזרנו דרך ההרים לאורחה. רצינו להת- בוא את הנשק. פתאום שמענו צעדים. בי תוך האורחה היו חלונות קמורים סגורים, בהם אפשר היה להסתתר מבלי להתגלות לאדם מן החוץ.

שני חברי הסתתרו, ואני קפצתי החוצה לראות מי זה, כי כבר הספקתי להחביא את נשקי. בחוץ ראיתי שוטר יהודי בשם מורח, שהיה מבקר לעתים קרובות בפלוגה. שאלתי אותו: "המשטרה כבר הלכת?" והוא השיב בשאלה: "מה אתה עושה פה?" לא בטון משטרתי, אלא כשאל איש את חברו. הסברתי לו שמיד עם הישמע היריות החלטנו להחביא את העולים הבלתי-חוקיים ("מעפילים" בשפתנו) שהיו בפלוגה. הוא יעץ לנו שלא לצאת מן החורבה, כי הסביבה מלאה חיילים בריטיים. אם נצא, ניאסר.

כעבור דקות מעטות שמענו שוב צעדים. היתה זאת קבוצה של ששה איש — שוטר בריטי, אותו מזרחי וארבעה שוטרים ערביים. הייתי בחלון האחרון. שמעתי את ה- שוטרים נכנסים, ואת קולו של בן-יוסף שנתגלה ויצא עמם. ואז שמעתי את קולו של מזרחי אומר: "פי קמאן!" ("יש עוד"). הם נכנסו שוב, והוציאו את זוראבין. ושוב אמר מזרחי: "פי קמאן!" שמעתי את זוראבין אומר לו בקול נמוך: "נבל שכמותך, לא מופקים לך שניים?"

שוטר ערבי נכנס פנימה ונעמד לפני ראיתי בקושי, והייתי בטוח שאינו רואה אותי בחשכה. אולם משום-מה גברה בי ההרגשה: "מה יש להתחבא, כששניים ב- חוץ?" יצאתי החוצה. השוטר האנגלי ערך אותו רגע חיפוש ב- כיסי זוראבין. שוטר ערבי ניגש אלי ורצה לערוך חיפוש גם בכיסי. תוך כדי כך נתן לי דחיפה גסה. רציתי להתנפל עליו, אך האנגלי התערב, דחף את הערבי הצדה ואמר: "אני אערוך את החיפוש בעצמי!" השוטר לא ידע שאני מבין אנגלית. הוא מילמל אל עצמו בקול נמוך, ללא הרף: "מה אני צריך את כל זה? באתי הנה

מצחק הוא שמתחת לסיפור זה כתב יוסף ביום, האחראי על הפלוגה במשמר-הירדן: "זה רק חלום! האם הכותב מוכן להגשימו?" אולם כל השמועות שנפוצו לאחר מכן, כאילו ביימנו את הפעולה כדי להיתפס, וכאילו השוטרים אמרו לנו לברוח ואנחנו סירבנו כי רצינו להתגלות — אינן אלא בדויות. הכתבה שלנו היתה לפעולה ממש, וקיינו שאחרי הצלחתה גייס אנשים נוס- פים, ונכריח את ממקדי אצ"ל לפעול.

★ ★ ★
"זאת תליה!"

עַתָּה תַּחֲדֵי הַמִּישָׁחַק מַסְבִּיב לִי מַשְׁפָּט. הִיא בְּרוּר לִנּוּ שֶׁזֶה יִהְיֶה מַשְׁפָּט פּוֹלִיטִי. אִם נִכְשַׁל הַפְּעוּלָה עֲצָמָה, לַפְּחוֹת נִצְלִיחַ בַּמַּשְׁפָּט לְהַבִּיא תוֹעֵלַת לַרְעִיּוֹן הָלְאוּמִי. בֹּא אֲלֵינוּ עוֹרֵךְ-הַדִּין אַהֲרֹן חוֹטְרִישִׁי. מִשּׁוֹם מָה הִיא נִדְמָה לִנּוּ שֶׁהוּא אִישׁ מִשִּׁי לִנּוּ, וְשֶׁנִּשְׁלַח מִטַּעַם הָאֲרֻגֹן. וְכֵן גַּם הֵן נִהְיָ בְּבִיקוּרוֹ הָרִאשׁוֹן. הוּא אָמַר: "נִשְׁלַחְתִּי עַל-יְדֵי הַחֲבֵרִים בַּחוּץ, וְלִפְנֵי שֶׁאֵקְבַּל עָלַי אֶת הַהֲגָנָה, אֵינִי רוֹצֵה לְדַעַת מֶה יִהְיֶה הַקוּ שִׁלְכֶם." עֲנִינוּ לוֹ: "מַשְׁפָּט פּוֹלִיטִי!" הוּא כַּעַס מֵאֵד. "אַתֶּם יוֹדְעִים מֶה זֶה?

זוהי סיפורו של אדם שהיה שותף לפרשה הגדולה, אשר הביאה לפני 20 שנה את היהודי הראשון לחדר-הגידום בעכו. אברהם שיין, שנידון למוות יחד עם בן-יוסף ושדינו הומתק, ישב שנים רבות בבית-הסוהר בעכו, שוחרר רק אחרי שהצליח, בכוח-רצון בלתי-מצוי להעמיד פני חולה-שחפת ולהטעות את הרופאים. הוא נושא עתה שם עברי.

לאסור יהודים? באתי להילחם בכלבים הער- ביים! היהודים רוצים אותו הדבר כמוני!"
★ ★ ★
"אתה נראה בן 16..."

זכילוני לאותו אומבוס שירינו בו. הוא הסיע אותנו למשטרת ראש- פינה. ניסו לחקור אותנו באיומים, הרימו מקלות עלינו, אך לא היכו אותנו. משראו שהשיטה אינה מצליחה, העבירו אותנו למש- טרת צפת.

המפקד הבריטי שם התיחס אלינו באדי- בות רבה. הוא נתן לנו לאכול, הוציא אותנו מחדר-המעצר הכללי, שהיה מלא אנשי-כנופיות ערביים. נתן לנו חור מיוחד ושלח לנו רב, כי היום היה האחרון לפסה. למחרת היום נשלחנו לבית הסוהר המרכזי בעכו.

בעכו נתקבלנו על-ידי קצין יהודי, שנקרא רובין אפנדי. הוא לחש לי: "אתה נראה בן 16. אתה בן 16!" אולם התעקשתי להישאר בן 19. הכניסו אותנו לתא מס' 11, שהיה מלא אסירים ועצירים יהודיים. היו בו, בין

אחרי המוות

צולמה תמונה יחידה-במינה זו של שלמה בן-יוסף, שנה קלה לפני שנקבר בראש-פינה. על צווארו ניכרים סימני חבלי התליה. תמונה היסטורית זו הועמדה לרשותו של העולם הזה על-ידי מכון ז'בוטינסקי.

מים בהחזקת נשק ובהתקפה על האוטובוס, חשבנו שבזאת נסתיים תוקף הבטחנות. קמי תי לדבר. אולם באותו רגע הסיר השופט הראשי את מבטו ממני ושקע כאילו בשיחה עם שני השופטים האחרים — דומני שני סרנים, בעוד אב בית-הדין היה רב-סרן — ואדם שישב ליד חוטר-ישי (ושסברתי כי הוא נציג הארגון) התקרב אלי ולחש לי בתוקף: "שב! הפקודה היא לשחק עד הסוף!" יושבתי.

כעבור ארבעה ימים הובאנו שוב לאלום. תחילה קראו את פסק-הדין נגד זוראבין, שנמצא בלתי-אחראי למעשיו ונשלח לבית- הסוהר תחת פיקוח רפואי. אחר-כך ציח על בן-יוסף ועלי, וגם על הקהל שנכח באלום, לקום על רגלינו. באותו רגע היה ברור: יש נגדנו פסק-דין מוות.

בשעה שאב בית-הדין קרא את פסק- הדין שדן אותנו בזה אחר זה: "תילקח מכאן לבית-הסוהר בעכו ושם תיתלה עד שתוציא את נשמתך, וירחם אלהים על נש- מתך!" לחצתי באופן אינסטינקטיבי את ידו של בן-יוסף, שעמד לידי. הוא החזיר לי לחיצה. אחר-כך סיפר לי שבאותו רגע גבר בו הרצון לזרוק על השופט את רימוני- היד שהיה מונח על שולחן המוצגים. רק לחיצת-ידי החזירה אותו למציאות. ממילא היו הרימונים מפורקים.

הריאקציה של בן-יוסף היתה מובנת, כי עד לאותו רגע היה משוכנע מדברי חוטר- ישי וגיוזף והמנהיגים כי הוא ישוחרר אוטומטית — או באמצע המשפט או לכל המאוחר בסופו. כששמע את פסק-דין המוות, הבין כי היתה זאת אשליה.

★ ★ ★
בן-יוסף חדש נולד

שלמה בן-יוסף היה צעיר יפה, גבוה, חבר נאמן, פועל טוב, מתנדב מסבוע לכל עבודה שתבריו לא רצו בה. הוא שנא מלים מפוצצות, לא נאם מעולם ובז למלי- צות.

הוא נולד בשם שלום טבצניק בפולין, בן למשפחה עניה. בגיל צעיר מאד כבר עבד ופירנס את משפחתו. הוא, הצטרף ל- "בית-ר" וחסך כל גרוש כדי לעלות ארצה.

עליה בשביל "בית-ר" בתקופה ההיא — פירושה היה עליה בלתי-חוקית, כי אשורות- הכניסה ("הסרטיפיקאטים") המעטות נמסרו לסוכנות, שחילקה אותן בין נאמניה. ל- "בית-ר" לא היו כמעט שום סיכויים. ואילו זאב ז'בוטינסקי פירסם אז את מאמרו הספורט הלאומי, בו דרש מכל צעיר יהודי ללמוד את מלאכת השיט כדי להגיע לארץ בסירות.

בן-יוסף עשה זאת. בסירת-דייגים מלאה עד אפס מקום — הרבה מעל לקיבולת-ה- (המשך בעמוד 16)

העברי) לבין המפלגה הרביזיוניסטית (שהח- רימה אז את הוועד הלאומי). הוסכם ביניהם לנהל משפט בלתי-פוליטי, כדי להציל מה שניתן להציל.

ענינו שלא עשינו את הפעולה מטעם ה- ההגנה הרביזיוניסטית, ואנו נמשיך בקו שנראה לנו. הם הלכו.

בשבת הבאה שוב היה ביקור. היינו משוחחים דרך גדר, במרחק של שני מטרים איש מרעהו, לאזוני שוטרים. כל השיחות היו בשפת רמזים. אמרו לנו מראש כי מה שיגיד חוטר-ישי יהיה מוסמך. הוא בא שוב עם גיוזף ואמר שהגיע מיברק מזאב ז'בוטינסקי, שדרש מאתנו: "לבל להרוס את אשר הוא מקים". רק במאוחר נתברר לנו שלא היה בזה שמץ של אמת.

נדמהנו. יכולנו להתנגד למנהיגים ה- רביזיוניסטיים המקומיים, אך לא לזיבו. פיליפ גיוזף הבחין בתדהמתנו וניצל מיד את המכה. בעברית הקלושה שלו, בעלת ה- מיבטא האנגלי, אמר: "למה לנו לריב, כשאתם אינכם יודעים אפילו מה הקו שלנו?"

גיוזף הסביר את הקו: יש עדים שראו את בן-יוסף במקום אחר בשעת הפעולה. לגבי זוראבין ניסו להוכיח כי אינו אחראי למעשיו. קיימת רק סכנה לגבי, וגם כאן יש סיכויים להוציא אותי ללא עונש מות, בטענה שאני מתחת לגיל 18. כל זה בתנאי שלא נהגל משפט פוליטי.

שתקנו, ולמעשה ארשר הקו הזה. נתקבל כאילו אני הדובר בשם כל השלושה, כי זוראבין היה ביישן, ואילו בן-יוסף לא ידע עברית על בוריה. אני כמובן לא יכולתי להתנגד להצעה, שהיתה כאילו מבטיחה הצלה לשני חברי, ומשאירה סכנה רק לגבי. אולם כשחזרנו לחדר והזירהנו שלוש- תנו יחד בדבר, הרגשנו שעשינו טעות. אך היה כבר מאוחר: הבטחנו לחוטר- ישי שנשתוק במשפט ונגה כמצחצחה, ויהי מה.

★ ★ ★
"עד שתוציא נשמתך..."

מֵאוֹתוֹ רֵגַע הֵלך הַכֵּל בַּמַּהֲרֹת. עַד מֵאֵז אֲמַרו לִנּוּ מִפַּעַם לַפַּעַם כִּי הַמַּשְׁפָּט יִתְקַיֵּם בְּצִרְתָּ. וְאֵילוּ לַמַּחֲרַת הַשִּׁיחָה עִם עוֹרְכֵי-הַדִּין נִמְסַר לִנּוּ רִשְׁמִית כִּי הַמַּשְׁפָּט יִתְנַהֵל תוֹךְ שְׁבוּעַת בַּחֲיַפָּה. הַמַּשְׁפָּט הִיא צְבִאי, וְהַתְנַהֵּל בִּאֲחֵד הַבְּנִינִים בְּעִיר הַתַּחְתִּית. הוּא נִמְשָׁךְ רַק שְׁבוּעַת וַחֲצִי כֶּשֶׁהוֹדִיעַ הַשּׁוֹפֵט כִּי שְׁלוֹשְׁתּוֹ נִמְצְאוּ אִשִּׁי

• למעשה נתקבלה ההחלטה שלא לנהל משפט פוליטי על-ידי מרכז המפלגה הרבי- זיוניסטית (הצה"ר) ברוב קולות, נגד דעתו של המיעוט, שכלל גם את ד"ר שמשון יוניצמן. לפי סברה אחת תמך גם ז'בוטינ- סקי תחילה בקו זה, מתוך תקווה להציל את חיי בן-יוסף וחבריו.

רית ניסה בנימת-פשרה להסביר לקצין כי הצעד אינו מבטא חלילה הבעת אי-אמון מצידו, אלא שהחוק היבש מחייב אותו לעשות צעד זה.

"אין אני רואה כי חובתי לחלץ את שר המשטרה ממצורו!" השיב זינגר, שיתכן ורמז כי רק מלא הוראה כאשר שיקר בבית-המשפט, "המישקע שנוצר בנפשי — שום בית-משפט לא יוכל לבטלו".

אך ההתחלה היתה סופית. היא בישרה משרות נקל, במסדרונות המעופשים של צמרת משטרת ישראל.

דרכי חיים

יעקב ואסתר

בבית הוריו, בית ערבי נטוש הידוע בשם "בית הפרדס הקטן", בקצה שכונת קריית-שלום בתל-אביב, הרגיש את עצמו יעקב מסולי כמלך בעיר. הצעיר בן 18, מסגר במקצועו, יליד הארץ שפירנס ב"שנים האחרונות את הוריו הוקנים יוצאי דמשק, החליט כי הגיע הזמן שהוא ורק הוא יחזיק במסורת המשפחה.

למשימה הראשונה בתפקידו החדש בחר לו מסולי הצעיר את בעיות סהרת ה"משפחה וקדושתה. הוא הבחין באחותו הצעירה ממנו, אסתר בת ה-17, שהיתה מאחרת לחזור לביתה אחרי טיולי לילה וביקורים תכופים אצל חברותיה. "אני לא מרשה לך לצאת עם החברות האלה", היה יעקב גוער באסתר מפעם לפעם, "הן אינן מוצאות חן בעיני".

בעיני אסתר, שגם היא עובדה כבר לפר"נסתה, לא מצאו חן הערות אחיה. "אני לא שואלת אותך מה לעשות", היתה עונה בכל פעם שהיה אוסר עליה לצאת עם החברות.

מריבות השפתים הפכו לתגרה רצינית. יעקב נעשה חוקפני יותר ויותר. הוא פקח את עיניו על שעות צאתה ובואה של אסתר, פרץ עליה במבול צעקות וחרפות כשאחורה לחזור במוצאי-שבת הביתה. המריבה האחרונה נמשכה במשך כל הלילה, וכשיצאו השניים לעבודתם בבוקר יום הראשון, החליט יעקב לעשות מעשה כיאה לגבר היוצא להגן על כבוד משפחתו: הוא תפס סכין, דקר את אסתר בבטנה.

במשטרה, אחרי שהעבירו את אסתר לבית החולים, האוינו השוטרים לסיפורו של יעקב. אולם גם בכיו המר ורגשות חרדתו לא יכלו כבר לשנות את העובדות הפשוטות. בסוף השבוע הובא יעקב מסולי ללל הפרעה, עד שמכונות פרטית עברה נגדו. האשמה: נסיון לרצח, עבירה שאם יורשע בה יהיה צפוי עליה למאסר עולם.

משפט

אגרוף בזכוכית

גם התובע וגם הנאשם היו שוטרים. קרא התובע ויקטור שהרבני באונוי הנאשם ליאון חדי, נהג במשטרת רחובות: "הנך נאשם בגרימת נזק בודון לרכוש בסך 15 לירות".

העדים סיפרו את המעשה כולו: השוטר ליאון חדי טייל להנאתו באחד מרחובות יפו, כשהוא חבוק עם ארוסתו ויולה מסיקה. הכל הלך למישרין וגם הוגג המשיך בטיולו ללא הפרעה, עד שמכונות פרטית עברה ברחוב 4, בדיוק ברגע בו חשקה גם נפשו של ליאון חדי לתצות את הכביש.

ליאון חדי התרגז מאוד. כיצד מעז נהג אזרחי לעבור בכביש, כשהשוטר מרחובות חוצה אותו?

על עזות-מצח כזו, הגיב חדי ביד מורגת. הוא קימץ את אגרופו והיכה בזוגיות חלון המכונות. החלון נשבר.

בבית-המשפט טען חדי ש"החלון היה דק, אני הושטתי את ידי ובמקרה הוא נשבר".

במקריית הגורל לא האמינו התובע ו"השוטרים, אך מכיון שמשקל עדויות התביעה לא היה מספיק, החליט שופט השלום: "אני מוצא אותך זכאי, כנהנה מן הספק, אך אני מזהירך לגבי העתיד".

בעתיד, נשבע חדי, לא יחצה עוד רחובות-עיר כשמכונות פרטיות עוברות בהם. ובכלל, יכבד גם את אלה שאינם לובשי מדים.

תובע עלבון

האסיפה שהתכנסה בבית ההסגדות ב"רחובות, ימים אחדים אחרי הרצח של הנער רמי רוזנברג בידי כנופית פרחחים (העולם

סס"א בתל-אביב לברר את תאריך המאורע בניו-יורק. כאשר אושרו חששותיו, הרפיס למרחב ידיעה על כשלון רצויה לא שכח להוסיף טפיחה עצמית מוצדקת על הגב.

פרשת שטיינברג

משכירות נקי

החוק הישראלי הינו חד-משמעי ביחס ל"פקיד ממשלה, אשר מוגשת נגדו תביעה פלילית לבית-המשפט: יש להרחיקו מתפקידו, עד גמר בירור המשפט. רק אם יצא זכאי יוחזר לעבודתו.

אך לס.מ.מ. יוסף זינגר, ראש הענף ה"פלילי במשטרת מחוז המרכז, היה גיבוי חזק יותר מן החוק: יחזקאל סהר. כאשר יצא המפקח הכללי לשעבר למלחמת-תנועה במפקד הבולשת זאב שטיינברג, הצטרף זינגר לשורות המגויסים, לא היסס לשקר למען הבוס המיליונר.

שטיינברג, איש גרוף ומושקע על כי חשדו בו, לשוא, שאינו מאמניו של המטה הארצי, השיב מלחמה נואשת. הוא ביקש מהיועץ המשפטי להרשות לו להגיש קוב"לנה פלילית פרטית נגד זינגר, באשמת מתן עדות שקר. היועץ המשפטי השהה את תשובתו החיובית במשך ששה חודשים תמימים. אולם כאשר נתן אותה, חייב הדבר, לפי חוק המדינה, כי זינגר יורחק מתפקידו עד סיום המשפט.

שיחה עם השר. זינגר לא הורחק. להיפך. בישיבות בית-המשפט היה מופיע במדיו הכחולים, עטור כוכבים וחבוש מצ"חית כסף. הוא נמצא לכאורה אשם במתן עדות-שקר, ודינו הועבר לבית-המשפט המחוזי (העולם הזה 1071). שם יצטרך לנהל את המשפט נגדו ענף אחר של המנגנון ה"ממשלתי, אותו ענף שטען בשעתו שזינגר דובר אמת — פרקליטות המדינה.

אולם גם אז — אחרי שהשופט הורה לעצרו ולשחררו בערבות — נשאר זינגר מחוסן בפני החוק. סהר לא הרחיק אותו מתפקידו. הוא המשיך לייצג את חוק המדינה כלפי פושעים, בשעה שהוא עצמו נמצא אשם לכאורה בביצוע פשע, עליו היה צפוי לעניש שבועות מאסר.

המצב השתנה רק עם כניסתו של המפקח הכללי החדש לתפקידו. אחת הפרשות ה"ראשונות שהובאו לתשומת לבו של יוסף נחמיאס היתה זו של זינגר. הוא קרא אליי מיד את אריה ניר, מפקדו של זינגר, ואת זינגר עצמו, הסתגר אצלם בוקר שלם בלש"כתו. למחרת נקרא זינגר לשר המשטרה, ושם נודע לו כי הודת.

היתה זו שיחה סוערת. השר בכור שיט

מורד זינגר
אין חובה לחלץ שר

(המשך מעמוד 6)

היו רבים מהם חדורי החלטה נחושה: לגיט וסלק מן הועד הפועל את אנשי הסיעה השמאלית — שהתייצבה לאחרונה דחקה להגנתו של מאיר יערי, הנחשב כיום למנהיג ה"שמאל" במפ"ם ובקיבוץ הארצי. תוצאות ההצבעה: שורה ארוכה של שמאלנים לא נבחרו, כשביניהם בולטים בראש וראשונה שמחה פלפן, מרכז המחלקה הערבית של מפ"ם ומוכירו של האיגוד היהודי-ערבי; פייגה אילנית, חברת נשיאות הועד למען השלום; פרץ מרחב, ראש מחלקת ההסברה של המפלגה; ואברהם ("אברמק") ליפסקר, מוכיר קיבוץ בית-אלפא ולשעבר מוכיר מפ"ם בתל-אביב.

עוד מיהור? המועצה נעלה בריב. מאיר יערי, סירב לשאת את נאום הסיום המסורתי, נעתר לבסוף לבקשות חבריו והמיר ריא אחרי ימים אחדים לטיפול רפואי ממשיך בשווייץ. בישראל נשאר חזן מול שולחן מלא בעיות: שמחה פלפן ופרץ מרחב הגישו את התפטרותם מיד, סרבו להמשיך ולמלא את תפקידם. מנהיגים אחרים הסתכסכו עם נתן פלד, בהאשימם אותו על כי יצא במלחמה גלויה נגד מאיר יערי. הנהגות מפ"ם וה"קיבוץ הארצי כמעט ושוטקו בין לילה.

תוך שבוע ימים אפשר היה גם להבחין בתוצאה מיידית אחרת של מועצת עירי: השופט: איש הימין המובהק יהודה בן-חורין, מי שעמד בשנת 1953 בראש מערכת הגירוש של חסידי סנה בקיבוצי התנועה, קיבל על עצמו את הנהלת המחלקה הפרי-סונאלית, החולשת על מניין ופיטורי פעילי המפלגה והתנועה.

"להתחיל מיד בטהור הקיבוץ הארצי מן השמאלנים", תבעו השבוע ראשי החדשים של הקיבוץ הארצי. "מערכה נגד הימין!" תבעו מיעקב חזן ומונתן פלד עסקני ה"תנועה החתומים".

שני הצדדים כאחד ידעו כי תביעותיהם תביעות-שואה. שלא תתגשמה. כי במציאות הנוכחית, בה מוחלש הקיבוץ מדי יום ב"יומו בעטיו של גל העזיבות הגואה והולך, לא תוכל התנועה הקיבוצית הראשונה ב"גודלה במדינה לקבל על עצמה את הסיכון העצום הכרוך במערכת טיהור חדשה, אחרי שהמערכת הראשונה גולה ממנה רבים מטובי פעיליה ושלחיה.

עתונות

"לא מכבר"

הביולוגיה של סס"א, סוכנות הידיעות של הסוכנות היהודית, הביא למערכות ה"עיתונים בשבוע שעבר ידיעה מעניינת מאד: בראיון שנתן לאנשי-עסקים ובעלי מקצועות חופשיים מאמריקה, דיבר ניקיטה כרושצ'וב בנימה מתונה מאד על עתיד יהודי ברית המועצות ועל סיכויי עלייתם לישראל.

היתה זו הידיעה שסיפקה את כותרתם הראשית של רוב עיתוני המחרת. פרט אחד בלבד לא צויין בביולוגיה, וגם לא בעיתונים שהעתיקו את הידיעה: מתי נערך הראיון. רק הארץ החליט למלא את החסר, הוסיף את שתי המלים "לא מכבר".

בעקבות הארץ פיטפט גם קול ישראל. שלוש פעמים שידר את הידיעה, וכל פעם קבע כי הראיון נערך "לא מכבר". פרשנו המדיני של שירות השידור אף הוסיף באותו ערב גיבובי-מלל, על המשתמע מהצהרתו "האחרונה" של ראש הממשלה הסובייטי. שני עיתוני הצהרים, צמאים לכל סנסציה, רכבו על הסוס המוסקבאי, הגישו לקוראיהם כתבות מדיניות מלאות סברות-כרס.

התיקון הקטן. הידיעה המשיכה להכות גלים גם למחרת היום. הארץ הקדיש את מאמרו הראשי לאותו ראיון טרי, ואילו בעמוד שלוש של אותו גליון פירש הפרשן המדיני של העתון את פרשנותו הנבונה על הראיון.

פגם בדבריה-הטעם דבר קטן מאד: בסוף הפרשנות, ללא כל מעבר, הדביק עורך הלילה ידיעה צנועה מניו-יורק, הידיעה: ה"ראיון המפורסם ניתן, בעצם, לפני עשרה חודשים, וזכה בזמנו לכיסוי נרחב בכל העיתונים — כולל הארץ.

אולם כאילו כדי להוכיח, כי אין זה נאה לשרות מלכתי לשלם לב לקטנות, ציטט קול ישראל אותו יום בהרחבה את המאמר הראשי של הארץ. מן התיקון הקטן, התעלם לחלוטין.

היחיד מביין העיתונים היומיים שהביט פעמיים בביולוגיה המקורי של סס"א, לפני פירסומו, היה. למרחב. לעורך-הלילה דויד פדהצור נזמה היה כי תוכן הראיון מוכר. הוא דחה את הפירסום, ביקש ממשדר

1000
L.B.
Beer
25.000
L.B.
Beer

זמן — וכח

דרוש לך לבקור בתערוכת העשור ושני דברים אלה ביחד תוכלי לקבל רק אם תכבסי ב"קוין", אבקת הכביסה המכ"בסת בעצמה עבורך. את, הרחיתי מים, השאר יעשה ה"קוין" ובכח ש"חסכת והזמן שהרוחת יספיקו לך לבקור בתערוכת העשור. גם ביתננו מחכה לך שם.

המועדון הלאומי על-שם פרופסור קלוזנר

תל-אביב, שלמה המלך 95

ביום רביעי הקרוב,

25 ליוני 1958,

בשעה 8:30 בערב,

תתקיים הרצאתו של

אורי אבנרי

על הנושא:

הדה-גוליוזם בישראל

הפותח: אליהו זכאי

● **מיבצע סיני — שלב ב' — צפוי למרחב.** יתכן מאד כי ביוזמת אמריקה ובריטניה תתקנה עיראק וירדן בימים הקרובים ביותר את סוריה, בשיתוף עם חוגים אופוזיציוניים סוריים, כדי לשבור את רעים ולכוון מחדש סוריה עצמאית פרו-מערבית. הגורם לחיפזות: רק בצורה זו עוד אפשר — לדעת המערב — להציל את לבנון המנותקת. השיקול הגורם להיסוסים: האפשרות כי ברית-המועצות תשלח מטוסים ומתנדבים מוסלמיים-סובייטיים לעזרת רעים. אולם במערב שוררת הדעה כי ברית-המועצות לא תיגרר הפעם למלחמת עולם.

● **ישראל לא תתערב הפעם במישורין במקרה זה,** אולם תשים לאל רל וחיון של הצבא המצרי לערוך בשטחה רדי להחייס עזרה לחבל הצפוני של רעים. עצם החסימה הישראלית של דרך-היבשה בין שני חלקי רעים ימשש עזרה מכרעת להתקפה המערבית, מבלי שעיראק וירדן תהינה חשודות בשיתוף-פעולה עם ישראל. במקרה זה יהיה מוסל על ישראל עול של דריכות מיחדת. ואפיוס לאזרחיה כמה יירוטות של מחיחות קיצוניות.

● **המתרחבות בין גולדה לבין פרס עוד תגבר.** שרת-החוק, העור ברת עתה טיפול קשה במחלת-מרה חמורה, מאשימה את פרס ושאר חברי קבוצת-

המנהלים בניהול תעמולת-לחישות אר-סית נגדה. כאילו היא קשישה מדי, חולנית ובלתי-יעילה. עם שובה לתפ-קידה יש לצפות לצעדים שקטים אך נמרצים מצדה כדי לבצר את עמדתה, נגד האמביציות של פרס ודיו.

● **מפא"י תעשה מאמץ גדול לרכוש בחזרה את קולות הי-ברואים בנגב.** אחרי שבמשך שנים הופקרו הבדואים לטיפולם של אחרים, בעיקר מאשי מפ"ם, יופעל עתה לחץ שיטתי. ביקורו של השר מרדכי נמיר בשטח ומינוי איש קרוע מחסם מפ"יי בשטח וסינון ידיעות נגד קירוצי מפ"ם לעתונות הבלתי-יחליות הם רק התחלה במסע זה.

● **ספר שיעור סערה:** מחקר של אהרון כהן, העריכס הוותיק של מפ"ם, איש קיבוץ שער-העמקים, על הנסיונות שנעשו בדור האחרון להגיע לכלל שלום עם הערבים. בספר, שיופיע בעוד כמה חודשים, יוכיח כהן כי במס-רים רבים גילו מנהיגים אחראיים של ערביי ארץ-ישראל נכזיות להגיע להסכם קבע מתקבל על הדעת, אך נדחו בכל המקרים על-ידי צמרת הסוכנות היהודית, בעיקר בהנהגת בן-גוריון.

● **בחוגים מדיניים מצריים, מצפים לפירסומה הקרוב של הודעה מובייטית-ערבית נוספת.** תוכן ההודעה: "הסברים והבהרות" על שיתוף הפעולה בין שתי הארצות, עקב ביקור גמאל עבד אל-נאצר במוסקבה, בשטח הכלכלי-המדיני. הנקודות העיקריות, כפי הנראה: צידוד גלוי ברעים

וד המימון הנוכחי בלבנון. וחיזוק ההיכרות האנטי-ישראליות.

● **אל תצפה להידוק קשריה-כלכלה בין גרמניה המערבית לישראל.** אילי-המשק הגרמני תסכו תחילה בהסכם השילומים, מתוך תקווה כי הוא יפלט בהדרגה את הדרך להשקעות גרמניות גדולות בישראל ולהפיכת ישראל לבסיס כל המשק הגרמני במרחב. אולם לאחרונה חל מפנה קיצוני בחוגים אלה, שהייוו לכלל מסקנה שאין כל סעם להשקיע כספים בישראל, מאחר שישראל לא תוכל ליוולס לייצא סחורה שכדאי לגרמניה לקלמה תמורת היבוא הגרמני. הדוגמה המרחבית ששיכנעה את הגרמנים: תורכיה, החייבת סכומים גדולים לגרמניה, ושאיין לה מה לשלוח לגרמניה תמורתם.

● **שכר עובדי המדינה יעלה,** עוד בטרם תעלה תוספת היותר בחודש יולי. היוצר החליט לשחרר 60% מן השליש המוקפא. בעקבותיו ילכו שאר המעבידים.

● **תקוות התיאטרון הקאמרי לצאת מצרותיו הכספיות:** הבסתתם של לפחות שני אישים ידועים, לתרום סכומים ניכרים לקופת התיאטרון.

● **סוכר חום יזוקק בעפולה.** הסוכר הזה, בשיעור 25 אלף טון, ייבא מחוץ-לארץ כדי לספק תעסוקה נוספת למפעל-הענק העובד רק 75 יום בשנה, למרות שלפי התחשיב זול יותר להביא לארץ סוכר לבן מזוקק.

● **ריב הסתדרותי פנימי נוסף יחוסל.** תחת להקים מוסד כספי משלו בארצות הברית, שיתחרה בחברה ההסתדרותית אמפל, יקבל סולל-בונה מאמפל, כדמי לאי-הרץ הלואה של ששה מיליון דולאר.

● **שותפות כספי-צדוק תפורק.** משרד עורכי-הדין שעשה את רוב העבודה המשפטית הפוליטית של המשטר בשנים האחרונות, והמהווה אחד הגדולים בארץ, יתפצל לשניים לפחות, כאשר עורך-הדין חיים צדוק — מועמד מפא"י לנסנת — יעזוב את כספי ויקים משרד משלו.

בות, וכן מיבצע חוזר בתל-אביב. . . **"דירה לידדים"** היא הסיסמה החדשה ביותר להמרצת הסכון. הממשלה תעודד הורים לקנות דירה לילדיהם הרכים בתש-לומים חדשים קטנים במשך 18 שנים, כך שהילד ימצא דירה מוכנה בהתבגרו. . . **הפקת ברזל בישראל** עלתה שוב על הפרק. למרות שעפרות הגליל מכילות רק 27% ברזל, בעוד שרק בתכולה של 50% כדאי לנצלן, עומדת חברת כור על דעתה שיש לנצל עפרות אלה, כדי לספק חומרי גלם לכבשני קרית-הפלדה בולת-ההון בעכו.

תזכיר

הגמול לאיש מופת

תורת האומה לאדם שהקריב את חייו כדי להציל את זולתו ממות הפכה נושא משפטי. הוריו של שלמה ורדי, שהעולם הזה (971) העניק לו את התואר "איש מופת" על כי "שעה שחברו לעבודה הפעיל בשגנה רימון חי, חסם בגופו את רסיטי הרימון והציל חיי אנשים רבים, בחרפו אה נפשו

השודר בתחתונים. השבוע, אחרי שישיב 15 יום במעצר, הובא הפושע רבי-הפעלים לחידוש מעצרו, כדי לאפשר למשטרה להסלים את חקירתה. השופט זוהר נענה לבקשת המשטרה, חידש גם את פקודתו האוסרת לפרסם כל חומר על זהות האיש או על מעשיו. כשהובל לתחנת המשטרה במרחק כמה מטרים, לא הוריד האיש את ידיו מעל פניו.

מעל לצו התפקיד ומעבר לקריאת החובה, הגישו בשבוע שעבר תביעה נגד משרד הי-טחון לתשלום פיצויים בסך 7000 ל"י. . . **קרבתות הפורץ הנוצץ** התעוררו לי-פעולה. אחרי שהעולם הזה (1078) עורר בפעם הראשונה את שאלת החרות הרכים השדוד על-ידי הפקעת הויללה המפוארת של בניצויני, והצהיר אפסרות זו בצורת שאלה לחלק מן הקרבתות, החליט השבוע אחד מהם, הצורף מוני סקל, להגיש משפט להחזרת 5292 ל"י שנגנבו על-ידי בניצויני. סקל ביקש להטיל עיקול על הבית והמגרש, מתוך טענה שלפי מיטב ידיעתו ניכשו בכסף הגנוב, אף שהם רשומים על שם אשת הפורץ. . . **אלכס בן-דוד זוכה.** הצעיר שנמסר למשטרה על-ידי מערכת העולם הזה, אחרי שיערן-הסרטים הכוזב אלי גלר האשימו בנסיון לסחוט ממנו כספים טענה שהוא כתב העולם הזה (העולם הזה 1029), זוכה השבוע על-ידי השופט מכס צירנובילסקי. השופט קבע כי פסק-דין כי לאור אופיו של גלר, אין הוא נותן אמון בעדותו, וכי בלעדיה אין הוכחות נגד הנאשם. . . **"כפירי אריות"**, הסרט שהצגורה ביקשה לאסור את הצגתו בארץ מפני שקצין גרמני מופיע בו באור חיובי, הותר להצגה. אחרי שחוגים רחכים בציבור, וביניהם העולם הזה (1080), התנגדו בתוקף לאיסור שרירותי זה של יצירה אמנותית בעלת-ערך, נסוג הצנזור מעמדה. הסרט יוצג במלואו, פרט לקטע שהכיל את ההמנון הנאצי ("הורסט וסל").

הזה (888) ריכזה קהל רב. בין הנוכחים היה גם אברהם קרטה, תימני משכונת שערם ברחובות. הנואמים היו גרגשים. הרצח שבוצע בידי נערים, אשר כולם היו במקרה בני העדה התימנית, חידד את יחסי העדות. אף תימני אחד לא העיו, מחוץ לקרטה, לבוא לאסיפת המחאה בבית-ההסתדרות. מאוחר מדי, רב-עים אחדים אחרי שנגנס מאלום, הכיר קרטה בטעותו. "לא ידעתי על מה בדיוק האסיפה", סיפר אחרי כן.

הכל אירע כהרף עין. אחד מסדרני הפועל ניגש אל קרטה. היה זה חיים קירט, אותו הכיר קרטה מהזדמנויות קודמות.

אחרי שלש שנים. על מה שאירע מאותו רגע, סיפר אברהם קרטה בבית-משפט השלום: "קירט התחיל להשמין אותי. הוא אמר לי: 'יא איבן סיסין כלב, יא איבן שרמטוה' הוא חלץ את נעלו והרים אותה מול עיני, וביקש ממני בכוח שאנסקה." קרטה ניצל בקושי מן ההמון שהתאסף סביבו. לבסוף הצליח להימלט, מהיר לתחנת המשטרה כשבגדיו קרועים וכל גופו מוכה. במשטרה חיכתה לו חתיה נוספת: הוא נאסר בעזון הפרת סדר במקום ציבורי.

הצעיר הובא למשפט, נקנס ב-15 ל"י קנס וקיבל הזהרה חמורה מהשופט. אך קרטה לא שקט ולא נח: השבוע, שלוש שנים אחרי אותה אסיפה בבית ההסתדרות, תבע פרקליטו, עורך-הדין דן גרגורי, פיצוי יים בסך 1701 ל"י מחיים קירט, כדי לפצות את קרטה על הכאב שסבל, על הסבל הנפשי שנגרם לו, על הוצאות הטיפול הרפואי ועל הבטלה מן העבודה. "לא איכ-פח לי כמה זמן זה יקח", הצהיר בעקשנות, "אבל אני אתבע את עלבונני".

פשעים

סוכסידיה לפקח

קריאה טלפונית פתאומית, שהגיעה אליו לפני כשנה, גרמה לליאון יהודה, סיטונאי ירקות משוק החשמונאים בתל-אביב, להפ-סיק השבוע את עבודתו ולמסור עדות בבית-המשפט המחוזי בתל-אביב.

בצד השני של הקו, סיפר יהודה לי-שופט המחוזי ד"ר יצחק רוה, "דיבר הפקח מנשה שוחם. הוא אמר לי שלטובתי כדאי לי לבוא מיד לחנות כלי המטבח של כהן, בשוק הכרמל".

ליאון יהודה לא פסק אף לרגע. הפקח מנשה שוחם היה ממונה על ביקורת משקל הירקות הנהגים מסובסידיות ממשלתיות. עם פקח כזה יש לשמור על יחסים.

הפקח, שחיכה בשוק הכרמל, היה מהיר וגמרץ. הוא הסביר לליאון כי הוא דורש ממנו 500 ל"י מיד ובמוזמנים, על מנת שיוכל להמשיך ולאשר גם בעתיד את כמויות הירקות המקבלים סובסידיות.

צלצול לכתובת נכונה. ליאון יהודה גדהם. "מה, אני עובד בשביל שלם שוחם לפקחים?" שאל השבוע בזעם בבית-המש-פט המחוזי. אולם למנשה שוחם לא גילה ליאון את אשר בליבו. "אני צריך להתייעץ עם השותף שלי, ברוך רוסי", אמר לפקח. השותף לא הופתע מן הידיעה שמסר לו ליאון. "פגשתי היום את יצחק קפון", סיפר, מצידו, לשותפו הנסער, "והוא אמר שהפקח גמליאלי עובד במבקש 600 ל"י. גם גמליאלי עבד באישור הסובסידיות. רוסי ויהודה התאוששו מתדהמתם, פנו מיד לכתובת הנכונה: הם הצילו לאגף הפיקוח של משרד המסחר והתעשייה.

פעולות נקם. סניגורם של הפקחים שי-הובאו לדין, הכחיש את הכל. "זהו עילה נגד שולחני", הרעים בבית-המשפט, "הסי-טונאים נתפשו בעבירה על תקנות הפיקוח, וכדי לנסות להשפיע על הפקחים לבטל את התלונה, העלילו עליהם כי ביקשו שוחם. השופט לא האמין לטענות אלה, גם אחרי ששמע מפי איש משרד המסחר והתעשייה כי אמנם נחשדו הסיטונאים רוסי ויהודה בעבירות אחרות, אך לא נעשה דבר. הפקחים פוטרו מעבודתם, נשלחו לששה חודשי מאסר. ליאון יהודה וברוך רוסי המשיכו לקבל את הסובסידיות.

כל ישראל

שליחים בשפע

התפטרותו של אנדרה בלימל, יושב-ראש התנועה הציונית בצרפת, באה כמחאה על פעולות שליחי הסוכנות בצרפת. עובדה מעניינת שנתגלתה תוך כדי כך: לא פחות מ-18 שליחים מן הארץ היו דרושים בצרפת, כדי לארגן את עלייתם של 140 יהודים. . . **בעקבות הצלחת המיבצעים** להתרמת דם, שנערכו בתל-אביב וחיפה, יערכו בעצמים דומים ברמת-גן וברחוב

משלחת כדורגל, נבחרת קלפנים או חבורת סוחרים — מי יצג את ישראל באסיה?

חרפת מורקו

המאמן — אחד מהחברה

שום נאמנות קולוגאלית אינה יכולה לחפות על עובדה ברורה אחת: משה וארון ושמואל סוחר לא הוכיחו את יכולתם בהכנת הנבחרת לקראת מיבחניה. הכלל הראשון בניהול קבוצה הוא קביעת נוהל ומשמעת של ברזל. השחקנים חייבים להישמע להוראות המאמן, כשהוא קורא להם לאימונים, למנוחה או לכיבוי אורות. אם בדברים אלה אינם נשמעים לו — כיצד ישלט עליהם במיגרש?

משה וארון, 32, לשעבר שחקן הפועל פתח תקוה ומאמנה, וכיום מאמן הפועל רמת-גן, ידוע בין חבריו למקצוע כמאמן טוב להקניית יסודות ראשוניים ולעיצוב שחקנים צעירים. אולם מעולם לא התבלט כאיש התיכונן, הסקטיקה והתיאוריה. דרכו למעמד הרם של מאמן הנבחרת הלאומית אף היא נסללה בנתיב הקנוניות והניגודים בין האגודות.

למן היום הראשון בשפיים, נהג וארון בשיטה פסולה. תחת ההקפדה על הריחוק הגאות בינו לבין השחקנים, ניסה להיות אחד מהחברה — והצלח. כאשר לא רצו השחקנים להתאמן — לא התאמן. כאשר לא רצו לישון בזמן — לא ישנו. כאשר שיחקו קלפים עד שעות הבוקר המוקדמות — שיחק גם הוא עמם. שמואל סוחר, הכוח האחר שעליו היה לייצג משטר משמעת, על כן, כאשר חייבו השחקנים לקרבוניהם לא ידע אף הוא להפעיל סמכותו בכיוון זה. וטיפסו על כבש מטוס איר פראנס שהורביל לטוקיו. הסתתרה מאחורי החיכוכים מבוכה עמוקה. עד לאותו רגע לא ידע איש מהם מהו בדיוק תפקידו במישחקים, אם הוא אמנם ישחק, ולצד מי. לא-יודעות ולמתחיות נחשקו.

חודורוב פירב ק

בטוקיו לא חלפו המגרעות עצמו פי כמה. המשלחת מישר תעה למצוא את עצמה מחוץ לש מקובץ של יתר המשלחות. ההסבן לאנשי המשלחת היה, כי הם הגיעו ועל כן שוכנו בנפרד. אך קבוצה הגיעו אף אחרי ישראל שוכנו האולימפי.

אחד השחקנים, שהביע את הדעה קידה הלאומי של המשלחת הישרא יב אותה להימצא בחברת שאר ה ולקשור קשרי ידידות וספורט עם נצי ביקש מהנהלת המשלחת לעשות בנדון. הוא זכה לתשובה של בי תוסר-האימונים המתמיה של שפ פתח בטוקיו לרשלנות מסוכנת. אחת נלקחו השחקנים לאימון כדורגל. וגם בפעם זאת היתה זאת ולא אימון. הקבוצה הוסעה שלוש למיגרש, על מנת שתערור מעין מיבחן. האימון נמשך 20 דקות בל מישחק 20 הדקות, אמרו ראשי להרכיב את הקבוצה הראשונה. או מבין השחקנים שהצטיינו באימון חלדי, קופמן, חודורוב — לא נכללו גם אימון פעוט זה לא התקיים. כאשר התאספו השחקנים התברר מביניהם יעקב חודורוב. היו כאלה כי הוא נעלב מהחלטתו של סוחר את נשיאת הדגל הישראלי, במי פתיחה, בידי אמציה לבקוביץ, שחי וחסר זכויות כלשהן, הידוע כאיש של סוחר. לבסוף, לאחר התרוצצויות חודורוב למיגרש, הוא ביקש שלא השמיץ לפתע את הטענה התמ נפגע בקרסולו, עוד בישראל. בכל ז אמן, ודחק הצטיין באימון.

נושא השיחות: סח

כהפגמים הללו נבעו מהנהלה. אולם לא רק ההנהלה הורדת המוראל. רוב השחקנים לא במעט. אם בשפיים נתקבל ה

הופעת המשלחת הישראלית באולימפיאדה האסיאתית בטוקיו היתה חרפה. לא בגלל עצם הכשלון הספורטאי בלבד, אלא דווקא בגלל מה שהתרחש בתוך אותה משלחת ומסביבה — מחוץ למיגרש החרדות. השבוע, עם שוב חברי המשלחת ארצה, הסתבר כי מאחורי מדיהייצוג הלאומיים הסתתר אחד הבזיונות החמורים לשמה של המדינה. בעמודים אלה מוגשת חקירת "העולם הזה" על הקנוניות, מעשי השחיתות החומרית והמוסרית, הזילזול בעקרונות האלמנטריים של הספורט, והפגיעה בשמה הטוב של ישראל, לעיני עמי אסיה. מערכת "העולם הזה" נמנעת בכוונה מפירסום שמות, הגם שכולם שמורים עמה, ומתעלמת מעובדות בעלות אופי אישי ואינטימי מובהק. כי כוונת הרשימה הזאת אינה ביקורת לשמה, אלא חשיפת הנגע והצעת דרכי פתרון מעשי. השליחים, אשר מילאו בתחילה תפקידים לאומיים חיוניים, הפכו במרוצת השנים לנושא מרכזי של השתמטות והכרחות. הימאים, אשר היו פעם נציגיה הנאמנים של המדינה, נשברו אף הם ונכנעו לאווירה הכללית של שחיתות ופריקת-עול. עתה התפשט הנגע הממאיר גם לספורט. חרפת טוקיו היא אות-אזהרה אחרון, לפני התמוטטות המוסרית והמקצועית.

המזל העמיד לרשות ראשי הנבחרת חומר מודיעין ממדרגה ראשונה: פעמים התמודדו קבוצות ישראליות עם חלק גדול מאותן נבחרות אסיאתיות, אשר נועדו עתה להתייצב מול ישראל בטוקיו. שיטת-משחקן היתה ידועה, שחקניה המצטיינים היו מוכרים. אפשר היה לקבוע במידה מתקבלת על הדעת תמונה של יכולת היריבים ושיטותיהם. אף לא דבר אחד מכל אלה לא נעשה.

ראשי המשלחת יכלו לבקש, למשל, את חחת דעתו של מאמן קבוצת הפועל פתח תקוה אליעזר שפיגל — או את דעת שחקניה של אותה קבוצה — אשר לפני חצי שנה בלבד חזרו ממשע ארון במזרח הרחוק, וניצחו כמה-מן הנבחרות הלאומיות של ארצות אלה. כאשר נשאל השבוע אליעזר שפיגל, הידוע כידידו האישי של שמואל סוחר, אם ביקשו ממנו אינפורמציה או עצות מתוך נסיונו, לפני המסע, התחמק ממתן תשובה. אולם היה ברור כי חמקנותו נבעה מתוך חיפוי קוליאלי בלבד.

הנבחרת. היו גורמים רבים אחרים שהשלימו את המעגל העכור. "מי שהיה מזדמן באותם הימים לשפיים, היה חושב ששם מתאמנת נבחרת הפוקר לאלופות העולם בקלפים". כמעט ובכה מרוב בושה אחד מחברי המשלחת השבוע. ואמנם, לא נערך שום אימון של ממש לקראת המסע. בעוד מתקבלת על הדעת טענתם של המארגנים כי רצו "להרעוב את הבחורים לכדור", קשה היה להבין מדוע לא נערכו אימונים קבועים לפיתוח הכושר הגופני. "היינו באים לשפת-הים וסתם מתמוזמים שם כל הבוקר", הודה אחד השחקנים.

גם שיעורים תיאורטיים לא ניתנו. לשיעור רים אלה תפקיד חיוני בכל מישחק כדורגל. בדומה למפקד צבא היוצא לקרב, חייב מאמן קבוצת כדורגל לאסוף כל חומר הי מודיעין האפשרי על טיב היריב ומשחקו, לתכנן בהתאם את שיטת המישחק והרכב הקבוצה שלו.

החרפה החלה בבית. שבוע ימים לפני מועד ההמראה לטוקיו, כונסו בבית המרגוע של קיבוץ שפיים 16 שחקנים, בחירי הכדורגל הישראלי. בלב כולם היתה תקוה מבוססת, כי הפעם נתכנסו לקראת מסע ניצחון. במשך חודשים התנהל היכוח מר בחוגי הספורט, מי ייטיב לייצג את המדינה בין נבחרות אסיה: נבחרת הכדורגל או נבחרת הכדורסל. לבסוף הוחלט כי לכדורגלנים סיכוי מובטח לזכייה באלופות אסיה.

אולם תחת רגש הדריכות והכוונות, השתרר בקבוצה אוירה של קלות-דעת ופריקת עול. עוד לפני שכונסו השחקנים, נוצרה סביבה האחירה העכורה הרגילה של קביעת המועדים. אלא שהפעם היו ממדיה חריפים יותר, והפגינו כבר בשל רגה את אולת-היה הרת-הסכנות של מארגני המסע. הדוגמה המנחה היתה צירופו של יעקב חודורוב לסגל. במשך שבועות האימון שידמו ליציאת הנבחרת, היה השוער הלאומי נעדר כמעט בקביעות מן האימונים. היו לו סיבות טובות לכך. סיבות טובות לא פחות היו, כנראה, לאלוף-משנה שמואל סוחר, מרכיב הנבחרת, להידוח מן הסגל.

אלא שלא ככל שוער הוא חודורוב. וש-מואל סוחר, אדם חביב כשלעצמו, נבהל מן הצעד הדרסטי שעשה. הוא החל חושב מה יעשה אם ישראל תפסיד, וכולם יסיתו בפניו שסיבת ההפסד היא העדרו של חודורוב. כעבור ימים ספורים, חזר שמו של חודורוב ("הסתמיה הלאומית בשן החוליה") והתננס ברישית מקבלי האשרות לטוקיו. אמר השבוע אחד מפרשני הספורט הי צעירים בארץ: "זה גמר את מעמדו של סוחר. החברה ראו שאפשר לרכב לו על הראש — ולצאת מנצחים".

הפרסטיג' של קליאוט

המיקוח השני לא איחר לבוא. זלמן קליאוט, מזכיר הכבוד של ההתאחדות לכדורגל בישראל וכלב השמירה של מכבי תל-אביב בגוף נעלה וחדיל-אונים זה, הגיש אולטימטום לסוחר: אם איש מכבי תל-אביב יצחק נחמיאס לא יצורף למשלחת — לא יסע לטוקיו אף שחקן אחר ממכבי. אילו נשאר סוחר איתן בדעתו שלא לקחת את נחמיאס, בגלל היותו פצוע, והיה מאיים להרכיב נבחרת ללא השתתפות מכבי, היה קובע תקדין בחיי הספורט במדינה, אפשר היה בהחלט להקים נבחרת, טובה מאד, למשחקי טוקיו גם ללא ילדי-טיפוחיו של קליאוט. בכך היה גם מוציא את הי משחקים הלאומיים מזירת המיקוח, הסתמנות והאימונים הבין-אגודתיים.

אולם גם סכנה זאת לא היתה מעשית. כי אין לתאר ששבוע אנשי מכבי הנותנים היו מחתרים על הזדמנות בלתי-חוזרות זאת רק כדי להגן על הפרסטיג' של זלמן קליאוט. אך סוחר לא קורץ מחומר יוצר-תקדימים. הוא נכנע; ולבית-ההבראה בי שפיים הובאו גם מזודותיו הארוזות של נחמיאס.

בדי פרקטיקה או תיאוריה

המיכסוכים המוקדמים לא היו הי תופעה מוזיקה ביותר בשפיים. הם רק סייעו ליצירת האווירה הכללית שאפפה את

הפך להיות אחד הנושאים העיקריים, בו צריכים שחקני כדורגל להוכיח את בקיאותם. בתמונה: בדיקת המזודות של הכדורגלנים החוזרים מאחד המסעות.

שער הדולאר

יעקב חודורוב מבית בתמהון על הכדור שחזר לרשתו. במישחק נגד נבחרת פורמוזה, אלופת אסיה, לפי כל החישובים, היתה ישראל צריכה לנצח.

שער החרפה

שלחת קלפנים, הרי שבטקיו ישראל שיגרה משלחת של סר מטוס היה הנושא המרכזי של מה כדאי לקנות, ואיפה לא היה במוכרות קטנות או לת לקרובים. הסחורה שדובר חורה יקרה. מכשירי רדיו, מק כשירים חשמליים, בדים ומר ה. החתיקים, במיוחד, גילו בקי ו מפליאה.

איפוא, שמיד עם הגיע הנבחרת הצעד הראשון של ההנהלה: הנסיעה בחורה, לשביעות רצון קנים. לפי ההסדר החדש, במקום ב-3 ביוני, דרך הקוטב הצפוני, רת לחזור באיחור של שבוע, שבוע זה היו צריכים לנצל הבריטית, שם נמכרים ה וקשים ביותר בעולם, במחירים נר, כי אין משלמים שם מסים. לו אשר אפשר היה לצפות ממנו ודר תופעות בלתיספורטאיות מבדלי הנסיון הדרכה בשטח זה. ערך בעצמו רשימה של כל קנות מכשירי רדיו ניידים, כדי הקניות. "זה ימנע מהם הת מין את מעשהו, במבוכה.

★ ★ ★

שני הנצחונות

שחק נגד נבחרת פרס. התוצאה — עוררה שמחה רבה בישראל. ב של אותו יום שפעו גאחה השחקנים עצמם אינם מתגאים ישנם. כולם עד אחד בטוחים, היה להבקיע לפחות מספר כפול

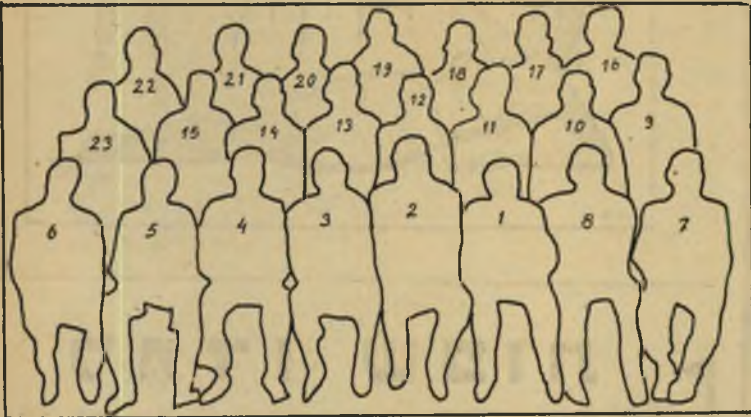
השני — 2:1 — על סינגפור תה גאחה בישראל. אפשר היה תוצאה נוספת של ניהול מק של הנבחרת. אולם מי שהיה

ספר אחרת:

שום תדריך מקצועי לשחקנים, חקים, הדברים האלמנטריים ביר השחקנים לא ידעו אם יש שחקנים יריבים שמירה אישית, בשמירת השטח; שאסור, למשל, מסירות קצרות, בגלל זריזותם השחקנים האסיאתיים; שאסור ל עביר מסירה חוזרת ביד, בגלל גרם

גיבורי העלילה

זהו התצלום הרשמי של המשלחת הישראלית, בגן ה מלון שלה בסוקיו. במרכז יושבים חברי ההנהלה: המר כיב שמואל סוחר (1), ראשי המשלחת מיכאל אלמוג (2) וזלמן קליאוס (3), המאמן משה וארון (4), השחקנים: משה חלדי (5), רפי לוי (6), יצחק נחמיאס, אשר בגלל איים קליאוס לפוצץ את הקבוצה (7), השוער אברהם בנדורי (8), עומדים, בשורה התיכונה: מסיל הכידון ברוך פיינברג (9), בועז קופמן (10), גדעון טיש (11), יוסף גולדשטיין (12), נחום סטלמן (13), שייע נלזר (14), זכריה רצבי (15), בשורה העליונה: שאול מתניה (16), אמציה לבקוביץ (17), נוח רוניק (18), שופט הכדורגל אהרן ורנר (19), שלמה נהרי (20), הודף כדור-הברז אורי זוהר (21), אהרן אמר (22), יעקב חודורוב (23). חנוך מורדוביץ אינו מופיע בתמונה, לאחר שנפצע ימים אחדים לפני כן, במישחק נגד נבחרת סינגפור.

בים יותר לעשות זאת, בהסתגלות יחיד. אילו נשאר רוב שחקני ישראל מרוכזים בצידים הם של המיגרש, היו גם מאלצים את הקבוצה הסניית לרפות את הגנה, לש לוח את חלוציה ורציה אחרי הכדור. לפחות עד מחצית המיגרש. בצורה זו היה שוב נפתח המישחק ונוצרים המרחבים לתמרון ולמשחק תנופה מתוכנן.

תוצאת האסטרטגיה של סוחר לא איחרה לבוא. נבחרת ישראל הסתבכה במערבולת אנושית חסרת-תנופה מול השער הסני, בעוד שהשער הישראלי הושאר כמעט חשוף לגמרי. שני חלוצים סיניים ניצלו כדור מקרי שנפלס מחוץ לפקעת האנושית המרו כזה, פרצו אתו אל השטח הישראלי ה חשוף, הבקיעו את השער השני. גם או לא שונתה הטקטיקה של סוחר. גורל המישחק נחרץ.

★ ★ ★

ריב בהנהלה

נדהמים ביותר היו השחקנים עצ מם. הם עלו על המיגרש בטוחים — אולי יותר מדי — בעליונותם. הם ירדו מן המיגרש חפזים, ועד לשעות המאוחרות של אותו לילה הסתגרו מבוישים בחוריהם. ההמשך המובן מאליו ברע זה היה צריך להיות: שכירת המטוס הראשון החור ה ביתה. לכן היתה צריכה לדאוג ההנהלה ה ההנהלה עצמה היתה שקועה בעניינים ה צדדים לא פחות מהשחקנים עצמם: שמר אל סוחר עסק בבילויים ובקניות; משה וא רון הצטרף אליו זלמן קליאוס, נציג מכבי, שקע בעיסוקים מגחנים, חסרי כל קשר עם ספורט, מיכאל ("מקה") אלמוג, נציג הפועל, לא היוו אצבע למנוע את התפרקות ה הבהלה.

גם בינה לבין עצמה לא ניהלה ההנהלה יחסים תקינים. לא פעם היו השחקנים עצמם עדים להתפרצויות זעם בין חברי ההנהלה. פעם, למשל, הוזמנה המשלחת למסיבת-גן אצל אחיו של קיסר יפאן. מתוך חוסר שלי טה של ההנהלה על אנשי המשלחת, לא יכלה לרכוש בזמן באוטובוס, והם הגיעו באיחור של שעה למסיבה. "אצלי זה לא היה קורה", לעג קליאוס לסוחר, בהיותם (המשך בעמוד 12)

וארון אם יש לו מה להוסיף. "כן", השיב המאמן, "אני רק רוצה לומר לכם דבר אחד: אם תנצחו היום, יהיו הקלות במכס כשחוזר הביתה." דבר המעיד כי מאמן הנבחרת הלאומית של ישראל ידע בדיוק מה מעסיק את שחקניו לפני התחרות.

★ ★ ★

הסיכון המקצועי

נבחרת פורמולה לא היתה יריב חדש לכדורגלני ישראל. שתי הנבחרות כבר התמודדו קודם לכן, והפעם היו כל הסיכויים לצידה של ישראל.

בדקה העשרים של המישחק הבקיעו ה סינים את שער ישראל, בגלל טעות מקרית של נוח רוניק. לא היה בכך שום אסון, אף לא תופעה בלתי-רגילה. אולם שני הפצו חלשות עלולות להבקיע שער בתחילתו של משחק, ולהפסיד לבסוף במישחק. זהו סיכון מקצועי, אשר הקבוצה חייבת לעמוד בו בשטף.

לא היתה עדיין כל סיבה לדאגה ממשית. נותרו עוד 70 דקות של מישחק, והמאמן יכול היה כבר להתאים את מישחק קבר צתו לשיטת היריב. אילו שלט על הקבוצה ועל עצמו, היה מורה לאנשיו לשמור על קור-רוחם, ולהמשיך ולשחק כרגיל. אך נבחרת הישראלית לא וארון קבע את האסטרטגיה. נטל לידיו את התפקיד שמואל סוחר. הוא נתקף חרדה, נתן את ההוראה הגרועה ביותר שיכולה להינתן במצב זה. בטון שהחדיר בהלה בין השחקנים, הורה להם לעלות כולם על היריב, להתרכז ב התקפה.

הסינים, אחרי השער הראשון, סגרו את שורותיהם, הצטופפו ברחבת ה-16 שלהם. כאשר נוספו להם גם שחקני הנבחרת הישראלי, היתה הצפיפות מול שערים כה גדולה, עד כי אי-אפשר היה בשום אופן לפתח את התנופה הדרושה להתקפה יעילה ולהבקיע קויה-הגנה הסבוכים.

למצב זה ישנו פתרון קלאסי, אשר כל מאמן בעל שיעור קומה מכיר אותו: על משחק הגנתי סגור יש להגיב במשחק הגנתי אפילו קבוצה שלמה אינה יכולה להבקיע חומה בצורה של מגינים. לשני חלוצים מהירים וזריזים ישנם סיכויים טר

ביקשו לדחוס את כל השחקנים בשטח ה יריב — ולהבקיע שערים בכוח. משה וארון רכן בצד המגרש, וצעק לאנשיו: "להכניס להם! תשברו אותם!" דבריו היו מלחים בניפוני-ידיים פראיים, אשר אפילו אלה שאינם דוברים עברית יכלו להבין את משמעותם.

היתה זו פקודת התאבדות לשחקנים כמו סטלמן, נחמיאס או חלדי. משחקם בנוי על עדינות טקטית, לא על התנגשויות מגור שמות, ואמנם, עד מהרה, נתנה הפראות את אותותיה. גם שחקני סינגאפור לא טמנו את רגליהם בחול. אולם שני הפצו עים הישראליים, קציר המישחק הפראי הזה — המגן מורדוביץ, השוער בנדורי — נפצעו ודוקא על-ידי חבריהם לקבוצה, מתוך להיטותם המופרזת לפראות. היה זה מחיר יקר מדי לנצחון כה זעום ובלתי מכריע, על קבוצה אשר נוצחה פעמיים על-ידי הפועל פתחתקה במסעותיו במורת הרחוק.

★ ★ ★

"הקדוה במכס"

ב התופעות השליטיות הגיעו ל נקודת-שיא, לקראת המישחק השלישי, נגד נבחרת סין הלאומית. באותו לילה ניגש וארון לאנשיו, כמה דקות לפני השעה 11, הודיע על כיבוי אורות. באחד החדרים ישבו כמה שחקנים שקועים במישחק פוקר. כאשר הודיע וארון על כיבוי האורות, נטש בועז קופמן את המישחק, השתטח על מיטתו. יתר השחקנים לא הפסיקו את ה מישחק. הם המשיכו לשחק עד שתיים אחרי חצות — כשהמאמן וארון עצמו משחק במקומו של קופמן.

בילויים מפרכים אלה ודומיהם דחפו, כי נראה, את מרכיב הנבחרת לשאת נאום גדוש ציונות לפני המשחק. שמואל סוחר הסביר להם מדוע חייבים הם לנצח. בדרך כלל, נהוג שהמאמן עורך תדריך לשחקניו לפני המישחק, מסביר להם סופית מה תפקידם, נתן את ההוראות המקצועיות האחרונות לפני עלייתם למיגרש. רק לאחר התדריך המקצועי נמסרת רשות-הדיבור למרכיב, להשמעת כמה מילות עידוד.

במקרה זה התהפכו היוצרות. שמואל סוחר נאם ארוכות על הצד הלאומי של ההופעה, ורק לאחר שדיבר שאל את משה

אחיה זריזות של היריב — ועוד עשרות הנחיות חיוניות לכל שחקן העולה למגרש. במישחק שני זה יכלה ישראל להרשות לעצמה הפסד בשיעור 3:0, מבלי לאבד את זכותה לעליה לרבע-הגמר. ניהול נבון היה מנצל הזדמנות כזאת להחליף כמה משחקני המפתח, כדי לאפשר להם מנוחה וכוחר טוב יותר במישחק הקשה והמכריע נגד סין שגם הוא רק השלישי מבין חמשת המשחקים שנועדו לישראל במשך שבוע אחד בלבד. במקומם אפשר היה לבחון את כושי רם של שחקנים שלא ניתן להם להופיע במשחק הראשון — ושהוכנסו ללא מיבחן במישחק השלישי.

אפשר היה, למשל, להציב את חודורוב בשער במישחק זה, ולא בשלישי, כדי לבחון את צדק טענתו שהוא פצוע ואינו יכול לשחק, ולא להסתכן בהכנסתו ישר למשחק השלישי. אפשר היה להחליף את המגן השמאלי חנוך מורדוביץ, שהצטיין במישחק הראשון ונפצע במישחק השני, ה בלתי-מכריע, ובכך נמנע ממנו להשתתף ב מישחק השלישי.

אפשר היה, כמו כן, להחליף אחד החתי קים, כמו שייע גלור, למשל, ולשמור על כוחותיו למישחק נגד סין. בהזדמנות זו אפשר היה לבחון במקומו של שייע את כושרו של בועז קופמן, אשר הוכנס לשחק במישחק השלישי, למרות שלא הוכנס בשני הקודמים, בטעות סוחר כי לא היה בכושר. חוסר החלפה וחוסר אימונים מס פיקים רק גרמו לכך שאותו קופמן, למשל, עלה ארבעה קילוגרמים במשחק, במשך אר תה תופת הבטלה, וכשהוצב בהרכב לא היה בכושרו המלא. יתר על כן הוא טולטל על פני המגרש מתפקיד לתפקיד, בחוסר כל תכליתיות.

★ ★ ★

"תשברו אותם!"

הנהלה נקטה בקו אחר לגמרי. מתוך נסיון לצבור שערים ככל האפשר, לא זו בלבד שלא נתנה הזדמנות לנבחרת לשחק במשחק קל, אלא שדחפה אותה למשחק קשה במיוחד.

כל האמצעים נראו כשרים בעיני מרכיבי הקבוצה. במקום לנהל משחק פתוח, טקטי וטכני, בו היו כל היתרונות לצד הישראליים,

סחורה אשר אי אפשר היה להטיסה בחזרה, ואשר חלקה הוחזר ארצה באניה.

כאשר נעשה נסיון לעניין קבוצה כלשהי בטוקיו לערוך מישחק ידיוותי נגד נבחרת ישראל, לא הושגה אף לא הסכמה אחת.

★ ★ ★

כבוד בלוד

רוע מזלם של הסוחרים המנוסים, לא נמצאו מקומות במטוסים העוברים את הונג-קונג, ובימים האחרונים היו נאלצים לקנות בקדחתנות סחורה מקומית. כאשר ירדו בלוד, היו רובם עמוסים מכשירים חשמליים, מכונות-הקלטה יקרות, מיקסרים, מכשירי רדיו, בדים וצעצועים. למרות שלא ניצחו במישחק נגד פורמוזה, נהג בהם המכס כבוד רב. כל שחקן הצהיר על מה שרצה, שום ביקורת לא נערכה במזודות.

הם הצהירו על סחורה ששחיה אלפי דולארים, שילמו קרוב לאלפיים לירות דמי מכס על הסחורה המוצהרת. היה זה ללא ספק הישג מסחרי נכבד לאנשים שיצאו רשמית, עם עשרה דולאר בכיס. אם לא זכו באליפות הכדורגל, הרי הגיע להם ללא ספק כתר האליפות בספורט לאומי אחר.

★ ★ ★

הכניס בדרך

חרפת המסע לטוקיו היתה צריכה לשמש אות אזהרה באזני כל האנשים הקרובים לספורט. היא היתה צריכה לעורר חשבון-נפש נוקב אצל אלה שעמדו בראש המשלחת. אולם שום דעווע לא ניכר בחוגים השליטים על הספורט הישראלי. במקום להקים ועדת חקירה ציבורית, מילאה ההתאחדות פיה מים, ורק דאגה לכך שהשחקנים לא יגלו סודות מן המסע.

תחת הביקורת-העצמית שהיתה נאה לו, הפליג שמואל סוחר בשורת תירוצים להסברת הכשלון. את הקולר תלה במשחקם המאכזב לדעתו של כמה שחקנים — בחוסר המנהיגות והעדר כל משמעת, לא בהעלמת-העין ממעשים מחפירים מצד השחקנים, ואף לא בשיטה הנפסדת השולטת בספורט הישראלי.

בכך נסתיימה, רשמית, הפרשה העגומה ביותר בתולדות הספורט הישראלי. לכל היותר, יוצע רשמית כי נבחרת ישראל לא תופיע בתחרויות בינלאומיות במשך כמה חודשים, ובינתיים תוכנס הנבחרת הלאומית למקורר. עד שלפתע תזמין אחת הקבוצות המקומיות קבוצה זרה, ותמחר חישובי ביד נס יוחלט להעמיד נגדה את הנבחרת הלאומית הבלתי-ייקיימת. ברגע האחרון ייקבע מאמן, תורכב נבחרת ותחריפה הלאומית תוצג מחדש.

★ ★ ★

המסקנות

אולם אם רוצים שחרפת טוקיו לא תשוב ותתחדש, וכי לפחות מהלומה זו לפרסטיגיה של הספורט הלאומי לא תהיה לשוא, חיונית נקטת כמה צעדים מיידיים:

- בירור פרשת טוקיו, בלי מורא ובלי משוא פנים, והסקת המסקנות לגבי האחר-אים לכשלון.
- הקמת סגל חדש קבוע לנבחרת לאור מית. הגיע הזמן, עם כל הכבוד לשחקנים החתיקים, כי יפנו את מקומם לדור החדש, אשר הוכיח כבר את יכולתו. הנבחרת החדשה צריכה לכלול שחקנים אשר גילם לא יעלה על 24.
- למנות מאמן ישראלי קבוע לנבחרת הלאומית, אשר ידאג לאימון רצוף של הנבחרת, ולשמירה קפדנית על כושר אנשיה בכל עונות השנה.
- ביטול מישחקים בינלאומיים למשך שנה, אך עריכת מישחקי-מבחן רבים ככל האפשר עם קבוצות מקומיות.
- לבטל את שיטת המפתח האגודתי, בעת הרכבת הנבחרת. שיטה זו מעמיסה על הנבחרת שחקנים שאינם מתאימים, מר-ציאה ממנה שחקנים טובים שאינם שייכים לאגודה הנכונה.
- לטאטא מראשות הספורט את כל אותם העסקים הרואים את עצמם כנציגים של אינטרסים קבוצתיים או מסחריים, ולי-הגביר את סמכותם של אלה המוכנים להת-מסר לספורט לשמו.
- רק כאשר ייעקרו השורשים, אפשר יהיה למנוע תופעות דומות לאלה שהכתימו את שם ישראל בטוקיו. כי תופעות אלה — ההתפרקות המוסרית והחברתית, חוסר ה-משמעת, הלהיטות לבצע — כל אלה אינם אלא פירות-ביאשים, היכולים לצמוח רק על עץ נגוע משורשיה.

(המשך מעמוד 11)

כבר בתוך הגן המלכותי, "כן", השיב סר-חר. "אתה היית גותן עוד לירה לכל שחקן". ברגע זה הבחינו השניים בכמה שחקנים שצעדו אחריהם. "את הוכיחו נמשך במקום אחר", סינן הראשון.

פרשה מיוחדת היתה פרשת יחסם של ראשי המשלחת ושחקני הכדורגל אל שני האתליטים של הנבחרת. אורי זוהר וברוך פיינברג לא ידעו בתחילה מה מריץ את הכדורגלנים; הם הגיעו לטוקיו מחוסרי-פרו-טה למעשה. במשך כל זמן שהותם שם היו נאלצים להסתפק בעשרת הדולארים שניתנו להם עם יציאתם, ודמי-הכיס של שני דולאר ליום. "החברה היו נוסעים לבילוייהם במזנונות", סיפרו בשבועם, "ואנחנו היינו מבובנים זמן בתשלומיות. אנשי קבוצת ה-כדורגל ראו בכך סיבה מצוינת ללעג ול-מתיחות".

כאשר יצאו זוהר ופיינברג לראשונה לי-מיגרש התחרויות באתליטיקה, החליט ראש המשלחת מיקה אלמוג כי יש לצרף מלחה למשלחת הזעירה. התפקיד הוטל על קליאוס, וזה לא הסתיר את מורת-רוחו מן ההחלטה. במשך כל הדרך רסן על כי אולי לבזבז את זמנו על מטרל כידון, בשעה שנבחרת הכדורגל התמודדה עם נבחרת פרס. הוא לא התעניין במה שהתרחש על המיגרש, וכאשר זכה זוהר במדליית הארד התנפל עליו קליאוס בקריאות-בוז וקניסור: "היה כדאי לך לבוא הנה בשביל מדליית ארד? תצמיח לך אוני חמור ותסתובב ברחובות כדי לא לבזבז זמן".

★ ★ ★

שיאי החרפה

חמרת התבוסה מידי פורמוזה, הת-אוששו חברי המשלחת מדכאונום. "הם נזכרו שבעצם לא באו לשחק כדורגל", התמרמר אחד השחקנים הצעירים של ה-נבחרת, אשר מסע זה הטביע בו רושם שלי-לי צמק, "המשמיה העיקרית עוד עמדה במניהם". הם אמנם הפסידו את כתר ה-ספורט, אך הם עדיין נשארו מלכי המסחר. ההתפרפרות המיסרית הגיעה לדרגה מבי-חילה. הסוחרים של סוחר נשטפו בתאחת הבצע. כמה נקודות-שיא:

- שחקן שהביא עמו חפסיות חלבה וממתקים מהארץ, הציע אותי ליהודי ה-מקום שבאו לבקר את המשלחת, תמורת תשלום במוזונים או במתנות.

- בסיום מסיבה במועדון יהודי מקומי, היוזמו השחקנים להיכנס לחדר סמור, בו נשארו כמה מוצגים פעוטי-ערך מבואר ש-נערך קודם לכן באותו מקום. נערכה הת-נפלות מבישה על החפצים העלובים (התנצל שחקן: "ראיתי את ראשי המשלחת מס-חסרים על החפצים לפני, למה שאני לא אעשה כמותם?"). והשחקנים יצאו מן החדר עמוסים כמו רוכלים וזעירים.

- עקב ריבוי הפניות של השחקנים אל בני הקהילה היהודית המקומית, שתתן להם "מתנות" או כסף מזומן, שלח ציר ישראל להנהלת המשלחת בקשה רשמית שיפסיקו את הנהוג הנפסד.

- אחד השחקנים הודיע לפתע כי נגנב מחדרו ארנק, ובו 400 דולאר. "איך הגיעו לך 400 דולארים?" נשאל. "היו לי אלף דולאר ונותרו לי רק 600", השיב, מבלי להרגיש שבכך הודה בעבירה חמורה על הוראות הפיקוח על מטבע חוץ. הוא ביקש מסוחר ומיעקב חודורוב שיספרו על אבידתו למיליונר יהודי שביקר אצל המשלחת, מ-תוך תקווה כי הוא יפצה אותו. אולם כאשר ביקשו חברי המשלחת להזמין את המשטרה היפאנית לחקירה, נחפו אותו שחקן להכריז כי לא איכפת לו שנגנבו ממנו 400 דולאר, וכי אין הוא מעוניין בשום התערבות משטרתית.

- יהודי עשיר בשם אייזנברג ביקש מארבעה שחקנים שיביאו את חבריהם לי-חוללתו, שם הכין מתנות לכל השחקנים. הארבעה ענו כי הם מוכנים לקבל את המתנות בשם כל החברה, וכי ידאגו לחלו-קתן. הם קיבלו את המתנות כשי פרטי, ולא חלקו מהן דבר.

- אחד השחקנים נטל על עצמו לרכו את קניית מכשירי הרדיו עבור חבריו. רק אחרי שקנה את המכשירים, הסתבר ללקו-חותיו כי המחיר למכשיר גבוה בשלושה דולאר ממחיר השוק, וכי הוא קיבל כדמי-טירחה שני מכשירים חנים, בתוספת מערכת כלי חרטינה.

- הקבוצה, אשר בצאתה לא הובילה אתה אף קילוגרם אחד מיותר של משא, אספה בטוקיו כמה מאות קילוגרמים של

30/10 יה א שפת הים

מגן בפני כוית שמש
לשווק יותר מהיר ונעים
אינו יורר בזמן השחיה
החול אינו נדבק לגוף

להשיג גם בשופרות ובקבוקים
בכל הפרפומריות ובתי-המרוקחה.

suntan
spray

למדו שפות

מתר וביסודיות בבית-הספר לשפות, קדימה.
תל-אביב, בן-יהודה 74, טלפון 20314

אנו פותחים:

- א) אולפניות לאנגלית ללימוד מרוכו (2 שעות ביום) למתחילים ולמתקדמים וחוג לשיחה (Conversation) למשתלמים על-ידי מורים מאנגליה.
- ב) קורסים לעברית. אנגלית וצרפתית למבוגרים מכל דרגות חידעות וקורס מיוחד לשיפור הכתיב העברי.
- ג) קבוצות לאנגלית לתלמידי בתי-ספר ג' ה' ו' ז' ח' יסודיות, ה' ו' ז' ח' תיכונית, לפי שיטת קלה.

פרטים וחרשמה: מ-9:12 לפנה"צ — 9:3 בערב (פרט ליום ר')

דגל

החבוקשת ביותר במחיר זה!

20 סיגריות 280 מרוטה אחים בז'רנו בע"מ

זה תיאטרון זה ?

הלוח ושוב מבלי לדעת בדיוק מדוע; בהתחלה זה מרתק; אחר כך מתחיל לשעמם. וכי כמה זמן אפשר להתבונן ביהודים שמתפרנסים בדוחק? מהתענינות ומשמעום עוברים היש מהר ליאוש, ומהיאוש למזנון, ומהמזנון חזרה לאולם, והעסק מתחיל מחדש. ואם המלך מתנכר לנו באמנה, או יש גם מערכה שלישית. עם דת המסך האחרון מודים למשתתפים במחזאותיכפיים סוערות על כי הצליחו לסיים סוף-סוף את הפרשה העגומה, מבלי לגרום נזק רציני לאיש.

ככה זה ב-90% מהמקרים. רק לעתים רחוקות ביותר, לרגעים ספורים, מצליח אמן זה או אחר לרתק אותך. כאמור זה קורה רק לעתים נדירות ביותר. אין לחפש חוויות חזקות בתיאטרון שלנו. לפני שבוע געתי מתוך חוסר זהירות במנורה שהיתה תקועה בקיר באחד התיאטראים, וקיבלתי מכה חשמלית; תוך כדי כך נודעתי יותר משנודעתי בכל הביקורים שלי בתיאטרון במשך שני העונות האחרונות גם יחד.

מוזמן לא בכיתי בתיאטרון; מוזמן לא צחקתי בפה מלא (אם נוציא מכלל חישוב את הביצה). מוזמן לא הוזהיתי עם מצב על הבמה, או עם דמות כלשהי. מוזמן לא נדתי בראשי ולא אמרתי "אה, כן... זה נכון, זה ככה... כאלה החיים!" וזה מה שחסר לי... וזה הוא מה שאני תובע מתיאטרון. ובכלל לא חשוב לי אם יציג מחזות עם ששה משתתפים או ששים. אני מסרב בהחלט להמשיך לקבל את המנה הקבועה של חצאי-שקל, רים, של קומדיות קצת עליונות, של מילודרמות זולות שמגישות בהתאפקות ובאי-הצ'לחה, מה גם שהקאמרי אינו יכול להרשות לעצמו להמשיך בדרך זו; כי הזמן הוכיח ש"בתיאטרון הזה רבים המוכשרים ורבים השקרנים. מה שחסר להם הוא מספר שקרנים מוכשרים.

★★★
מחזה קשה מאד דבי
מקה בתיאטרון שלנו בי

שנים האחרונות — הלא היא מחלת הנחמדות. כל המאמצים, כל ההשתדלויות כולן מכונות למטרה אחת — להיות נחמדים, או במלים אחרות — להתחנף לקהל. חס וחלילה לא לאמץ את שכלו, או להרגיז את מזנו או לדרוך על דעותיו הקדומות או להרוס את אשליותיו. ואם כל אלה פסולים, מה נותר? טיפה של חן, קליפה של קסם אישי. נו, או אני שואל אתכם, זה תיאטרון זה?

הקהל לא אבד לכם. אתם אבדתם לקהל. אני עוד זוכר היטב את תקופת השיא של הקאמרי. מיד לאחר החסדו, כשהיו אמנים הרבה פחות מושלמים מכפי שהם כיום: כשיסתייך שחקן כמו מנחם פריד, בתיאטרון כמו גימנוסטיקה, חללה כמו נערה נחמדה, אורנה כמו יקית. אני זוכר את הימים היפים ההם, כשגרשוני פולטיקין עוד לא הרבה. העובדה שהיו צעירים הספקיה. בינתיים למדו לשחק, למדו לדבר, להתייבש, לביים, להאיר את הבמה. אבל את המאבק העשירי. שאנחנו בני אדם, מלאי תקוות, פחדים, שאיפות, תאונות, שאנחנו נלחמים ונכשלים, בונים הרבה, הורסים הרבה, שנוכלו ושיבוא יום ונמות, ונרקב בקבר, כן, אנחנו חיים באמצע המאה העשרים, עם כל מה שברוך בזה, עם כל הקשיים והטריטות והתפארות. זה לא פשוט. ולכן יש לנו נטייה למוזמן את החיים, לבזבז את האפשרויות וכו'. וכו'. מה יש פה להסביר? די להסתכל מסביב, ופה באה חיוניות התיאטרון. שגיאה חמורה, לדעתי, לחשוב על התיאטרון כאמצעי בילוי גרידא, או כמקום פרנסה; התיאטרון, מר ידני, הוא כלי שנועד לעזור לאנושות לחיות.

אני מקווה שתבואו לידי הכרה זו במהרה, ושתדעו להשתמש בכלי הזה שבידכם להנאת כולנו, כך שנשכיל ונחכם. במידה ואין באפשרותכם לעשות זאת, הייתי מציע שתחסכו עוגמת-נפש וטרדה מכל הנוגעים בדבר, ושתחסלו את העסק בהקדם. כי אנחנו כולנו תמימי דעים שאין לנו צורך באהל נוסף.

בשבוע שעבר ירד עלינו מבול של פרסומים ומודעות על אבדן ציוד. הנה למשל משוררת צעירה למדי המודיעה לי קוראי המוסף הספרותי של הארץ שאבד לה האלוהים שלה ושה גורם לה אי נעימות לא מעטה; הרמטכ"ל לשעבר הודה בפומבי על אובדן התנופה התלוצצית האישית, דבר שגרם צער ויסורים למשפחות וגופים צבאיים רבים הבנויים על עקרון ההתנדרבות; והנהגלה החדשה של התיאטרון הקאמרי הודתה בפומבי כי אבד לה הקהל, דבר שגרם להפסדים כספיים לא מבוטלים. בשני המקרים הראשונים אני בטוח שיזמן יעשה את שלו. המשוררת הצעירה תמצא ודאי אלוהים אחר, חסון, משופם, ורחב גרם יותר מהקודם, וגם מפא"י תמצא אולי מועמד אחר לקבלת תיק משרד ה"בטחון"; אינני דואג להם; שהרי שומה על נערות צעירות ומפלגות פוליטיות לעבור משברים, אחרת אין משמעות לקיומן. אבל התיאטרון הקאמרי במצב עדין: הוא כבר אינו נערה צעירה, ועוד איננו מפלגה של טת. על כן יש לעשות משהו בנדון.

אכן בחדשים האחרונים האולם היה ריק מצופים. רק כמה עשרות בעלי כרטיסים, מרביתם בעלי חובות שבאו לבדוק את מצב הציוד וערך הריקנות. והרי רמת הבצוע לא ירדה... מחזה צרפתי חיבב, שהיה פעם זוכה להצלחה בלתי-מסויגת, הורד מעל הפרק במהירות רבה. ואז בא לידי מסקנה בהנהלה ה"חדשה: המשבר שפוקד את ה"תיאטרון הוא משבר של אומץ. לא מאמינים יותר לתיאטרון הקאמרי. או בנסות מדויק יותר — הפסיקו להאמין גם לתיאטרון הקאמרי.

★★★

כדי לתרץ עובדה מעצירה
בה זה ביצע יוסי ידן השבוע מספר תמונה מחשבה בפומבי, הראויים לשבח ולציון כדוגמה נאותה של כשרון ר תפיסה טקטית מהירה ביותר.

המשימה היתה — לבלבל את האויב. על כן הפליג מר ידן בניתוח ההתרחשויות מדיהמה שבאה על מוסדו. ותוך כדי דיג אינטנסיבי במימיו העכורים של העבר, העלה על חכתו מספר סיבות שהזכירו לי ביופון הפראי והאכזוסי בחזרה שהכרתי לאחר מלחמת העצמאות. צר לי רק שעל אף התענוג האסטיטי שסיבות אלה גרמו לי, לא היה לי מהן סיפוק, וגם בזה... נו, לא חשוב.

הסיבות יורדות עלינו במסר: הבזבזנו ויצר ההתרחבות של ההנהלה הקודמת, ההרכב המשוונה והמורש של קהל מבקרי התיאטרון, יבוא אמנים מבחוץ ועוד ועוד. השכל הבריא החל לעבוד אך ורק כשאמר ידן אל קץ דרך היסורים שלו, והוציא מתוך שרחלו הרחב את האס האחרון: רבי בעל זכות לרטיסי הזמנה.

רגע, רגע, אמרתי לעצמי. הרי גם אני מקבל כרטיסי הזמנה... ושאלתי את עצמי בכל הכנות, מה היה קורה אלו הפסיקו לחלק לי הזמנות. והתשובה לא אחרת: לבוא במקרה כזה הייתי מתחלל על התיאטרון, על הצגת הבכורה, על נאומי הברכה, על לחיצת הידיים ואמירת המחמאות בחצי פה, והייתי הולך לקלונוע לראות איזה סרט טוב.

★★★

נה לכם עובדה מפליאה, שהרי אני אוהב תיאטרון בלב גופש, מתפרנס מ"תיאטרון, אוכל-שותה-חולם מתיאטרון, מדוע אינני אוהב לבקר בזה התשובה היחידה ה"אפשרית היא שהתיאטרון שלנו איננו תיאטרון; זוהי אשליה של תיאטרון.

הכל עשוי כדי לחזק את האשליה הנוראה הזאת: כל הסמנים החיצוניים נאספו כדי להוליד אותך שולל: הבנין הוא בנין, הקופא עצבני, הסדרן הוא סדרן אמיתי, האולם צורח כאלו התיאטרון, התכניה מבי טיחה השתתפות כוחות מקצועיים, האורות כבים, מסך אמיתי עולה על צילוי מוזיקה אמיתית... ואו, ראו, מנהלה הרמאט, לפנינו על במה, לבושים בטוב-טעם, מאופרים היטב, בין תפאורות ססגוניות, מתרועעת חבורת אנשים טובים, מתרועעת

היחזור המבצע שנית? החלוץ המרכזי של נבחרת אנגליה קיבן, מבקיע את השער הראשון במשחק נבחרתו נגד נבחרת רוסיה בשוודיה, שהסתיים בסיבוב הראשון בתוצאה 2:2. מלבדו נראים בתמונה השוער הרוסי המצטיין, יאשין, הקיצוני הימני של אנגליה דונלס, ושני המגינים הרוסיים קסרוב וקריגבסקי. שתי נבחרות אלה יפגשו השבוע בפעם השנייה כדי לקבוע מי מהן תעלה למשחקי רבע-הגמר, על הבעי העולמי לכדורגל.

ספורט

כדורגל

אלכוהול בלילה

אחרי הסיבוב השלישי, במשחקי גביע העולם בשוודיה, גרמניה המערבית, יוגוסלביה, ברזיל, שבדיה וצרפת. שלושה משחקים נוספים, שיערכו השבוע (צ'כיה-אירלנד, הונגריה-הולנד, אנגליה-רוסיה) יקבעו מי יהיו שלוש הנבחרות הנוספות שיעלו על המדרגה השנייה. **על המתרחש סביב משחקי ה"גביע העולמי כותב שירה "העולם הזה" דורון ורד:**

שבדיה מוצפת. היא מוצפת אורחים ו"כדורגלנים, אולם יותר מכל היא מוצפת דגלים. על כל בית, כל עמוד, כל תחנת דלק וכל עץ בודד בדרך מתנוססים דגלים. כבר הצליחו לגטבורג התברר שיש יותר דגלים משיש אורחים. בארץ אמרו לנו שכל הכרטיסים למשחקי הגביע אולו עוד לפני חצי שנה. כאן התברר שכל משחק אפשר להשיג מקומות בשפע, בכל המחירים. אין במשחק החגיגי, בנוכחות מלך שבדיה, בין שבדיה למקסיקו, היו מקומות פנויים רבים. מארגני המשחקים מאוכזבים, כמובן, ממי עוט המבקרים. עוד יותר מאוכזבות הנערות השבדיות. יש אמנם מספיק גברים לכל נערה גלמודה בשבדיה, אבל אף אחד לא שם אליהן לב. מי שכבר בא הנה, קם וישן ביחד עם הכדורגל.

כוכב הסטריפטאי. תפקיד העתונאי כאן קל להפליא. המארגנים עושים בשבילי הכל. לכל עתונאי תא לחור, עם קו ישר לארץ מולדתו. יש גם מכונת כתיבה ושליח המסחך, וצמד שדורים את הנייר מהמכונה ורץ איתו למברקה. עוד באמצע המשחק מגישים לו תמונות מתחילתו. ישנם עתונים בעולם, שעוד לפני סיום התחרויות כבר הופיעו עם כתבות וצילומים שנשלחו אליהם ברגליים. עם סיום המשחק מביאים רצים מיוחדים גיירות מודפסות, ובהם מהלך המשחק ש"אפשר לפענח אותו עם קוד מיוחד. בזמן המשחק עצמו שדורים בכל מגרש את התוצאות מיתר המגרשים בשבדיה. מנהל לשכת העתונות במשחקים הוא שחדי שהיה בשנה שעברה עם כוחות האויב בעזה, מתלהב מאד מהביקור שערך בתל-אביב. אחרי הסיבוב הראשון של המשחקים הלכתי לראיין את הכדורגלנים האנגלים וה"ברזילאים. הם היו גורא אריבים וגילו התענינות בארץ. כולם שמעו על תוצאות הכבוד של ישראל במשחקים נגד רוסיה

עסקנים

הגזבר המעופף

בטוקיו נחלה הכדורגל של ישראל את אחד הכשלוניות המבישים בתולדותיה (ראה עמוד 10). בישראל התבשרו הכדורגלנים להראות את פניהם ברחוב. "על כדורגלני ישראל לנוח שנה ולא להופיע בשום משחקים בינלאומיים", אף הצהיר מרכיב מנכ"ל חרת אלוף-משנה שמאל סוחר. "רבייה מוחלטת של כל הרכב הנבחרת!" דרשו העתונים.

רק אדם קטן אחד התעלם מכל מה ש"מתרחש בכדורגל הישראלי. בענינים, בכור"סאות הנוחות של שירותי האח"י הבינלאומיים, מעל כל יבשת אירופה, סס לו אדם גוף וחלם חלומות ורודים על עתיד הכדורגל הישראלי. צבי ("האיש בעל הצלקת") בריס, גזבר המפוקפק של ההתאחדות הישראלית לכדורגל, לא היה בעל דרישות מופרזות. הוא ידע בדיוק איזה יריבים יש לזמן בעתיד הקרוב לנבחרת הישראלית. ב"כדורגל: נבחרת אנגליה הצעירה, נבחרת ספרד הצעירה, נבחרת איטליה הצעירה, ריאל מדריד, ברצלונה.

"מה רוצים מאיתנו?" האיש ששמו קשור בפשרות אפלות בכדורגל הישראלי ובשטחים אחרים, ערך לו טיול צנוע. דרך פאריס ולונדון סס להולנד, משם המריא דרך קופנהגן לשטוקהולם, לא חיכה עד גמר משחקי גביע העולם, סס לספרד ומשם לאיטליה. כרטיסי הטיסה לשליחות החשובה של צבי ברים שולמו מקופתה הריקה של ההתאחדות לכדורגל.

"מה אתם רוצים מאיתנו?" טענו ה"שבו כמה כדורגלני נבחרת ישראל, "אם לברים מותר, מדוע לנו לא?" איש לא היה מסוגל להשיב להם תשובה מניחה את הדעת. כי בשעה שגזבר ההתאחדות מטיל בעולם, רוקם חלומות כאילו היה ציגיה של אתת מנבחרות הכדורגל החזקות עלי אדמות ומבזבז את כספי ההתאחדות לריק, איבדו כל הספות-המסור של קברניטי ה"התאחדות לכדורגלנים את ערכן.

אכתריק ארותי

עצה ידידותית וחביבה, לאלה המפליגות לחופי-לארץ: לבשי שמלות שק. אם יקרה לך למות באמצע הדרך, כל מה שיהיה עליהם לעשות שם, יהיה פשוט לתפור את השק מלמעלה ולרוק אותן ישר הימה.

★ ★ ★ נומר, אסומניה אבודנייה

כמעט ברור לי שכל המכתבים של השבוע הבא יהיו מיועדים (1081/96), ולא בלי סיבה:

השעה 12.30. חורתי מהצגה שנייה. ה' יריות עדיין מהדהדות באוזני. סרט המערב הפרוע. הנבלים הסובים ניצחו במלחמה, כרגיל. מחכה להפגין לילה שלם של ישיבה על הכולבויניק תוך טבילת הרגלים במים קרים, כשהגני מוקף ספרים ומחברות, ר' המים, וזעירים, בלשים ורעיונות הפזורים על המיטה, שולחן והריצפה. מתכוון לבחיל נות הגמר, בעוד ארי המים ורית הקפה ממלאים את חלל החדר.

תפסני חשק לכתוב אליך, על אותם אסטים, איזמים אטינס ואחרים הממלאים את הספרים והמחברות. אך את ודאי תבשלי מטעמים, תוך ניגוחי בגב, בעזרת עפרון או עט בירו, כדרך שבה את נוהגת ב' כולם. נסתכן וזכנג לעניין. ברצוני להתכתב עם נערה ולאו דווקא התכתבות לשמה. ללא ויכוחים על אישיות, יופי, פנימיות, קנקן ותור... שהיופי לא יהיה מנת חלקה רק בראותה את אונה השמאלית, הימנית או להיפך, ושלא תשאיר אחריה תלם בעננים בעברה ברחוב, והעיקר, שלא תיקח א' עצמה נורא ברצינות.

מי אני? סתם אחד, עטור זקן ושפם שחורים כשחור הליל, כשהעירייה מסתכסת עם חברת החשמל והאל מפלרטט עם הירח. תוצרת הדסה, מן הדגמים הראשונים של הר הצופים. שתיית לבנייה וגזוז, ואכלתי כבד וסטיק, אגסים, בננות ותפוחי עץ ופלירטטי עם הגננת. וכמובן תמונה כשאני שוכב עירום על הבטן עם הטוסק למעלה. ימים אחרים עברו עלי בצל העפרון ה' אדום שמאחורי מתחבאים המורים, החל מאותה צעירה שאודם השפתיים היה מנת חלקה, ועד לאותה המורה סבוך-הזקן וה' משקפיים עיבי-המסגרת.

הקחים האדומים ליוך את עבודתי החל מאותן אותיות אב משרוטטות ועקמות על דפי נייר לבנים, ועד חזון העצמות היבשות ובעיר ההריגה לביאליק, התמציתים על ילג, שליג, פינסקר, מליל, מיכל, ודפי החשבון המכוסים "+", "=", "ר". את שאר ימי ביליתי בשבירת שניים באכילת אסקימו, שריפת פה בפלאפל חם, צחצוח נעלים ברחובות, תגלחת במספרה. השתעממתי בהרצאות מוסר וציונות. פצחתי את פי בשירה במסירות ובתנועות הנוער, שמציתי את הרצאת המדריכים עד שיצאו מהא; ביקרתי בכתי קולנוע, בתיאטרון ובתחרויות ספורט; ואת שאר הזמן ביליתי תוך שימוש במילים הידועות: אדוק, נומר, עבדאי, פיסטוקס, לגרד, פייג, אסומניה אבודנייה. זה אני כמו שאני.

★ ★ ★ כתב ובשפתיים

חנה היא אחות ילדים חלה היא מדריכה חנה השניה לומדת מורה ושרה לומדת גננת. קוגינס? (1081/97) הן בטוחות שתוכלנה לספר לכן על המון חוויות משותפות שיש להן. כתב או בעליפה, איך שאתם רוצים.

★ ★ ★ כזון דומות

אחרי שהיו (1081/98) בן ה'99 "המון ידידות", הגיע למסקנה שכולן דומות. אולם הוא רוצה להשתכנע שהוא טועה. אבל על נערה שתרצה להוכיח לו זאת באמת מקורית מקורית קובע הוא. הוא באמת מקורית: למד באלט משך מספר, חוץ מזה הוא הולך בדרך כל בשם במדור זה, מבלה בנשפים ומסיבות. רק שזימונו אותו.

★ ★ ★ ירצה, יכתוב; לא ירצה, לא יכתוב

(1081/98) לא רוצה שאני אומר עליה שהיא אומרת שאומרים עליה שהיא נחמדה.

אמרה משהו נפלא, בלי שכמובן התכונה לכך: "החושד בקשרים לוקה בגופו". והוא נתנייתית.

★ ★ ★

חזוה, כל פעם שאני שומעת בדיחת זוושה, אני נזכרת בלייז' כמו על אותה אשה שמרוב התחשבות רצחה את בעלה בחץ וקשת, כדי לא להעיר את הילדים.

★ ★ ★ הראש והרגליים

הם שניים (1081/100). אחד במדים ר' השני פשט אותם לא מזמן, והם החליטו,

נערת השבוע

השבוע לא אחיה נבזית. באופן מיוחד ביקשוני שלא ל. אז תדעו ששמה שושנה. שמחה, ירושלמית בת 19, בת למשפחה דתית דוקא ופקידה בבנק הלאומי בעיר הקודש. תחביבה העיקרי הוא הצייד. בכל יום שבת בבוקר נראית שוש הנאה כשהיא נושאת רובה צייד ויוצאת לצוד צפורים ויונים בחורשות.

אילו הייתי כמו שאומרים שאני, אז הייתי עוברת עכשיו ישר לציד בני המין החזק ולשירה של אנני אוקלי על זה שאני אפשר להשיג גבר ברובה, וכי, אבל, כאמור, הבטחתי שלא.

משום מה, שלא יוכלו לטייל טיול ארוך בארץ, כפי שיש ברצונם לעשות — בלי שתי סמיגרסטרות לצידם. דתיות, דחא. כל מה שהם מבקשים מהן, משום מה, הוא "ראש בריא ורגליים בריאות" ושתייה מ' חיפה ו/או הסביבה.

★ ★ ★ ספרות על הדב

(1081/101) מוכרחה לשכוח משהו. אז תעזרו לה. היא בת 25, ורוצה לראות כיצד נראה כתביו של גבר בן 30. הנושאים? אם תאמר "בעיות חיים, ספרות, תיאטרון, קולנוע ובכלל ככל העולה על הלב", האם תאמינו לה?

★ ★ ★
אשת-רחל, לחברתה, באנחה: "כל פעם שאני רואה את מגדל אייפל, אני חושבת על פאריס."

★ ★ ★ לא להתכתבות

בן 21, סטודנט (1081/102). רוצה להתכתב עם נערה נאה כבת 18-20. מודה שבעצם זה לא-כליך בשביל להתכתב (בש' ביל מה, תמהני). האמיני לי, זה הכל.

תיבה קטנה, סימפוניה גדולה

אחרי שהוא מספר לי כמה שהוא מש' תגע אחרי סמלים וניגודים, ואיך שהעולם מלא אותם וכמה שזה מוזר שתיבה כל כך קטנה יכולה פתאום להפיק צלילים של החמישית לברטווק, סימפוניה כל כך גדולה — מודיע (1081/103) שאת תהיי החמישית שאליה התקשר בעשרים וארבע שנותיו. כאילו שזה מעניין מישהו.

הוא מבטיח לך שאיננו יפה ומבריק ונוצץ, אבל הוא נורא צבר. ואין לו מכונת או אפילו וספה. אבל העבודה נורא מעניינת אותו. והוא איננו דון יואן, אבל הוא נענה ברצון כאשר נערה מחזרת אחריו. ואם את חושבת שאני פיברקתי את כל הדברים האלה, קראי את הסוף של מכתבו: "ממך לא אדרוש הרבה, אך:

עליך להיות בראש וראשונה נעימה, רק אחרי זה — יפה.

בראש וראשונה פקחית, ורק אחרי זה — חכמה.

בראש וראשונה תלאיבית, כי גם אני כזה, בימים אלה.

מהרי — אני מחכה לך."

אמרי את האמת: את באמת מתכנתת למה?

ספריס שנדמה שקראת אותם

אני בטוחה שזה קרה גם לך. אתה מעלעל ברומן כלשהו, אנגלי, צרפתי, אמריקאי או רוסי — אפילו בתרגום — ובטוח שתמצא שם משפט אחד, לפחות, שנדמה לך שנמצא בכל רומן אנגלי, צרפתי או רוסי. קח, באמת, רומן אנגלי, מוכרחה להימצא שם איזו ליידי גוונדולי, למשל, המחזיקה את קומקום הכסף בידה, ושואלת בחיוך מלבב וקרי: "עם לימון, או עם חלב? האם מזג האוויר איננו פשוט יותר מדי נפלא?" בקצהו השני של הסרקלין, אתה פשוט יכול לשמוע את הלווד הילארי אומר לטר הנרי: "אני אומר, ילד זקן, שמעתה מה שהיה היום סובלת כל כך, והם מיטרים תוך חסא.

ברומן רוסי, נועץ איבן עיניים דלוחות בחלל ומתייפח: "בבושקה רחמימית. אני חוטא גדול. למה נולדתי? הו, הם כולם שוטט מוזכרים תמיד ושותים וזדקה והנפש הרוסית הרחבה שלהם טובלת כל כך, והם מיטרים תוך חסא.

זיגפריד מילר מקנח באיזה מרתף בונארי את הנקניקיות והזאוקראטס בבירה מקציפה ואומר: "הזמנים השתנו וזאת לא בדיחה". הצרפתי: "היא רוששה אותי. קניתי לה עדיים, פרחים, טואלטות. בסוף חזרה אל המסורר שלה. גארטון — עוד פרנו"

מה בנוגע לאיזה בלשן "מייק האמר, העיין הפרטית, ניסר ידיו באדישות. לרגלי היו מוטלות גופותיהם של סלים הלספן, קיט הלחשן וטוני בונאנטורה. "אר קיי בייבי" אמר לנערת הבאר, "אני אשתה את ארבעת הוויסקי."

צפור קסנה לחשה לי

הייתי מגדירה את מקצועה של עליזה עוזר הקוסמטיקאית, בערך כך: היא הופכת כל כלבה לחתולה... ירירי מסרב לנהל מאבק השמחות ידידותיות עם יורם ממוזר. "לא חוכמה", אומר הוא, "לו יש יותר חומר". לעומת זאת, אמר על נחמה הנדל שהיא השאור שבכביסה, ועל זיהר שהיא בעצם זיראי על שם יוחנן וריקה, וסיר אפילו בריחה על נהג אש"ד אחד המשותח עם חברו: "תאר לך שאתה קם בבוקר אחד ומוצא את עצמך מת. אז אני שואל אותך. זה חיים?"... האם אתם סבורים שאם נקרא לו שריק לביא זה יעזור במשהו? אגב, אריק יהיה ה' קונפרססייה בהופעות הפלאטרס וש'ר שנה רמארי. נשאר במשפחה... בעלה של שושנה דמארי, שלמה בושמי, מסרב באכזריות קאית לגלות את גילה של הגברת, כאילו שזה באמת משנה משהו. בשביל הכסף שלי ושל רבים אחרים, שושנה היא האשה הנהדרת ביותר בישראל. גם כשהיא איננה בישראל.

הווי

שאו ציונה אונס ורגל

בחיפוי, התלוננה תיירת שכאה באניה ציון מקובה, כי בהיות האניה בלב ים התנדבו שלושה מאנשי הצוות לספר לה על מדינת ישראל, באו לתאה ואני סור.

★ ★ ★ חבל חבלים, הכל חבל

ב'תלאיבית, התאכד יצרן חבלים בן 43 בתולותו את עצמו על אחד מחבליו.

★ ★ ★ שם נפשו בכפו

ב'טורינו, איטליה, תפסה המשטרה חולצות שברת ממסד סגור דרך מנהרה באורך של 20 מטר, אותה חפר בעזרת כפאית שגגה מחדר האוכל.

★ ★ ★ בת (בלי בגד) ים

ב'בתים, אחרי שאורחים מקומיים התלוננו כי בנות המקום נוהגות לצאת בקיץ לים מבחיתן, כשהן לבושות בבגדיים בלבד, הוציאה המועצה המק' מית חוק-עור האוסר על נשים להתהלך בחצות בבגדיים.

★ ★ ★ הגיל המפוכן

ב'טירה, האשימה המשטרה זקן בן 70 בנשיאת זקנה בת 65, בהיותה נשואה לאדם אחר.

★ ★ ★ חמיקריים

ב'רעננה, עסקה המשטרה בסריקה אחרי שני ילדים בני 7 ו-11 שנעל' מו מבית הוריהם, גילתה אותם אחרי שעות של חיפושים, כשהם ישנים ב' ארגז ירקות בחצר הסמוכה.

★ ★ ★ מין במינו

ב'גיפוצה, דרום-איטליה, סרב סל-בטורה אלברו לשאת את כרמלה טוברו, אשר ילדה לו עשר בנות, לאשה, עד אשר תלד לו בן, הסכים לנשואין רק אחרי ששתיים מבנותיו נסעו לסי' ציליה, עברו ניתוחים לשניו מין, הפכו גברים ונשאו להם נשים.

★ ★ ★ נקודה כאובה

ב'חיפה, ניסה צעיר בן 20 להתאכד בדקירה, השאיר אחריו מכתב בו הסביר כי עשה את הצעד משום שהת' אכזב מטפול שקיבל בתחנת עזרה ראי שונה, אחרי שנקר.

★ ★ ★ חתול שחור

ב'תלאיבית, התרגו דויד יוניוף (48) על שכתו בגלל מנהגה לה' אכיל חתולים, זרק לחדרה חתול מת זכר, שבר את שמשות דירתה והיה נוהג גם להריק אשפה לתוך חלונה, איים עליה ברצח אם לא תפסיק להאכיל חתולים, חזרה עלידי בית-משפט לקנס של 150 ל"י.

★ ★ ★ הלהבה האולימפית

ב'גבלי, שחדיה, פירסמה מועצת העיר מיכריו, בו הבטיחה להעסיק בגדוד הכבאים העירוני כל אדם היכול לרוץ 1500 מטר בפחות מארבע דקות, קיבלה לשורות הכבאים שלושה רצים אולימפיים.

★ ★ ★ פוקידאריות

ב'עכו, זון שופט צבאי את תופיק כנעאנה (20) למאסר על השתתפותו בהפגנה אסורה, הטיף לו מוסר: "תתן את הדיון בפני חברי מפלגתך היהודים שירקו בפניך", הופתע כאשר ניגשה ה' סופרת היהודיה של קול העם לנאשם, נשקה לו במצחו.

מקור

של גמלים וחסידים

ניבון עברי (מאת ס. כהן) — 207 עמודים — הוצאת סברסקי) מביא את המעשה באדם שהיה לו שתי נשים: אחת ילדה (צעירה) ואחת זקנה. ילדה מלקטת לו (שערות) לבנות, זקנה מלקטת לו שחור רות — נמצא קרח מכאן וקרח מכאן. סיפור זה המופיע במסכת התלמוד בבא קמא הוא, כידוע, מקור הביטוי קרח מכאן וקרח מכאן — אדם שהפסיד את שני הדברים גם יחד שרצה להשיגם בבת אחת. מאות רבות אחרות של מסבעות לשון, פירושים ומקורותיהם מאבדות אכלו בוסר ושיני בניס תקהינה עד תבן אתה מכניס לעפרים? כונסו בניבון, מאלפים ומשעשעים. **מון יעשו הוגים?** שניבי הלשון העברית הם מצוינים מוכיחות מימרות כבין הרועה ובין הזאב נבקע השה" או הלך הגמל לבקש קרניים וקיטפו את אורי גי". ואגב, אותו מקור (מתוך מסכת התלמוד מועד קטן) שקבע את המימרה "אם בארזים נפלה שלהבת מה יעשו אוזבי הקיר?" קבע בו במקום גם ביטוי מקביל — "לוייתן בחכה הועלה מה יעשו דגי הרקק?". **מה עשה הקב"ה?** הסיסמה שקריעת יסוד לא היתה פשוטה כל כך נקבעה עוד מקימת דגא, ובאופן מדעי ביותר, בבראשית רבה: "מטרונה אחת שאלה את ר' יוסי בן חלפתא, אמרה לו: לכמה ימים בא הקב"ה את עולמו? אמר לה: לששה ימים. אמרה לו: ומאותה שעה ועד עכשו מהו עושה? אמר לה: הקב"ה יושב ומזוג ויחגים: בתו של פלוני לפלוני. אמרה לו: וזהו אומנותו? אף אני יכולה לעשות כן. כמה עבדים וכמה שפחות יש לי, ובשעה קלה אני יכולה לזווגם. אמר לה: אם קלה היא בעיניך, קשה היא לפני הקב"ה כקריעת יסוד. הניחה ר' יוסף בן חלפתא והלך לו. מה עשתה? נטלה אלף עבדים ואלף שפחות והעמידה אותם שורות שורות ואמר לה: פלוני ישא פלונית, ופלונית תישא לפלוני, וזוהי אותם בלילה אחד. למחר באו לפניה: זה ראשו פצוע, זה עינו שבורה. זה זרועו פרוקה, זה רגלו שבורה. אמרה להם: מה לכם? זה אמר: איני רוצה בזו, וזו אמרה: איני רוצה בזה. מיד שלח והביאה לו ר' יוסי בן חלפתא. אמרה לו: רבי, אמת היא תורתכם, נאה ומשובחת היא כל מה שאמרת יפה אמרת!". ומי למשל, היה מאמין כי את המונח "תיפת רוחו" המציא דחקא אברהם אבינו? ומעשה שהיה כך היה: "באה אשה אחת אלמנה ואמרה לו לאברהם (שהיה, כידוע, בראשית הקריירה שלו זבן בחנות פסילי-אלילים): אשה עניה אני, תן לי אלוה עני כמותי. מיד נטל אברהם פסל אחד, שהיה יושב למטה מכולם ואמר לה: בעניותך טלי אלוה זה, שהוא שפל ויושב למטה מכולם, אבל אין הוא רוצה לזון ממקומו עד שתתני לי את הדמים. כשנסטרה לילך אמר לה: בת כמה שנים את? אמרה לו: בת הרבה שנים... אמר לה אברהם: תיפת רוחה של אותה אשה, שהיא בת הרבה שנים ומשתחוה לאלוה בן יום אחד".

תרגום

אחת, שתיים, שלוש

ראש פומפיי (מאת האמילטון באסו) — 363 עמודים — הוצאת עידית) היא עיירת מולדתו הקטנה של אנסון פייג, עורך-דין ניו יורקי מצליח. פייג מבקר בראש פומפיי עשרים שנה אחר שיצא אותה על-מנת לחלץ מצרה סופר שהסתבך בענייני כספים. באותה הזדמנות משחזר לעצמו עורך-דין פייג אהבת נעורים אחת — את מידיה, אך שעה שפייג נזכר במידיה הוא גם ממחר לפרוע את החשבון בין זרועותיה של אהבת נעורים שניה, הלא היא דינה. **השמש כסתיו**. ראש פומפיי, רבי מכר אמריקאי טיפוסי, מצליח להוכיח כי עורך-דין הוא, בסופו של דבר, גם כן רק בשר ודם, בעיקר בשר. כי דם אין לאנסון פייג מספיק, בכל זאת, למרות חתיית שתי אהבותיו, הוא חוזר לחיק אשתו מג, כתבת שבועון יפהפיה, לה הוא נשוי זה חמש-עשרה שנה ואשר את צבע שערו תיה הוא עדיין רואה כגחון השמש על ההרים בשלהי הסתיו לאחר שהכפור שיחה לדשאים הגבוהים והגמישים צבע חיתה".

• ז.א. להביא דבר למקום שאותו דבר מצוי בו בשפע, כגון חולות לגבי עפרים היה כפר בגליל התחתון, שופע תבן.

חיוך 2000

חיוך - צחות ורעננות - זוהר ולבנות שינייך מחלב... הודות ל-

תיאדנט

שופר - משחת השיניים החדשה של תיא

תיאדנט - מכילה HYGLEAM - ההשיג האחרון של הפרע

HYGLEAM - תכשיר הקסם מחולל מהפכה כחולדות צחצוח השיניים

תיאדנט - מעניקה לשינייך הטיא שכברק. החרוה

שכלוכן: כסחיצתך הכל יהנו כי נשימתך נעימה...

זאת ועוד - לרנל יובל ה'25 תיא' מומינה אותך להשתתף

עד 31.7.1958 כפתרון חידון בציורים. מושך ומוחה. מענין וסכדר ביותר:

חידון - תיאדנט

צמוד לכל שפופרת. תיאדנט ובו הפרסים הסלאים

פרס ראשון במזומן:

1000.-

פרס שני במזומן: **250.-**

ועוד 250 פרסים במזומנים ובמוצרים.

הנה דוגמא מן השאלות ש.כ. חידון -

תיאדנט: לאיזו רמות מהתניך תקשור

ציור זה - יעקב, רות, דוד, שמשון?

חיוך פירושו אושר - חיוך הודות ל-

תיאדנט

25 שנות תיא

משחת שיניים — סיפה תיאדנט — משחת שיניים

רומא, איטליה

היא רק אחת מבירות העולם הרבות אליהן נשלחים מדי שבוע מינוי-החוף של "העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי, המוסר לכל ישראלי בניכר דו"ח נאמן ומלא על כל המתרחש ברחבי הארץ.

לדברים אחרת. כבר יש הרגשה כי החיים נגמרו, וכי נמצאים בעולם אחר. אני זוכר ששלמה יעקובסון, שהיה אחראי למטבח והביא לנו בפעם הראשונה את האוכל, לא יכול היה מרוב התרגשות להכניסו מתחת לסורג התא. הייתי מוכרח לעשות זאת.

★ ★

גילוח לפני המוות

עבור שלושה שבועות, בשבת בצעריים, בא מנהל בית-הסוהר עם הקצין רובין אפנדי, וקרא לי מבצע לסורג הדלת: "קח את המזרון וצא!" אמרתי לו שאיני יכול לצאת כשהדלת סגורה. רק אז הבחין בכך ופתח. בחוץ הייתי כמה רגעים, עד הקריא בפני בן-יוסף את החלטת המפקד הצבאי, שאישר את פסק-דין המוות נגדו. אחר-כך ניגש אלי וקרא לי את ההחלטה של המפקד שאישר את פסק-הדין גם נגדי, אך המתיק את העונש שלי למאסר-עולם, בגלל גילי הצעיר. זכיתי לכך הודות לתעודת-לידה מזויפת.

הלווית בן-יוסף בראש-פינה (1938)

"למות או לכבוש את ההר..."

שהשיג אחי בפולין עליידי כך שחברו שיכר את שומר הארכיון העירוני בחלוקיסק ואילו הוא עצמו נכנס ושינה את תאריך לידתי בספר הרישום.

הועברתי חזרה לחדר 11, תא האסירים היהודיים. בתא השפוטם למחת נשאר רק בן-יוסף. בתא השני שכבו שני ערבים שני גידונו גם הם למות. הם היו בוכים ומי ללים. השומר הערבי, ששמר על שני ה- תאים, אמר להם: "אינכם מתביישים? הנה שני ילדים ולהם לא איכפת, ואתם בוכים כנשים וקנות!"

התנגותו של בן-יוסף בארבעת ימיו האחרונים עשתה רושם כביר על כל מי שבא עמו במגע. מפקד בית-הסוהר, חרסלי, נתן רשם עד כדי כך שעוד כעבור שבועיים היה מצביע עלי ואומר לאורחיו: "זה חברו של בן-יוסף!" פעם אחת אמר לקצין רובין: "ראיתי גבורה גם אצל גידונים ערביים. אך אצלם היתה זאת קנאות דתית עיוורת. ואילו פה ראיתי צעיר שהלך למות ללא כל פחד, ללא משחק של גבורה."

ביום השלישי בבוקר ביקש בן-יוסף רשות להתראות עמו. הרשות לא ניתנה לו. גם לרב לא ניתן להכנס אליו, מחשש כי יעשה בעזרתו ניסיון לשחררו.

הקצין רובין היה אחראי על המשמרת בלילה לפני מותו. הוא סיפר כי בשעת הארוחה האחרונה, בארבע בבוקר, הביא הוא עצמו את האוכל לשלמה. שלמה אכל קצת, אך לא גמר את הסעודה. הוא ביקש את הקצין במיוחד להביא כי אין הוא נמנע מלסיים את הארוחה בגלל פחד הגרדום, אלא פשוט מפני שאינו רגיל לאכול בשעה מוקדמת כזאת.

במשך שלושה שבועות הקצין מה בקשתו האחרונה. אז כתב מכתב לאמו. לעצמו רק ביקש רשות להתגלח ולהתקלח. הדבר ניתן לו.

בשעה 8 בבוקר, אור ליום הרביעי, א' תמוז תרצ"ח, עלה שלמה בן-יוסף לגרדום, היהודי הראשון שנתלה בארץ ישראל בימי המנדט הבריטי. על הקיר בתא הצנינוק רשם בעפרון את המלים מתוך המנון בית-ר: "למות או לכבוש את ההר!"

(המשך מעמוד 7)

מותר — כמעט ללא מזון וללא כל נוחיות, הגיעו ארצה. המעפילים ירדו בלילה בחוף נתניה וחולקו בין פלוגות-הגיוס.

ברגע שהוקרא פסק-הדין, הרגשתי כי מת-גבשת דמותו של בן-יוסף כפי שנכנס להיס-טוריה. נוצר בן-יוסף חדש. הוא קרא מיד: "תחי מדינת היהודים משני עברי הירדן!"

כשחזרנו לבית-הסוהר, היינו משומרים בי-מצב רוח מרומם. אולי היתה זאת ריאקציה, אולי שמחה על עצם הסרת קסיוט של המשפט. קידם את פנינו מוחמד אפנדי, קצין מצרי. הוא שאל אותנו בקיצור: "קדיש?" ("כמה?"), ענינו בהלצה: "פרוגי!" ("חופ-שי!"). הוא נתמלא חימה רבה עד אשר גיי-לינו לו שנידונו לתליה. מיד השתנה יחסו. הוא פנה אלינו בנימוס ובדאגה. נתן לנו סיגריות ואף הציע אוכל. הולבשנו במדים האדומים של הנדונים-למחת. כשראינו זה את זה בצינוק הקטן של הנידונים למחת, סמוך לגרדום, פרצנו בצחוק רם. כי אני, שהנני גמור-קומה, הולבשתי בבגדים גדולים

חזק!

יותר קל עם אוניברסל

1 שוליים עמוקים המונעים התות מים לצד-דים ולריצפה.

2 מערכת שטיפה אוטומטית. משמשת ל-שטיפת הכביסה במכונה עצמה בלי לגקוף אצבע.

3 מערכת הויקה אוטומטית. משמשת לה-עברת או הרקת המים אל המיכל השני או אל הכיור ללא כל טרחה.

מיוצר ע"י בית-החרושת אוניברסל, ת"א טל. 81676

אוניברסל universal

"יובל" והחברה לקשרי-תרבות ישראל-איטליה
בחסות השגריר האיטלקי

מתכבדים להציג את

תיאטרון המריונטות האיטלקי
הגדול ביותר בעולם

פיקקולי

הצגת הגאלה החגיגית — מוצ"ש, 21.6, שעה 8.30
באולם "רמה", רמת-גן. יום-יום ב"א אחה"צ וב-8.30.

גיבורי "הפינג'אן" על הכמה ובחיים: אברליש השחקן ואברליש הפלמחניק; דן כרמון; זרח פולטרק השחקן ובני ("הפולטרק") מרשק האשה אמרה: "אם היה כזה בחיים, לא הייתי מתחתנת אותו"

אנשים

בולמוס של פיטורים

גילוי מעניין וחדש היה בפיו של מנהל הוצאת הספרים עם עובד משה שרת, בעת שהעלה השבוע זכרונות בחיפה, במאמץ לעשות פירסומת לספר זכרונותיו הוא הגילוי נגזר רק במקרה למתחרה בשטח הזכרונות האישיים. גילה שרת: "ערב ההצבעה הגורלית על הקמת המדינה בארץ, ביקרתי אצל הקצין היוגוסלבי כדי לשכנעו ל" הצביע בעד הקמת המדינה". בלשכת הדיפ"לומט מצא שרת מדינאי ישראלי אחר שבא לשכנע את הציר, לברר שרת, להצביע דחא נגד הקמת המדינה. שם האיש: מר" דב"א אורן, אסיר פראג... טענות מרות היו בפיו ח"כ מפא"י יוסף אלמוגי נגד ראש הממשלה דוד בן-גוריון. קבל אלמוגי: "אי אפשר לדבר עם ביג"ל. כאשר אני מוזמן לשיחה אצלו למשך שעה אני יודע מראש שהוא ידבר 55 דקות ואני רק 5... סיפור אייני מתהלך לאחרונה במסדרונות משרד החינוך בירושלים, אודות שר החינוך זלמן (זיאמה) ארן. באחד הימים נסע ויאמה עם אשתו קרנה ארן מתל אביב לירושלים, במכוניתו הפרטית. הוא האזין כל הזמן כנהג לנסוע יותר מהר. כאשר הגיע הנהג לשיא המהירות והשר עוד האזין בו לנסוע יותר מהר, סירב הנהג השר עצמו את המכונית, עלה על מונית, מיד בהגיעו למשרדו החל מכתוב למזכירתו הפרטית מכתב פיטורים לנהג. כאשר התבררה למזכירה סיבת הפיטורין ניסתה לשכנע את עצמו של שר החינוך, ויאמה קרא מיד למזכירה אחת, הכתיב לה מכתב פיטורים למזכירתו הראשונה, על אשר העזה להתערב בעניינים שאינם שייכים לה... נסיעה בלתי נורמלית אינה פטנט בלעדי של ארן. לפני ימים מספר הבחינו נוסעי מונית שיצאה מירושלים לתל אביב בדרך נוסע לפניהם במהירות, עקף מכונית בסיבוב וכמעט ש' התנגש בגיג"ל. נוסעי המונית רדפו אחרי המכונית שנמלטה, הצליחו לעצרה בעזרת שוטרי תנועה בארבעה. כשניגש השוטרי לרושם דוח, לנהג, גילה כי היתה זו מכרזית של שר החקלאות קדיש לז. התנצל השר בפני השוטרי: "מה לעשות, אתם צודקים"... לשיא ארצי של תמימת טובתלב הגיע השבוע שר המשטרה בכור שיטריה, בריאלוג הבא, שנערך בכנסת. שאל ח"כ אגודת ישראל שלמה לורנץ: "מביאים לתשומת ליבי ששוטרים מסדרים ביקורים פרטיים במכוניות רדפו ביום שבת". השיב שיטריה: "לא יודעים לנו מקרים כאלה. זה בניגוד להוראות"... כאשר הוצעה עורר הדיון שמואל תמיר בפני סטודנטים בירושלים, כתשובה לדבריו של הסטודנט משה דיון, בפני אותו ציר בור, שאל תמיר באמצע נאומו באופן דרמטי: "בשני עברי הירדן יש מיליון וחצי ערבים, מה נעשה איתם?" קרא אחד הסטרי דוסיס, מאוהדי דיון: "נשלח גם אותם לעיראק!" סטודנט ערבי, שנזכר באותו ממש, ניגש לקורא קריאת הבנינים, תפס בגרנו ובקושי הצליחו להפריד ביניהם.

★ ★ ★

קדחת של נישואין

כאשר הסתיימה הצגת הבאלט גיזל, ש' הוצגה בשבת שעברה עלידי הונדון פסטיבל באט באצטדיון רמת'גן, הופתע כוכב הלהקה אנפון דולין משפע מחיאות

הכפיים הסוערות שניתנו לו בסיום ההצגה, עת נשאר לבד על הבמה. דולין לבוש השחורים יצא פעם אחר פעם מהבמה, ובכל פעם נאלץ לחזור אליה נוכח מחיאות הכפיים. כך חזר הרקדן לבמה כתריסר פעמים, ובכל פעם כשהחזר קידה גברו מחיאות הכפיים ושאות הקהל. רק לבסוף הבחין דולין שהקהל צוחק לו. בקטע הסיום ממש הת' פקעו מכנסי הרקדן השחורים שלו, ובכל פעם שהיה יורד מהבמה היו אחוריו גלויים לעיני הקהל... מרצה מאד מלהקת הבאלט היתה הזמרת הישראלית כרמלה ביומן. כרמלה, שעוד לפני שנתיים, בביקורה הרא' את הוגן, הסכימה להינשא לו... תכנית הבמה של הבאלט ג'ימס הוגן ודחתה את נשואיה עמו עד אחרי גמר שירותה הצבאי, החליטה הפעם כי היא עדיין אוהבת את הוגן, הסכימה להינשא לו... תכנית נישואים היו גם לאיש אחר של להקת ה' באלט הלונדונית. ערב יציאתו מהארץ גילה הרקדן מחמור אלכסנדר גוהאר כי הוא אחריהחורג של ראש המחלקה הארץ' ישראלית במיניסטריון המלחמה המצרי. ה' קולונל סאלח גוהאר. לדברי הרקדן בן ה-21, שפורסמו במעריב, נפרד אביו מאמו אחרי לידתו באנגליה, נסע למצרים, נשא אשה שניה, שילדה לו את סאלח. לפי ספור זה יכול סאלח להיות לכל היותר בן 20, בעוד שהמעשה הינו מבוגר בעשר שנים לפחות... בשלב מוקדם לנישואים נמצאו שני זוגות מהחברה הישראלית הנוצצת. יוסף בחבוב, ממנהל חברת פורד ביש' ראל, עומד להתארס רשמית עם נערת חברה נאה, מארישה היגר, בעוד ש' הדוגמנית סוניה ויינברגר כבר התארסה, לפי ידיעות מוסמכות, עם צבי אברמו' ביין, בעל תחנת הולק ליד גשר הירקון.

★ ★ ★

מבול של הצלחות

להצלחה רבתי זכתה לאחרונה שחקנית הבימה עדה מל. עדה החליטה ללמוד צרפתית בבית-ספר לשפות. בבואה לכיתה לא הציגה את עצמה בפני חברותיה לספסל. אולם כעבור זמן קצר העירו לה הבנות: "את דומה גורא לעדה מל. רק שהקול שלך שונה לגמרי"... להזדמנות גדולה זכתה

שרה רובין, לשעבר כוכבת הזמרה בדור רה"י. אחרי שהופיעה בהצלחה במועדון השחורים יצא פעם אחר פעם מהבמה, ובכל פעם נאלץ לחזור אליה נוכח מחיאות הכפיים. כך חזר הרקדן לבמה כתריסר פעמים, ובכל פעם כשהחזר קידה גברו מחיאות הכפיים ושאות הקהל. רק לבסוף הבחין דולין שהקהל צוחק לו. בקטע הסיום ממש הת' פקעו מכנסי הרקדן השחורים שלו, ובכל פעם שהיה יורד מהבמה היו אחוריו גלויים לעיני הקהל... מרצה מאד מלהקת הבאלט היתה הזמרת הישראלית כרמלה ביומן. כרמלה, שעוד לפני שנתיים, בביקורה הרא' את הוגן, הסכימה להינשא לו... תכנית הבמה של הבאלט ג'ימס הוגן ודחתה את נשואיה עמו עד אחרי גמר שירותה הצבאי, החליטה הפעם כי היא עדיין אוהבת את הוגן, הסכימה להינשא לו... תכנית נישואים היו גם לאיש אחר של להקת ה' באלט הלונדונית. ערב יציאתו מהארץ גילה הרקדן מחמור אלכסנדר גוהאר כי הוא אחריהחורג של ראש המחלקה הארץ' ישראלית במיניסטריון המלחמה המצרי. ה' קולונל סאלח גוהאר. לדברי הרקדן בן ה-21, שפורסמו במעריב, נפרד אביו מאמו אחרי לידתו באנגליה, נסע למצרים, נשא אשה שניה, שילדה לו את סאלח. לפי ספור זה יכול סאלח להיות לכל היותר בן 20, בעוד שהמעשה הינו מבוגר בעשר שנים לפחות... בשלב מוקדם לנישואים נמצאו שני זוגות מהחברה הישראלית הנוצצת. יוסף בחבוב, ממנהל חברת פורד ביש' ראל, עומד להתארס רשמית עם נערת חברה נאה, מארישה היגר, בעוד ש' הדוגמנית סוניה ויינברגר כבר התארסה, לפי ידיעות מוסמכות, עם צבי אברמו' ביין, בעל תחנת הולק ליד גשר הירקון.

פסוקי השבוע

- "ח"כ מפא"י יוסף אלמוגי, בתשובה לדרישותיו של משה דיין לערוך קיצוצי יעול: "אני מיעץ לכל חברי במפלגה המדברים על פיטורי יעול ליעל את מוחותיהם תחילה".
- המשורר אברהם שלונסקי, על דיעות דיין: "אם מדינת ישראל איננה בת הבחינות ואם צל אינו בן הפלמ"ח, אז גם משה דיין אינו בן גהלל".
- "ח"כ הצ"כ יוסף סרלין: "לקראת הבחירות פותחת מפא"י סופרמרקט ענקי ומבטיחה את הכל לכל, היא בעד ונגד סובסידיות, בעד ונגד פיתוח, בעד ונגד הנח"ל".
- הפרופסור ישעיהו ליבוביץ', כשהתבקש לנאום על הישגי המדינה: "מה? לימנה יש הישגים?"
- ראש ממשלת צרפת שארל דה-גול, למחשיבים המרדניים באלג'יריה: "אתם צריכים לעזור לדה-גול, אך אסור לכם לדחוף אותו. זה לא ימצא חן בעיניו".
- דובר ההסתדרות לוי יצחק הירושלמי, על הצגת הפינג'אן: "מול עולם של כובים מציג זירה אולם של כובים".
- שחקן תיאטרון "סמבטיון" שמעון ישראלי: "אחרי שמילוא יוצא לחופ' לארץ, נשאר לנו בארץ רק במאי אחד — האחד במאי".
- המלומד הצעיר דוד תמר, בהרצאה באוניברסיטת בראילן: "כל המשיחים שקמו לישראל היו כולם ספרדיים, מלבד דוד הראובני, ובתנאי שכולנו נסכים שרוד בן-גוריון איננו משיח..."

אמנות

מאחורי הקלעים

חצים רובין-הוד

חינוך מוקדם לשליחות לאומית לחוץ-לארץ, מתעתד להעניק לתניכיו תיאטרון הילדים תל-זון, המחנכן סיבוב בריכוזים היהודיים של אירופה עם הצגות החדשה: שמונה בעקבות אחו, מאת ימימה טשרנו ביין, אשתו של שגירי ישראל בברית-המועצות יוסף אביר, על תפקידיו החינור כיים האחרים של התיאטרון, מודיעים מנה' ליו: "קבוצת ילדים עוסקת עתה באימון מיוחד בירי חצים למטרה". המטרה: הצגת רובין הוד... רוצחים מקצועיים משמשים נושא לאחד ממערכוני התוכנית החדשה של תיאטרון סמבטיון... חיל' פי במאים חלו בהצגת מרד האמזונות, שתוצג בתיאטרון הקאמרי בתחילת העונה הבאה. את מקומו של שמואל בונים תפס עתה גרשון פלוטשק, מנהל התיאטרון... תוכנית חדשה של מערכונים ופזמונים מכין תיאטרון בצל'דוק להצגה במחצית חודש יולי. התוכנית השלישית של התיאטרון המצליח: רביו מוסיקאלי מאת דן בך אמון וחיים חפר... אם יספיקו מבקרי ישראל לדעות חבריהם בעולם כולו על תיאטרון הבובות האיטלקי פיקולי, יוכלו לצטט את המנצח ארתורו טוסקאניני: "פיקולי הוא הילדור המשובח ביותר ש' אפשר למצוא על בימה בת-זמננו", או את צירלי צ'פלין שאמר: "הופעותיו של פיקולי שופעות קסם ועליצות. מי עוד כמוני יודע להעריך מעשה אמנות כזה"... אחרי שהוכיחו באוזני הקהל התל-אביבי את מה שלמדו בסיבוב העולמי ואת עוצמת קולה בעל ארבע האוקטבות, תפתח חנה אהרני כנראה בסיבוב זמרה בארץ, תופיע השבוע בקונצרט שני בבית ציוני אמריקה בתל-אביב... בית-ספר לדרמה יפתח בשנה הבאה באוניברסיטה של תל-אביב, בעזרת ארבעים אלף ל"י שנת רמו למטרה זו עלידי קרן התרבות הא' מדיקאית. את בית-הספר ינהל הבמאי פיסר פריי, כשילדו הסופר יורם מטמור. בית-הספר יסמך את תלמידיו לתואר "מוסמך לאמנות הבמה" וחוק לימודיו ימשך ארבע שנים תמימות... בלי תמונות פרסומת מתנהל מסע התעמולה של רביעיית הפלאטוס בישראל. הסיבה: הביעיה המפורסמת נימ' קה את אי-שלוח תמונותיה בכך ש"בכל העולם מכירים אותנו כבר מספיק"... זכאים מקומיים נערכים במקומות שר' גים בארץ, לכבוד צאת שחקני הפינג'אן חתקי הפלמ"ח בכל מקום, הבאים להצגה בקבוצות מאורגנות ואינם מניחים לשחקנים לחזור לתל-אביב עד אחרי גמיעת ספל הקפה החמישי לפחות... ציירת מניו יורק, בשם ליוה שפירא, מציגה עתה את עבודותיה במוזיאון תל-אביב... הצלחה עצומה קצרה בחוץ-לארץ להקת המחול של הסתדרות הסטודנטים באוניברסיטה ה' ירושלמית. בהזדמנות זו פירסמה הסתדרות הסטודנטים את רשימת מממני הסיו: חעדת העשור, חברי הלהקה בעצמם, עיריית ירו' שלים, קרן גורמן, משרד החינוך, הסוכנות היהודית, ההסתדרות ומפא"י... מחזה חדש הגיש יגאל מוסינזון לועדת הרפר' טואר של הבימה, אולם הוא נתבקש להקישו לתיאטרון אחר. כרגע נמצא המחזה באהל.

טעות לעולם צודקת

נגנב טקסי מסוג סרד. (מערב)
נעמה כהן, טבריה
10 כוח-חומר.

אספת נשים במרת גן. (קול העם)
אליהו אוחנה, יפו
הגברים התנגדו במר נפוליון.

שערות שוטרים חיפשו אחר הילד.
(למרחב)
אורי שיקה, חיפה

טרגדיה מסמרת שיער.

14 שבורים הוחזרו ללבנון. (ידיעות
אחרונות)
אורי שיקה, חיפה

שם כבר יתקנו אותם.

העולם הבא

בעריכת לילי גלילי

מוזמנים משתתפים. אחד הקוראים מבין המשתתפים בשליחת חומר לעמוד זה יזכה מדי שבוע בשבוע בפרס של 10 לירות. הזוכה בפרס השבוע הוא הקורא שלום בן פורדו, ירושלים.

הגיטלמן יוסי יצא עם אחת חרשה. בסוף הערב, נורא התחשק לו לנשק אותה. אבל הוא רצה להיות גיטלמן. או שאל אותה: "תמר, את מרשה לי לנשק?" היא עשתה כאילו שלא שמעה. הוא לא התיימש: "תמר, מותר לי לנשק אותך?" ושוב שתקה. זה הלך אולי עשר פעמים, עד שיוסי התחיל להתרגז. "תגידי תמר", הוא פנה אליה בכעס, "את חירשת?" אורי שיקה, חיפה

פתגם זו לטובה

- * אל יתהולל חוקר כמפקח.
- * נכנס יין יצא שוד.
- * בין הפטיש והסרין.
- * כל ציון לגולה.
- * הצבא צועד על נקיבתו.

נילי תירוש, חיפה

- * אבות אכלו יושר, וירי בנים תאזקנה.

יורם כספי, צה"ל

- * מאה מיטות ולא קינאה אחת.

יורם הילר, תל-אביב

לא לה שאינם מרגישים את עצמם מספיק בקיאים בענייני התנ"ך, כדי להשתתף בחידון העולם של ועד העשור, מגיש הקורא שלום בן פורדו, מירושלים, חידון מקורי משלו — עם תשובות מוכנות.

החידון התנכ"י הבלתי מסובך

דום! כתוב: "שמש בגבעון — דום!" (ספר יהושע)

- * מי היה רביסרן מילואים ראשון בעולם?

אדם; התכסה בעלה תאנה בעת צרה.

- * מי היה גובה המסים הי מוצלח ביותר בהיסטוריה?

נשה. אפילו מאבן סחט.

- * מי קיבל את פקודת-הגירוש הראשונה בעולם?

אברהם בן תרח. (פרשת לך לך)

- * ספר בראשית מתחיל: "בראשית ברא ה' את השמים ואת הארץ" — מי ברא את חוק-לארץ?

- * מי היה השוער הראשון של הנבחרת הלאומית בכדורגל?

מרדכי. כתוב: "ויעמוד מרדכי בשער." (מגילת אסתר)

- * מניין לנו שבשושן הבירה היה בית-שימוש אחד בלבד?

כתוב: "נכנס מרדכי והתאפק המן." (מגילת אסתר)

- * איזוהי תחנת השירור הי ראשונה המוזכרת בתנ"ך?

קול ישראל. כתוב: "וישמע ה' את קול ישראל." (במדבר)

- * מהי הפקודה הראשונה של תנ"ך אשר ניתנה בתנ"ך?

הערות-שוליים

שלום אוסקר רון זכה לחגיגה, כהוקרה על שירותו במגננות החושך...

... פרס אוסקר הישראלי.

מה היתה התוצאה של מסע נבחרת הכדורגל בטוקיו...

... חארא קירי.

התורכים ערכו מרחץ-דמים בגבול השכונות היווניות בקפריסין...

... מרחץ תורכי לפי שיטה חדשה.

כאשר נתבקשו דוברי ממשלת קהיר לאשר אם אמנם מת הגנרל מוחמד נגיב...

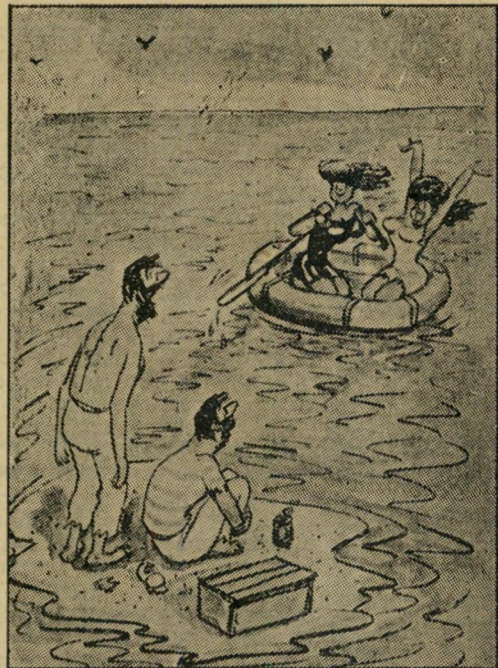
... אמרו: לא נגיב!

מאגדות ההתיישבות העובדת

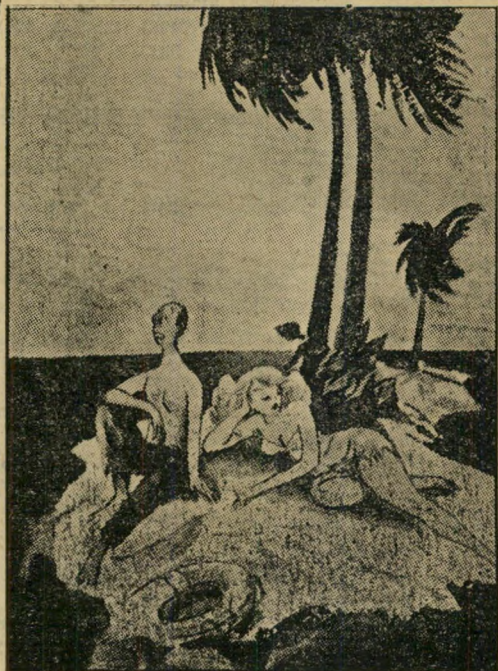
"רשומות", עלון קיבוץ גבים המצטיין בערנות ובגישה מקצועית מאד לעצם קיומו, נהג להקדיש מדי חודש מקום לתיאור אחד מענפי המשק. אחרי ענפים מקובלים כמו הפלחה והמסגריה, שלח את כתבו לאסוף חומר על ענף שאינו מופיע בלוח העבודה של המשק; ענף הרכילות. התוצאה:

היא נכנסה...
צריף המרכילות (על משקל מוכירות) מורכב מארבעה אנשים:
אנה א': תפירת-ילדים להורים (ולא);
אנה ב': סידור החשבונות בין הי חברים;
אנה ג': עוסק בבעיות מסהפיות;
אנה ד': המוכריות.
כשיצאתי מן הצריף עברה על פני נגנת בעלת אור-רדוד ולשון. "מה חדש?" שאלתי מתוך שיגרה.
"מה? אתה לא יודעת?" ענתה עיניה בתמהון. "הרי כולם כבר יודעים... אתה בלח צוחק עלי... אני רואה את זה על הפרצוף שלך... מה? באמת לא שמעת שאשחק עומדת..."
רק עכשיו הבנתי עד כמה זה ענף מכנים.

ענף אתם אומרים — זה לא ענף, זה ענף עץ ענק, השולח זרועות לכל פיר נח. לא ידעתי אנה אפנה תחילה בלכרי ריגס זה של ה"סופרמרקט". המרכלה (על משקל מתפרה) עשתה עלינו רושם של אשה רבת-פעלים. היא סיפרה: "הע' נה' שלנו תמיד הכנים, מכנים ויכנים. אנו מכניסים לבוך אנשים שמעולם לא היו בו, ואנשים שהיו בו — מכניסים יותר עמוק. כמו כן אנו מייצרים עובי רות במיטונות, ומיצאים אותן. שלוחה אחת ממשרדי עוסקת בבישול. אנו מכשלים דיסיות, ואחרים אוכלים אותן."
אחת העובדות לחשה: "אומרים ש' הוא לא התנהג אחת בהגינות, וניגש ישר לעניין. ועוד משהו, שאני לא רוצה לספר..."
מן הפינה השניה נשמע קול נברי: "מה אתה מקשקש? זה בכלל לא מסנו"

"לכל הרוחות! עוד שני פיות להאכיל!"

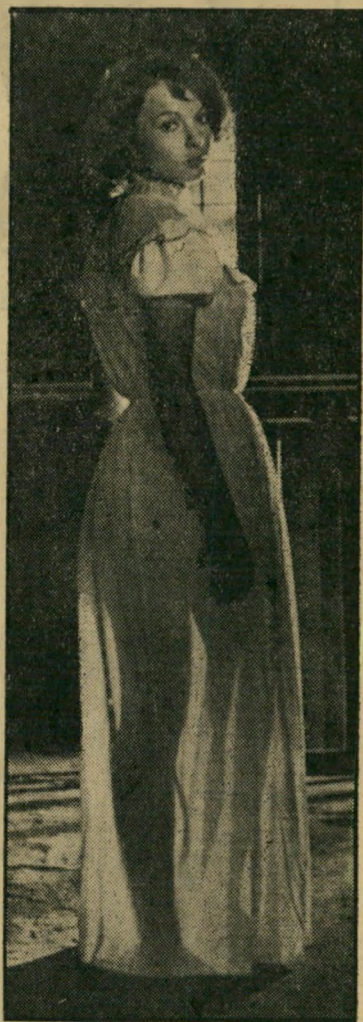
"מה לעשות, נצטרך להסתדר איך שהוא..."

סרטים

"אני לבן והוא שחור..."

רכילות (אסתר, תל-אביב; ארצות הברית) היא חופעה מעניינת: סרטינופת הלוחם ב־עתונות. הוא נותן לצופה את הבחירה בין הקולנוע, ברמתו הנמוכה ביותר, לבין העתונות, אף היא ברמתה הנמוכה ביותר. גיבור הסרט הוא הירחון קונפידנשל, שחולל בשעתו הפיכה קטנה באמריקה, מצא לו שורה של מחקים ונקטל אחר כך בבית-המשפט (העולם הזה 1040). ירחון זה, שהגיע תוך זמן קצר לתפוצת מיליונים, היה בנוי על העובדה הפשוטה שחלק גדול מאליה-הקולנוע של אמריקה הם נאקומנים, נימפומניות או סתם פסיכופאטים. הירחון העסיק צבא של בלשים פרטיים, פילגשות בעבר, בהחה ובעתה, נשים גרושות ומשרתים כדי לגלות פרטים על החיים האינטימיים של האלימים, למכרם בסוף החודש בכסף טוב למיליוני אמריקאים צמאים לוועמה. לא היתה לו שום מטרה פוליטית או אחרת.

רכילות אינו מתימר להיות אמנות. הוא פרי ההחלטה ללחום בנבונות באמצעים נבזיים. לא רק הסרט, אלא גם עלילתו עשויה בשחור-לבן. העתונאי הוא שחור משחור, אדם תאב בצע ושלטון. קרבנו, שודד מסכן שהתחרט והפך כוכב-טליוויה

שחקנית ארגול ב"המטען הלבן" קשה להתפרנס בעמיתה

מצליח (ואן גינסון) הוא לבן מלבן. העתור נבל רודף אותו עד חורמה, כדי לסחוט ממנו אינפורמציה אפלה, הורס את חייו. וכאילו כל זה אינו מספיק כדי למעוך את בלוטות-הדמועות של הצופה, עוד נהרג ברגע האחרון בנו הקטן של הקרבן בתאור נתדרכים. אחרי זה שוב אין כל ספק כי יש להרוג את העורף. השליחות הקדושה מבוצעת על-ידי אמו שלו, שלא יכלה לסכול הפיכת בנה למפלצת. דמעות. מסך. השאלה היא מה עיילה פרימיטיבית וכמעט מגוחכת זו נוגעת לישראל, בה אין אליה-קולנוע נאקומאניים, בה שום שודד בתחתונים ובלעדיהם לא הפך עדיין לכוכב טליוויה, ובה לא ניסה עוד איש לייסד עתון-רפס. יחס של הקהל לעתון השב. ריטון, שהחל מסוף אנשים באופן שיטתי, הוכיח בעליל ששום עתון כזה גם לא

יצליח במדינה. לכן היה מוטב להשאיר את הסרט, יחד עם הירחון שהוא מתאר, במקום שנולדו: בהוליווד, קאליפורניה.

מסילת החיים

איש המסילה (חן, תל-אביב; איטליה) הוא מסוג הסרטים העשויים לעלות ולרדת מבלי לעורר הד רב, מבלי למשוך קהל אפילו למשך שבוע אחד, מבלי שאיש י־גיש בהם — סוג הסרטים הטובים הנדירים. זוהי מסכת אפורה על חייה של משפחת פועל-רכבת איטלקי, מסכת ללא פאתוס, ללא רגשנות מיותרת ואפילו ללא שמץ של אידיאולוגיה סוציאליסטית או גיתוח בעיה חברתית. זהו סרט ללא גיבורים, או ליתר דיוק, סרט בו כל הנפשות הפועלות הן הגיבורים.

אנדרי (פיטרו גרמי, שהוא גם התסריטן והבמאי) הוא פועל-רכבת קשיש, הי נראה בעיני בנו הקטן כגיבור, משום שהוא שותה יותר מכל אדם אחר, פורט על גיטרה ונוהג ברכבת החשובה ביותר. מבצע לעיניו של הילד, השוכה לב במשחקו הכנה, חול-פים כל המשברים המשפחתיים הרגילים, המביאים לשבר המשפחה: האחות נכנסת להריון, נאלצת להתחתן עם אבי ילדה למרות שאינה אוהבת אותו. האח הבכור, עצלן מושחת, גונב כסף מהאב. האב עצמו מורד בדרגה, אחרי שדרס צעיר שקפץ אל מתחת לגלגלי הרכבת, הופך למפרי שכיחה. עוזב את הבית.

הילד הקטן, שאיש אינו שם לב אליו במיוחד, רואה הכל. הוא רואה את אחותו בכשלונה, שעה שהיא בוגדת בבעלה, הוא רואה את אביו בחברת אשה זרה, אולם אינו פוסק מהערצתו אליהם. באמצעי היל-דוטיים הוא מנסה להסדיר כמה בעיות, לנקום במאהב, לגשר בין אחותו לבעלה ממנו נפרדה, להחזיר את האב הביתה. לקראת הסוף מוצאת משפחת הפועלים ה-אפורה את תיקונה בשלושה-הבית, שכל השברים מתאחים. או מת אנדרי, כשהגיסרה בורעותיו, ובנו העצלן יורש את מקומו, יוצא לעבוד במסילה — מסילת החיים.

עשר כנופיות לשנה

המטען הלבן (אופיר, תל-אביב; צרפת) הוא סרטמתח, העוסק בנושא העומד במר-כום של כעשרה סרטים צרפתיים מדי שנה: דרכי ההספקה של בשר חי מצרפת לשוקי הנונות העולמיים. זה צופה שאינו פוסח על סרטים מסוג זה מתמצא כבר היטב בשיטות מסחר הנשים. רק פרנסווא אר-נול, עתונאית כתבות-אופנה מתחילה, הנת-קלת בכנופיות סוחריו-נשים, סבורה עד מח-צית הסרט כי אלה סוחריו פרחים. אחרי שחברה העתונאי נהרג בנסותו להתחקות על עקבות הכנופיה, יוצאת אר-נול האמיצה, ללא כלי נשק מלבד מחוך הדוק היטב, לגלות את דרכיה-הלכידה של נערות, שמתקשות להתפרנס בעמידה. על גופה היא מנסה את כל השלבים בדרך אל המקצוע העתיק. היא מתחילה כחורנית בארמונה של אחת הספקיות ה-ראשיות של הכנופיה, הופכת למאהבתו של איש כנופיה אחר, עולה לדרגת נערת בר. ברגע האחרון, לפני שארגול מצליחה לחגוע אל השלב הסופי ולמסור לקוראיה דו"ח מהימן בנוסח "הייתי זונה באל-גיר", מופיע עתונאי המקלל לה הכל. בסוף מתחילים כולם. מתחלת הכנופיה, וגם ארגול המתחשלת כעתונאית. הופכת ל-אשה. רק דבר אחד נשאר בלתי ברור. אם המשטרה הצרפתית מצליחה בקלות כי זאת ללכוד כנופיות צידי נשים, מאין לוקחים יצרני הקולנוע הצרפתיים עשר כנופיות נוספות כאלה, לעשרה סרטי מסחר-זנות מדי שנה?

תדריך

אלה הסרטים המוצגים בשבוע זה בערי הארץ, אשר העולם הזה ממליץ לראותם:

- **לילות קבוריה** (צפון, תל-אביב) — עולמה הקטן והטהור של פרוצה, בעולם גדול ומלכלך. פוריקו פליני מציג את אשתו, גוליטה מסינה, בניאוריאליזם פיוטי.
- **ג'רבו** (פאריז, תל-אביב) — חיוכה המקסים של מריה של, על רקע החי פריזאי מגעיל שדועקת בדיקנות מסיפורו של אמיל זולא. בימוי: רנה קלמן.
- **לא פשוט להתחתן** (עצמון, חיפה) — בסי דיוויס בניאוריאליזם אמריקאי, על בעיות הנשואים של האדם המודרני.
- **איש המסילה** (חן, תל-אביב) — ראה לעיל.

זה הוא זה:

עם פילטר דיקו

תשבץ העולם הזה 1081

9	8	7		6	5	4		3		2	1
			14		13		12	11			10
		19		18	17		16			15	
			24			23	22			21	20
		28		27			26			25	
								31	30		29
		33			32						
			38		37			36		35	34
		43	42			41			40		39
47				46			45		44		
				52	51			50		49	48
			58		57	56	55		54		53
				60							59

מאוזן: 1. פרי;
2. אי בים התי-
3. כון; 10. לא מתוק;
11. בדחן; 13.
עוף טורף; 14.
"משנכנס ...
15. רבי'ן בשמחה";
17. רקיע;
19. אות הנצחון של
צ'רצ'יל;
20. קליאנט;
22. פעיל בעיריית-
ירושלים;
25. אופנת השנה;
26. יחידה צבאית;
27. בית חרושת
צרפתי למכוניות
ואוירוניים;
30. דליל;
32. צליל מוסי-
קלי;
34. יחידת

חשמל; 36. זר;
37. מיוצרת מחלב;
39. קודם;
41. זמן הקפת כדור הארץ
מסביב השמש;
42. מרכו הדם;
44. אבי דת הודית;
46. אבי שכם ה-
חו; 48. מגש;
50. מקור אור;
51. קבוצ בנגב.
בקרבת עזה;
53. דרך, באיטלקית;
55. דינה ליעקוב;
57. דורון;
58. חצי יונה;
59. מלך ביהו-
דה בימי ישעיהו;
60. קצין לעתיד.
מאונך: 1. כנוי למפלגות הסוציא-
ליסטיות;
2. לא מקומי;
3. יגאל אלון
היה מפקדו;
5. טון, ללא טית;
6. אין דבר העומד בפניו;
7. אחד עשר;
8. שופט מוסלמי;
9. סופר אמריקאי;
12. מספר אוניות;
15. הומה;
16. גיא מוקף הרים;
18. עדיפות;
21.

הוא השובר את גב הגמל;
23. עבו-
רה;
24. מאתים ועשר;
26. מפעל הסתדרותי;
28. אינו נשאר במקום אחד;
29. מחבר מלחמה ושלום;
31. חיל;
32. מתפלא;
35. ילדים;
37. משמש בין השאר לתעשיית מנענעי פסנתרים;
38. מצביא בחיל אלכסנדר מוקדון, ומיסד שושלת מלכים;
40. נזכר בסוף;
41. בעל חי;
43. "קר-
דום לחפור . . .";
45. מרוץ סוסים באנגליה;
46. נקב;
47. חבל ארץ ששימש כסלע מחלוקת בין גרמניה לצרפת;
49. סוס קטן;
52. גורמת ל-
שריפות, לפעמים;
54. מראה על זמן בעבר;
56. ממנו מרבית לשתות ב-
משרדים;
58. מהלך.

בי"ס לפקידות
מרכז חורים וסמכים
רח' ה' 12 ת"א
טות שנתיות 353 לעצירים

למבוגרים קורס מזורז נפתח בינוי

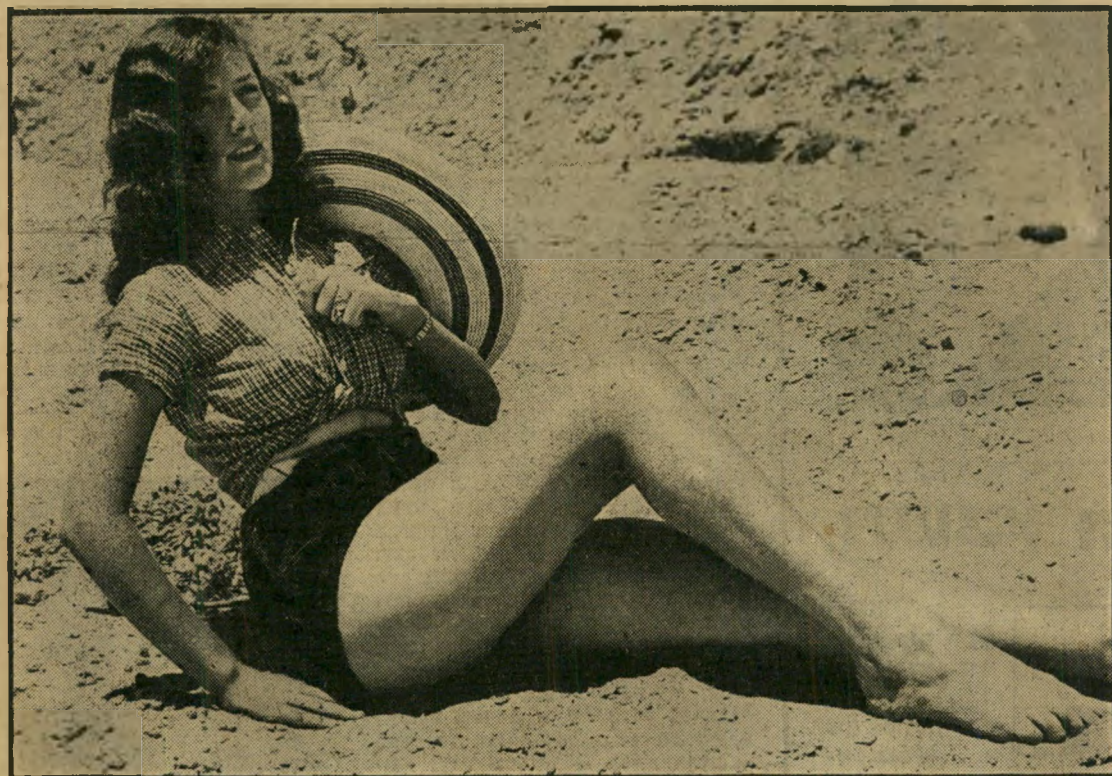
סידרת מועמדות ששית

"מלכת המים 1958" מובטח סיור בילויים מקיף לאורך הים התיכון, בו תוכל להתמודד עם מלכות המים של העמים היושבים לאורך חופים אלה. לשאלון כעמוד זה יש לצרף גם תמונה מתאימה.

בשבוע האחרון היו שני גורמים שהגבירו את זרם המועמדות: קביעת שיטת בחירות דמוקרטית, עליית הקהל עצמו בטכס הסיום; והשרב הכבד, שרחף רכבות לחופי הרחצה. לזוכה בכתר

שאלון מועמדות

את השאלון חזח זכאית לסלא המועמדת עצמה, וכן כל אדם אחר הסעונין להס' לייץ על מועמדת, המתאימה לדעתו לתחרות.

כיתות של בית הספר התיכון, לפני שהתגייסה לצבא. עיניה בעלות גוון אפור-עמוק, שיערה הארוך שאסיני. היא אוהבת את הקיץ יותר מאשר את החורף בגלל אפשרויות הרחצה בים.

פסיה סוקולובסקי צולמה על ידי צלם התחרות, על חוף הרצליה. היא תל אביבית בת 19, אשר הספיקה לסיים שתי

ליאורה שורצבורד נולדה דחקא בפתח תקווה, לפי 17 שנה. היא סיימה בית ספר עממי, לומדת בסמינר למורות

הניה שיבק בלונדית, בעלת שיער חלק וי עינים ירוקות, משרתת כיום בצה"ל. תל אביבית בת 19, גרה בבית אחד עם פסיה סוקולובסקי.

- השם: _____
- מצב משפחתי: _____
- הכתובת המלאה: _____
- שנת חלודה: _____
- מקום חלודה: _____
- שנת העליה: _____
- גובה: _____
- צבע שיער: _____
- צבע עיניים: _____
- השכלה קודמת: _____
- ידועת שמות: _____

ספורט נציין איזה: _____

מקצוע או שמה לימודים: _____

מקום העבודה או חלימודים: _____

האם המועמדת חיתה או חנח חברת בתנועת נוער, תנועה קיבוצית, ארגון ספורט, להקת אמנותית או כל אגוד אחר? **כן** **לא**

חובבויות: _____

אם אחד הפריטים אינו חל על המועמדת, אל תמלא אותו. יש לצרף לשאלון זה את תולדות החיים של המועמדת, עד כמה שהן ידועות לממלא שאלון זה.

נא לשלוח את השאלון הממלא בצירוף החומר למערכת העולם הנה, ת.ד. 136, תל אביב ולציין על המעטפה "מלכת המים 1958".

נא להדביק את תמונת המועמדת כאן.